

ALEKSANDRA CIEŚLAR
(Uniwersytet Jagielloński, Kraków)

DZIAŁALNOŚĆ BIBLIOTEKI JAGIELLOŃSKIEJ W ROKU 2016. SPRAWOZDANIE

W roku 2016 struktura organizacyjna Biblioteki Jagiellońskiej nie zmieniła się. Nie-
wielkie zmiany nastąpiły w odniesieniu do obsady niektórych stanowisk kierowniczych:

- Klaudia Hajduk – z dniem 1 marca objęła stanowisko kierownika Sekcji Obsługi w Oddziale Organizacji,
- mgr Halina Stachowska – z dniem 1 marca objęła stanowisko kierownika Sekcji Administracji w Oddziale Organizacji,
- mgr Katarzyna Zwiercan-Borucka – z dniem 1 października objęła kierownictwo Sekcji Wydawnictw Ciągłych w Oddziale Opracowania Zbiorów.

Skład Dyrekcji nie zmienił się – funkcję dyrektora Biblioteki Jagiellońskiej nadal pełnił prof. dr hab. Zdzisław Pietrzyk, jego zastępcami byli: mgr Aleksandra Cieślar (zastępca dyrektora ds. administracji), mgr Krzysztof Frankowicz (zastępca dyrektora ds. zbiorów) oraz mgr Krystyna Sanetra (zastępca dyrektora ds. rozwoju).

PRACOWNICY

W roku sprawozdawczym Biblioteka zatrudniała ogółem 337 osób (stan na dzień 31 grudnia 2016 roku), w tym 223 kobiety (66%) i 114 mężczyzn (34%). W zakresie działalności podstawowej zatrudnione były 273 osoby (w tym 222 na stanowiskach bibliotekarskich), zaś 64 osoby to pracownicy administracji, obsługi technicznej oraz porządkowej. W niepełnym wymiarze etatu pracowało 9 osób.

W 2016 roku w BJ pracowało także 8 wolontariuszy (w Oddziale Gromadzenia Zbiorów, w Oddziale Opracowania Zbiorów, w Oddziale Udostępniania Zbiorów i Informacji Naukowej oraz w Oddziale Zbiorów Specjalnych), a także 19 osób zatrudnionych na podstawie umów cywilnoprawnych (umów-zleceń oraz umów o dzieło) w celu realizacji konkretnych zadań.

Stan zatrudnienia na dzień 31 grudnia 2016 roku obrazuje poniższa tabela*.

Wyszczególnienie	Ogółem	Zatrudnieni w działalności podstawowej	Pracownicy administracji, obsługi technicznej i porządkowej
Liczba pracowników	337	273	64
W tym pełnozatrudnieni	328	267	61
W tym kobiety	223	188	35
W tym kobiety pełnozatrudnione	216	181	35
Etaty przeliczeniowe ogółem	333,25	270,50	62,75

* zmodyfikowana tabela z formularza sprawozdawczego Głównego Urzędu Statystycznego (K-03, dział 3, poz. 1)

Wśród zatrudnionych było 21 osób ze stopniem naukowym doktora. Kilka osób kontynuowało studia doktoranckie: mgr Krzysztof Frankowicz (na Wydziale Filozoficznym Akademii Ignatianum w Krakowie), mgr Izabela Korczyńska (na Wydziale Historii i Dziedzictwa Kulturowego Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II), mgr Jakub Krzysztonek (na Wydziale Historii i Dziedzictwa Kulturowego Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie), mgr Michał Lewicki (na Wydziale Historycznym Uniwersytetu Jagiellońskiego), mgr Ewa Valde-Nowak (na Wydziale Zarządzania i Komunikacji Społecznej Uniwersytetu Jagiellońskiego). Mgr Wioleta Jakubas uzyskała tytuł doktora nauk humanistycznych w zakresie historii (dysertacja *Towarzystwo Wzajemnej Pomocy Uczniów Uniwersytetu Jagiellońskiego 1859–1950*, przygotowana pod kierunkiem prof. dr. hab. Zdzisława Pietrzyka). Dr Julia Krajcarz, dr Jacek Partyka, dr Joanna Pypłacz oraz dr Wojciech Świeboda przygotowywali swoje rozprawy habilitacyjne.

Mgr Jagoda Nowak ukończyła studia podyplomowe z zakresu zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy, uzyskując tytuł inspektora ds. BHP. Mgr Anna Quirini-Popławska ukończyła studia podyplomowe na Wydziale Zarządzania i Komunikacji Społecznej UJ („Dawna książka, zbiory specjalne i archiwalia”). Agnieszka Parzych kontynuowała studia magisterskie na Wydziale Zarządzania i Komunikacji Społecznej UJ. Edyta Gałuszka kontynuowała studia magisterskie z zakresu bibliotekoznawstwa i informacji naukowej na Uniwersytecie Pedagogicznym w Krakowie. Barbara Hulek ukończyła studia magisterskie z zakresu bibliotekoznawstwa i informacji naukowej na Uniwersytecie Pedagogicznym w Krakowie. Katarzyna Guzy ukończyła studia magisterskie na Wydziale Zarządzania i Informacji Naukowej UJ oraz kontynuowała studia licencjackie w Instytucie Nauk o Informacji Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie (kierunek architektura informacji). Barbara Korfel kontynuowała studia magisterskie na kierunku międzynarodowe stosunki gospodarcze, na Uniwersytecie Ekonomicznym w Krakowie. Marzena Napora rozpoczęła niestacjonarne studia magisterskie na kierunku bezpieczeństwo narodowe, na Wydziale Stosunków Międzynarodowych i Politycznych UJ.

Sześcioro pracowników odbyło krajowe staże naukowe: mgr Izabela Bielec (w Bibliotece Głównej Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie), mgr Jakub Krzysztonek

i mgr Marta Szafrńska (w Bibliotece Głównej Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie), mgr Danuta Ptaszyk (w Bibliotece Głównej Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie), mgr Joanna Rudnik (w Bibliotece Polskiej Akademii Umiejętności w Krakowie) oraz mgr Adam Tomaszewicz (w Bibliotece Narodowej w Warszawie).

Pracownicy podnosili również kwalifikacje zawodowe poprzez uczestnictwo w licznych szkoleniach i prezentacjach o różnorodnej tematyce:

- pracownicy Oddziału Udostępniania Zbiorów i Informacji Naukowej uczestniczyli w kilkudziesięciu webinarjach, prelekcjach i warsztatach dotyczących głównie baz danych i metod ich przeszukiwania, korzystania z narzędzi informatycznych, wyszukiwania publikacji, sporządzania bibliografii, sporządzania raportów cytowań itp.;
- pracownicy Oddziału ds. Projektów brali aktywny udział w szkoleniach dla kierowników i administratorów projektów w UJ z zakresu podatku VAT, obiegu dokumentów, zasad zatrudniania i wynagradzania pracowników realizujących projekty, specyfiki rozliczania i administrowania projektami w UJ, wydatków strukturalnych w szkołach wyższych, planowanych konkursów i nowych programów Narodowego Centrum Nauki w 2016 i 2017 roku, prowadzenia kanałów Social Media, zasad promocji w instytucjach kultury;
- pracownicy Oddziału Organizacji uczestniczyli w szkoleniach dotyczących obiegu dokumentów finansowo-księgowych na UJ oraz użytkowania i obsługi kas fiskalnych;
- pracownicy wewnętrznej służby ochrony „Straż Biblioteki Jagiellońskiej” uczestniczyli w licznych szkoleniach praktycznych i kursach dotyczących prawnych, a także organizacyjnych aspektów ochrony dziedzictwa kulturowego, zagrożeń terrorystycznych, bezpieczeństwa pożarowego, udzielania pierwszej pomocy medycznej, zabezpieczenia technicznego w zakresie montażu urządzeń elektronicznych, z uwzględnieniem systemów alarmowych sygnalizujących zagrożenie chronionych osób i mienia, bezpieczeństwa obiektów UJ podczas Świątowych Dni Młodzieży w Krakowie;
- pracownicy wielu oddziałów korzystali ze szkoleń z zakresu psychologii, dotyczących radzenia sobie z sytuacjami konfliktowymi, skutecznej komunikacji, techniki twórczego rozwiązywania problemów, zarządzania sobą w czasie.

Na emeryturę odeszło ośmioro pracowników: mgr Jan Brzeski (kustosz), mgr Elżbieta Dorazil (kustosz), Urszula Gaweł (pomocnik bibliotekarza), Zdzisława Krzywoń (porządkowa), mgr Andrzej Małotta (kustosz), Krystyna Primus (introligator), Małgorzata Sternal (starszy bibliotekarz) oraz Barbara Wnętrzycka (starszy bibliotekarz).

Umowę o pracę rozwiązano z 7 pracownikami: mgr. Adrianem Drabikiem (bibliotekarz), Małgorzatą Krupicką (specjalista ds. administracji), Pawłem Markowskim (samodzielny referent techniczny), Małgorzatą Oczkowską (specjalista ds. administracji), mgr Marią Pietrzak (młodszy konserwator książki), mgr. Bartłomiejem Siedlarzem (młodszy bibliotekarz) oraz mgr Katarzyną Król-Goździk (konserwator książki).

Zmarło troje pracowników (wszyscy emerytowani): doc. dr hab. Barbara Sordyłowa (12 lutego 2016 roku) – zatrudniona w BJ w latach 1956–1975, kierownik Sekcji Centralnego Katalogu w Oddziale Bibliotek Zakładowych w latach 1967–1968, kierownik Sekcji Instruktażu i Nadzoru w Oddziale Bibliotek Zakładowych w latach 1968–

–1969, kierownik Oddziału Gromadzenia Zbiorów w latach 1969–1972, kierownik Oddziału Informacji Naukowej w latach 1972–1974, zastępca dyrektora BJ w latach 1974–1979; Konstanty Bielecki (16 września 2016 roku) – zatrudniony w Oddziale Administracji w latach 1977–2000; dr Marian Kęsek (14 października 2016 roku) – zatrudniony w BJ w latach 1968–2010, kierownik Sekcji Mikrografii w Oddziale Magazynów w latach 1981–1985, kierownik Oddziału Zbiorów Mikrograficznych i Fonograficznych w latach 1985–2001, w latach 2001–2008 – kierownik Oddziału Dokumentów Audiowizualnych.

INFORMACJE OGÓLNE

W 2016 roku do Oddziału Opracowania Zbiorów wpłynęło z Oddziału Gromadzenia Zbiorów 67 314 wol. książek (liczba niemal identyczna, jak w roku poprzednim). W ramach opracowania bieżącego skatalogowano formalnie i przedmiotowo 66 180 wol. druków zwartych, to jest o 2,5% więcej niż w roku 2015. Liczba rekordów bibliograficznych wprowadzonych w okresie sprawozdawczym do katalogu komputerowego również zmalała o 2,5% i wyniosła 33 153. W zakresie opracowania retrospektywnego odnotowano znaczny wzrost w porównaniu z rokiem poprzednim – łącznie w ramach retrokonwersji opracowano 32 970 wol. (24% wzrost), dla których sporządzono 17 017 rekordów bibliograficznych (84% wzrost). Ogółem suma wszystkich rekordów bibliograficznych sporządzonych dla druków zwartych i wprowadzonych do Komputerowego Katalogu Zbiorów Bibliotek UJ (KKZBUJ) wyniosła 50 170 (to jest o 16% więcej niż w roku 2015).

Do Sekcji Wydawnictw Ciągłych Oddziału Opracowania Zbiorów przyjęto z Oddziału Gromadzenia Zbiorów 7703 wol. czasopism i serii monograficznych, to jest o 416 wol. (czyli 5,4%) mniej w porównaniu z rokiem 2015. Liczba woluminów opracowanych w okresie sprawozdawczym w ramach wpływu bieżącego wyniosła 9273, to jest o 1603 wol. mniej niż w roku poprzednim (14,7%). W Sekcji Wydawnictw Ciągłych do katalogu komputerowego wprowadzono łącznie 3211 rekordów bibliograficznych, z nieznaczną przewagą rekordów skopiowanych z bazy NUKAT. Utworzono 2213 rekordów zasobu. W ramach retrokonwersji, którą w pierwszej kolejności objęto zaległe tytuły czasopism, opracowano 6123 wol. wydawnictw ciągłych, dla których utworzono i wprowadzono do KKZBUJ-u 1572 rekordy bibliograficzne i 494 rekordy zasobu. Suma wszystkich rekordów bibliograficznych sporządzonych dla wydawnictw ciągłych wyniosła 4783 (o 11% więcej niż w roku 2015), zaś suma rekordów zasobu – 2707 (o 13% mniej niż w roku 2015).

W Oddziale utworzono ogółem 10 077 nowych haseł wzorcowych, wśród których znalazło się 6986 haseł osobowych, 1022 hasła korporatywne, 522 hasła przedmiotowe, 91 haseł geograficznych, 530 tytułów serii oraz 926 tytułów ujednoliconych. Oprócz powyższych haseł w Sekcji Opracowania Przedmiotowego utworzono ponadto 3748 haseł przedmiotowych rozwiniętych, a 210 haseł przedmiotowych skopiowano z kartoteki haseł wzorcowych formalnych.

Jako priorytetowe zadania Oddziału Opracowania Zbiorów w roku 2016 traktowano: przyspieszenie procesu opracowania retrospektywnego druków zwartych i wydawnictw ciągłych, wprowadzenie dziedzinowego podziału materiału do opracowania bieżących druków zwartych, pogłębianie wiedzy na temat współczesnych rozwiązań i technologii stosowanych w zakresie katalogowania zbiorów (FRBR, RDA, BibFrame, LinkedData), opiniowanie i konsultowanie zmian w zakresie opracowania formalnego z Centrum NUKAT, rozwój współpracy z Biblioteką Narodową w zakresie ogólnopolskich zasad opracowania zbiorów w ramach prac Zespołu ds. Rozwoju Deskryptorów BN, analizę możliwości przekształcenia języka haseł przedmiotowych KABA w Deskryptory Biblioteki Narodowej, dokonanie ustaleń dotyczących przyszłości opracowania przedmiotowego zbiorów, dokonanie ustaleń dotyczących stworzenia ogólnopolskiej kartoteki haseł wzorcowych lub ujednoczenia kartotek NUKAT i BN oraz zacieśnianie współpracy z Biblioteką Narodową w zakresie ujednoczenia zasad opracowania formalnego i przedmiotowego zbiorów.

Ponadto pracownicy Oddziału aktywnie wspierali również bibliotekarza systemowego w pracach związanych z porządkiem KKZBUJ-u, czuwając nad usuwaniem rekordów khw oraz przeprowadzając niezbędne melioracje rekordów bibliograficznych.

Przyrost komputerowego opracowania zbiorów w roku 2016.

	Rekordy bibliograficzne (tytuły)	Rekordy egzemplarza	Rekordy zasobu (tomy)	Rekordy khw
Rekordy wprowadzone w 2016 roku	91 233	212 066	5 082	91 398
w tym sporządzone przez:				
Bibliotekę Jagiellońską	29 590	146 822	4 141	17 662
Biblioteki instytutowe UJ	10 379	59 846	589	6 604
Bibliotekę Medyczną i biblioteki zakładowe CM UJ	648	5 398	352	1 953
przejęte z bazy NUKAT-u	50 616	—	—	65 179

Komputerowy Katalog Zbiorów Bibliotek UJ (KKZBUJ) – dostępny pod adresem <http://www.bj.uj.edu.pl/uj/katalog> – obsługiwany jest nadal przez zintegrowany system biblioteczny VTLS/Virtua. Według stanu na dzień 31 grudnia 2016 roku baza ta rejestrowała 1 347 988 tytułów książek i czasopism w 3 335 936 egzemplarzach oraz 72 393 rekordy zasobu wydawnictw wielotomowych, seryjnych i czasopism Biblioteki Jagiellońskiej, a także bibliotek instytutowych UJ. Spójność danych i efektywne wyszukiwanie w Katalogu BJ zapewnia kartoteka haseł wzorcowych (khw), licząca 1 640 354 rekordy różnych typów. W sumie KKZBUJ zawiera 6 396 671 rekordów (stan na 31 grudnia 2016

roku). Zbiory opracowane komputerowo stanowią obecnie 39% ogólnej liczby zbiorów BJ, a 41% ogólnej liczby zbiorów UJ.

Koszt utrzymania centralnego katalogu UJ w 2016 roku wyniósł 215 264,00 zł (w tym serwis i prawo do aktualizacji VTLS/Virtua: 176 574,00 zł, serwis i prawo do aktualizacji ORACLE: 38 690,00 zł oraz serwis serwera Oracle: 7 621,00 zł).

Pracownicy Sekcji Informacji Naukowej Oddziału Udostępniania Zbiorów i Informacji Naukowej do wszystkich katalogów kartkowych włączyli ogółem 2620 kart. Kontynuowano też prace związane z digitalizowaniem kart dla Podstawowego Katalogu Alfabetycznego – ogółem zeskanowano 202 karty, a numeracją PKA oznaczono 140 kart.

Pracownicy Sekcji kontynuowali również prace związane z aktualizowaniem *Bazy biografów*, do której wprowadzono 3116 nowych opisów, a 1982 rekordy już istniejące uzupełniono o nowe informacje. Na koniec 2016 roku stan bazy wynosił 43 620 rekordów.

W Oddziale opracowano 888 kwerend krajowych i 36 zagranicznych, przeprowadzono 2103 konsultacje bibliograficzne. W odpowiedzi na 1234 zapytania, które wpłynęły do Sekcji, wysłano 1479 listów. Załatwiono także 192 sprawy dotyczące usług reprograficznych.

W ramach usługi „Bibliotekarz dla Ciebie” pracownicy Oddziału udzielili czytelnikom 47 indywidualnych, bezpłatnych konsultacji dotyczących korzystania z katalogów tradycyjnych i elektronicznych, wyszukiwania informacji w polskich i obcych bazach danych, korzystania z zasobów *online*, sporządzania bibliografii czy też przeprowadzania analizy bibliometrycznej.

Kontynuowano również prace nad bieżącą aktualizacją ulotek i informatorów o BJ w wersji polsko- i anglojęzycznej, zajmując się ich redagowaniem, tłumaczeniem, zamawianiem w drukarni oraz dystrybucją w Bibliotece. Podobnie jak w roku poprzednim pracownicy Sekcji administrowali również profilem Biblioteki Jagiellońskiej na Facebooku, na którym zaprezentowano między innymi przygotowany wspólnie z Oddziałem ds. Projektów cykl postów na temat księgozbioru podręcznego Lectorium (krótki opis oraz zdjęcia wybranych dzieł). Liczba „polubień” profilu BJ stale wzrasta (na koniec 2016 roku „polubiły” nas 4243 osoby), co świadczy o coraz większej popularności tegoż serwisu społecznościowego.

W Oddziale Zbiorów Cyfrowych na bieżąco magazynowano i opracowywano wszelkiego rodzaju dokumenty elektroniczne. W 2016 roku pracownicy Oddziału utworzyli dla dokumentów elektronicznych, dźwiękowych niemuzycznych, filmów oraz dokumentów zwartych i ciągłych 840 nowych rekordów bibliograficznych, zaś 380 rekordów skopiowali. Ponadto utworzono 637 rekordów haseł wzorcowych, do rekordów bibliograficznych dodano 1075 haseł przedmiotowych i utworzono 3444 hasła przedmiotowe rozwinięte. Kontynuowano również prace nad katalogowaniem dokumentów drukowanych, zabezpieczonych w postaci mikroform. W ramach tych prac skatalogowano 57 tytułów czasopism i 196 druków zwartych.

Oddział ds. Projektów, kierowany przez mgr Małgorzatę Mrozek-Buknę, koncentrował się głównie na pełnej obsłudze administracyjnej projektów finansowanych z róż-

nych źródeł zewnętrznych, polegającej w szczególności na: – udziale w zebraniach zespołów projektowych, przygotowywaniu wniosków aplikacyjnych o przyznanie środków pozabudżetowych wraz z odpowiednimi załącznikami; – sporządzaniu umów projektowych wraz z harmonogramami planowanych zadań i kosztorysami; – przygotowywaniu dokumentów niezbędnych do rzeczowej realizacji projektów (pełnomocnictwa, protokoły uzgodnień procedur, protokoły z wyboru personelu); – sporządzaniu umów cywilnoprawnych dla wykonawców projektów; – planowaniu wydatkowania środków na wynagrodzenia dodatkowe dla pracowników Biblioteki, wykonujących zadania projektowe; – planowaniu wkładu własnego; – przygotowywaniu i kontroli kart czasu pracy osób realizujących projekty; – koordynacji podpisywania aneksów do umów z pracownikami; – składaniu zamówień na zakupy lub przeprowadzeniu rozeznania rynku; – sporządzaniu sprawozdań i raportów rocznych, bieżącej kontroli budżetu w systemie SAP w zakresie przyznanych środków finansowych, a także prowadzeniu bogatej korespondencji z instytucjami dotującymi i z administracją UJ.

Ponadto pracownicy Oddziału ds. Projektów przez cały rok aktywnie angażowali się w różnego rodzaju działania promujące Bibliotekę Jagiellońską poprzez współpracę z Działem Promocji i Informacji UJ, kontakty z różnymi instytucjami współpracującymi z BJ, współpracę przy promocji wystaw odbywających się w BJ, dystrybucję materiałów promocyjnych, aktualizację danych na tablicy informacyjnej BJ, współpracę przy tworzeniu angielskiej wersji portalu BJ, bieżącą aktualizację informacji na stronie domowej BJ oraz JBC, współpracę przy administrowaniu kontem BJ na portalu Facebook. W okresie sprawozdawczym utworzono profile BJ na portalu Instagram (https://www.instagram.com/jagiellonian_library/) oraz Twitter (https://twitter.com/Jagiellonka_UJ?lang=pl). Liczba obserwujących profil BJ na dzień 31 grudnia 2016 roku wynosiła: 199 na Instagramie i 44 na Twitterze.

Kontynuowano także współpracę nawiązaną wcześniej z Sekcją trenerską FLOW Koła Naukowego Studentów Psychologii. W ramach obchodzonego w maju Tygodnia Bibliotek zorganizowano cykl spotkań szkoleniowych, dedykowanych studentom (warsztaty zarządzania czasem – *Jak przestać walczyć z zegarem?* – oraz warsztaty dotyczące technik usprawniających pamięć – *Zdaj w pierwszym terminie!*), dedykowanych bibliotekarzom (warsztaty: *Zgryź ten orzech – szkolenie z technik twórczego rozwiązywania problemów* oraz *Jak przestać walczyć z zegarem*) i dedykowanych seniorom (warsztaty dotyczące treningu pamięci *Sekrety pamięci* oraz *Stres – nieodłączny towarzysz. Jak sobie z nim radzić w jesieni życia?*). Łącznie w warsztatach udział wzięło 35 osób.

W czerwcu 2016 roku Biblioteka Jagiellońska przyłączyła się do ogólnopolskiej akcji Bookcrossing. Pracownicy Oddziału ds. Projektów systematycznie przeprowadzali selekcję książek wytypowanych przez Oddział Gromadzenia Zbiorów, wprowadzali książki do systemu Bookcrossing, prowadzili ich sygnowanie i zajmowali się promocją akcji, w tym organizacją obchodów związanych z „Ogólnopolskim Świętem Wolnych Książek”, przypadającym na dzień 16 czerwca. Łącznie w ramach akcji Bookcrossing Oddział ds. Projektów „uwolnił” w roku sprawozdawczym 2000 egzemplarzy (stanowiących głównie dublety zbiorów BJ), które znalazły nowych właścicieli.

Do magazynu ogólnego zbiorów w Oddziale Magazynów włączono 400 587 woluminów (o 2,4% mniej niż w roku 2015) – oprócz nowych wpływów liczba ta obejmuje zwroty czytelnicze, egzemplarze opracowane w ramach retrospekcji oraz zwroty depozytów. O 9284 (tj. 17,8%) zmalała natomiast liczba egzemplarzy, które wpłynęły do magazynu archiwalnego (42 815 woluminów). O 25,7% zmalała również liczba zamówień otrzymanych przez Sekcję Egzemplarza Archiwalnego – w roku sprawozdawczym wyniosła ona 2716. Nieznacznie wzrosła natomiast – o 1202 (0,4%) – liczba zamówień czytelniczych ogółem (333 630) w porównaniu z rokiem poprzednim. Zamówienia na rewersach tradycyjnych stanowiły około 5,7% (18 919) wszystkich zamówień. Niestety, nadal utrzymuje się stała tendencja spadkowa w odniesieniu do liczby zamówień czytelniczych na zbiory tradycyjne.

Wszyscy pracownicy Oddziału Magazynów zaangażowani byli w przeprowadzanie permanentnej dyslokacji zbiorów, głównie w obrębie 4. piętra magazynowego. W ramach podjętych działań w magazynie archiwalnym przemieszczono 1313 metrów bieżących zbiorów (głównie czasopism), zaś w magazynie użytkowym przewieziono 13 136 metrów bieżących księgozbioru. Dyslokacja zbiorów jest zajęciem bardzo czasochłonnym (wiąże się bowiem z koniecznością bieżącej regulacji półek, odkurzaniem zbiorów, sprawdzaniem sygnatur z inwentarzem i z kartoteką itp.), ale pozwala wygospodarować miejsce na nowe wpływy na najbliższe 3–4 lata.

Pracownicy Oddziału kontynuowali ponadto przegląd zbiorów pod kątem ich przydatności w Bibliotece, eliminując nadmierną liczbę egzemplarzy tego samego dzieła. Przeprowadzono łącznie 4 selekcje, którymi objęto 181 egzemplarzy.

Generalnie rok 2016 upłynął pod znakiem intensyfikacji działań w różnych obszarach, które wymuszały zacieranie się sztywnego podziału Oddziału Magazynów na sekcje. Koniecznością stało się elastyczne podejście pracowników do wykonywanych obowiązków – pracownicy Sekcji Opracowania Technicznego i Sekcji Egzemplarza Archiwalnego regularnie brali udział w realizacji zamówień czytelniczych, osoby z Sekcji Magazynowania tworzyły rekordy egzemplarza oraz prowadziły dyslokacje zbiorów poza swoimi stanowiskami pracy.

Pracownicy Sekcji Opracowania Technicznego Oddziału Magazynów osygnowali 94 690 wol. i jednostek (2,8% spadek w porównaniu z rokiem 2015). O 11,4% zmalała również liczba utworzonych rekordów egzemplarza (naniesiono 85 069 barkodów). Kontynuowano także retrospektywne opracowanie zbiorów – w ramach pracy bieżącej utworzono łącznie 44 427 rekordów (o 20,2% więcej niż w roku 2015), w tym 15 544 rekordy egzemplarzy czasopism.

W Sekcji Rękopisów Oddziału Zbiorów Specjalnych w okresie sprawozdawczym zakończono opracowanie 359 jednostek rękopiśmiennych. Wykonano opisy katalogowe do 4 łacińskich rękopisów średniowiecznych, uporządkowano i sporządzono opisy akcesyjne do 349 rękopisów nowożytnych i najnowszych, a także do 4 jednostek pisanego materiału reprograficznego. Zmeliorowano ponadto 2 opisy rękopisów nowożytnych.

Wśród opracowanych w okresie sprawozdawczym materiałów na szczególną uwagę zasługują spuścizny Teodora Parnickiego, Zofii Bobowicz i Sławomira Tabkowskie-

go. Ponadto opracowane zostały papiery Wojciecha Gieleckiego, w których znalazły się między innymi fragmenty archiwum Oddziału Krakowskiego Polskiego Towarzystwa Filozoficznego z lat 1912–1939. Opracowano także utwory poetyckie i prozatorskie Adama Włodka (podarowane Bibliotece przez Janusza Stępińskiego), niezwykle interesującą korespondencję Beaty Obertyńskiej, fragmenty korespondencji Mariana Maurizio-Abramowicza z lat 1947–1988 (dar Kaspra Pawlikowskiego), fragmenty papierów Zofii Stryjeńskiej (dar jej rodziny ze Szwajcarii) oraz podarowaną przez rodzinę spuścizną Małgorzaty Stolzman.

Pracownicy Sekcji przeprowadzili ponadto weryfikację opisów rękopisów akcesyjnych z lat 1998–2000, dzięki czemu dotychczasowy kartkowy katalog przybytków z lat 1945–2000 jest dostępny w formie elektronicznej w Czytelni Rękopisów. Prowadzono również prace melioracyjne w odniesieniu do Archiwum BJ, znajdującego się w Sekcji Rękopisów.

Istotną część czasu pracy stanowiła obsługa korespondencji, dotyczącej zbiorów specjalnych. Pracownicy Sekcji Rękopisów prowadzili najobszerniejszą wymianę listów z czytelnikami (łącznie 3175 listów otrzymanych bądź wysłanych pocztą tradycyjną lub elektroniczną, co stanowi ponad 54% całej korespondencji Oddziału Zbiorów Specjalnych). Pracownicy Sekcji opracowali ponadto 91 kwerend (57 krajowych i 34 zagraniczne) oraz udzielili łącznie 1240 informacji (w tym 486 bibliograficznych i 754 rzeczowe).

Obiekty rękopiśmienne BJ eksponowane były na 39 pokazach i lekcjach bibliotecznych, skierowanych do różnych środowisk, zawodów i grup społecznych – wśród ich uczestników byli uczniowie, studenci, pracownicy naukowci, członkowie stowarzyszeń i towarzystw naukowych, kulturalnych i społecznych, pracownicy instytucji, urzędów i organizacji krajowych i zagranicznych, politycy szczebla centralnego i samorządowego, a także duchowni. Rękopisy prezentowano ponadto na kilku wystawach odbywających się poza BJ – między innymi na wystawach: *Aktorzy, lalki i gra cieni. Teatr w Chinach i w Japonii* w Muzeum Teatralnym Teatru Wielkiego-Opery Narodowej w Warszawie), *O Świętości! Uniwersytet Jagielloński i jego święci wychowankowie* w Muzeum Uniwersytetu Jagiellońskiego – Collegium Maius, *Poeta odchodzi. Tadeusz Różewicz* w Muzeum Literatury im. Adama Mickiewicza w Warszawie oraz *Adam Chmielowski* w Muzeum Archidiecezjalnym w Krakowie. Zbiory rękopiśmienne Biblioteki promowano również w telewizji – dr Urszula Klatka uczestniczyła w nagraniu audycji dla 1. Programu Polskiego Radia na temat rękopisów Henryka Sienkiewicza znajdujących się w BJ.

W Sekcji Starych Druków Oddziału Zbiorów Specjalnych prace nad opracowaniem zbiorów koncentrowały się przede wszystkim na opracowywaniu dubletów BJ i druków przejętych z bibliotek instytucyjnych UJ, a także dotychczasowych zbiorów Sekcji opublikowanych w Jagiellońskiej Bibliotece Cyfrowej. W KKZBUJ-u skatalogowano łącznie 632 dzieła (63% mniej w porównaniu z rokiem 2015) w 649 wol., utworzono 711 haseł wzorcowych (25% mniej w porównaniu z rokiem poprzednim), 1584 rekordy bibliograficzne (68% więcej niż w roku poprzednim) i 2106 rekordów egzemplarza (24% spadek w porównaniu z rokiem 2015).

Pracownicy Sekcji wykonali dla czytelników 75 kwerend (55 krajowych i 20 zagranicznych). Udzielono łącznie 861 informacji (w tym 559 bibliograficznych i 302 rzeczowe).

W roku sprawozdawczym Sekcja Starych Druków zorganizowała 44 pokazy książek dla gości indywidualnych i grup zorganizowanych z kraju, a także z zagranicy. Starodruki prezentowane były na wystawach odbywających się zarówno w gmachu Biblioteki, jak i poza nim (między innymi na wystawie *Adherents of the True Faith and Other Sectarians. Chatrooms along the Way to the Modern Era* w Ulm (Niemcy), *O Świętości! Uniwersytet Jagielloński i jego święci wychowankowie* oraz *Boska Mądrość – Boska Natura* w Muzeum Uniwersytetu Jagiellońskiego – Collegium Maius, *Po polsku w dawnym Wrocławiu* w Muzeum Uniwersytetu Wrocławskiego oraz *Pamięć Polski. Polska Lista Krajowa Programu UNESCO Pamięć Świata (II edycja)* w Pałacu Prezydenckim w Warszawie.

W Sekcji Zbiorów Muzycznych Oddziału Zbiorów Specjalnych kontynuowano prace nad opisem muzykaliów w Katalogu Komputerowym Zbiorów Bibliotek UJ. Skatalogowano łącznie 1497 dzieł (13% mniej niż w roku 2015) w 1517 wol., dla których utworzono 377 oryginalnych haseł wzorcowych, 1282 rekordy bibliograficzne i 2157 rekordów egzemplarza. Wśród skatalogowanych dzieł były 3 rękopisy muzyczne, 84 muzyczne dokumenty dźwiękowe (w 100 wol.) oraz 1410 (1414 wol.) druków muzycznych. Do inwentarza wpisano 2 rękopisy muzyczne, 1653 wol. druków muzycznych i 84 dokumenty fonograficzne (w tym filmy muzyczne).

Jak co roku, pracownicy Sekcji aktywnie uczestniczyli w organizacji wystawy autografów muzycznych, towarzyszącej 20. Wielkanocnemu Festiwalowi Ludwiga van Beethovena. Znaczną część czasu pochłaniała bieżąca obsługa korespondencji, przygotowywanie zamówień do Sekcji Reprografii, przeprowadzanie zleconych kwerend (opracowano 53 kwerendy, w tym 38 krajowych i 15 zagranicznych). Udzielono łącznie 602 informacje, w tym 197 informacji bibliograficznych i 405 rzeczowych.

W okresie sprawozdawczym przeprowadzono 27 pokazów druków i rękopisów muzycznych BJ. Innym sposobem upowszechnienia wiedzy o zbiorach muzycznych była kontynuacja współpracy Sekcji Zbiorów Muzycznych ze stacją radiową RMF Classic, rozpoczętej w 2015 roku. Pracownicy Sekcji, mgr Małgorzata Krzos i mgr Michał Lewicki, uczestniczyli w nagraniu audycji radiowych poświęconych dwóm autografom Wolfganga Amadeusza Mozarta (*Msza koronacyjna* i *Wesele Figara*) oraz autografowi Ludwiga van Beethovena (*Szkicownik do Eroiki*).

Pracownicy Sekcji Zbiorów Graficznych i Kartograficznych Oddziału Zbiorów Specjalnych wprowadzili do KKZBUJ-u 937 jednostek pochodzących ze zbiorów ikonograficznych, wśród których znalazły się 4 albumy, 2 ryciny, 3 fotografie i 927 pocztówek. Sporządzono dla nich 937 rekordów egzemplarza i 937 rekordów bibliograficznych. Do katalogu komputerowego wprowadzono ponadto opisy 732 jedn. zbiorów kartograficznych. Dla opracowanych obiektów sporządzono 79 rekordów khw (w tym 65 autorskich i 14 serii).

Znaczną część czasu pracy zajmowało pracownikom przygotowanie kwerend, wymagających niejednokrotnie żmudnych poszukiwań i starannej weryfikacji w literaturze

fachowej. W roku sprawozdawczym przeprowadzono 92 kwerendy krajowe (w tym 60 dotyczących zbiorów graficznych i 32 dotyczące zbiorów kartograficznych) oraz 14 zagranicznych (odpowiednio 9 i 5). Udzielono łącznie 1063 informacje: 519 bibliograficznych (w tym 274 w odniesieniu do zbiorów graficznych i 245 w odniesieniu do zbiorów kartograficznych) oraz 544 rzeczowe (odpowiednio 283 i 261).

Pracownicy Sekcji zorganizowali 14 pokazów zbiorów własnych dla zainteresowanych czytelników, 20 obiektów eksponowano na wystawach odbywających się poza BJ: *Ekslibris polski. Między herbem a obrazem* w Muzeum Narodowym w Krakowie, *Ruda-wa – żywioł poskromiony* w Muzeum Historycznym Miasta Krakowa, *Cleopardia – miasto bez murów. W 650-lecie lokacji miasta Kleparza (1366–2016)* w Muzeum Historycznym Miasta Krakowa, *Aktorzy, lalki i gra cieni. Teatr w Chinach i w Japonii* w Muzeum Teatralnym Teatru Wielkiego-Opery Narodowej w Warszawie), *O Świętości! Uniwersytet Jagielloński i jego święci wychowankowie* w Muzeum Uniwersytetu Jagiellońskiego – Collegium Maius oraz *Lwów 24 czerwca 1937. Miasto, architektura, modernizm* w Muzeum Architektury we Wrocławiu.

W Sekcji Wydawnictw Rzadkich i Dokumentów Życia Społecznego Oddziału Zbiorów Specjalnych skatalogowano 534 jedn. wydawnictw rzadkich, dla których sporządzono 157 tradycyjnych kart katalogowych oraz 24 875 jedn. dokumentów życia społecznego, dla których napisano 818 kart. Ogółem utworzono 2396 rekordów egzemplarza, 1176 rekordów bibliograficznych, 544 rekordy zasobu i 88 rekordów kartoteki haseł wzorcowych.

Pracownicy Sekcji opracowali 46 kwerend krajowych i udzieliли łącznie 148 informacji (w tym 90 bibliograficznych i 58 rzeczowych).

Obiekty ze zbiorów SWRiDŹS eksponowane były na 8 pokazach w BJ.

W Sekcji Konserwacji Oddziału Zabezpieczenia Zbiorów całkowitej bądź częściowej konserwacji poddano 595 dzieł (łącznie 19 490 kart), w tym: 14 rękopisów, 49 wol. starych druków, 507 pozycji inwentarzowych ze zbiorów graficznych, 2 obiekty kartograficzne, 7 muzykaliów, 15 obiektów z Sekcji Wydawnictw Rzadkich i Dokumentów Życia Społecznego Oddziału Zbiorów Specjalnych oraz 1 druk zwarty. Sporządzono 113 kompletów dokumentacji opisowej i fotograficznej konserwowanych dzieł. W Systemie Obsługi Jagiellońskiej Biblioteki Cyfrowej umieszczono 11 opisów stanu zachowania obiektów. Wykonano ponadto konserwację opraw 74 obiektów (w tym 13 rękopisów, 36 starych druków, 5 obiektów ze zbiorów graficznych, 2 muzykaliów, 16 jednostek dokumentów życia społecznego oraz 1 druku zwartego).

Wykonano ponadto 5 nowych opraw dla 1 rękopisu, 2 starych druków, 1 obiektu ze zbiorów graficznych oraz 1 obiektu muzycznego, a także oprawy ochronne na zbiory specjalne w postaci 2 teczek, 2699 koszulek ochronnych na grafiki, rękopisy, stare druki i druki rzadkie, 5 kompletów zapinek do opraw i 126 *passe-partout*, przeznaczonych do ochrony zbiorów zarówno podczas ich stałego przechowywania, jak i do celów wystawienniczych. Do dezynfekcji w komorze fumigacyjnej przygotowano 16 dzieł pochodzących ze zbiorów specjalnych i druków z XIX i XX wieku.

Pracownicy Sekcji Reprograficznej Oddziału Zabezpieczenia Zbiorów wykonali łącznie 502 887 skanów z oryginałów (w tym 484 582 do zbiorów cyfrowych BJ i na potrzeby bieżącej działalności Biblioteki, a także 18 305 zamówionych przez czytelników). Skany zostały zapisane na 374 dyskach DVD i 48 płytach CD. Wykonano 3165 pozytywowych klitek mikrofilmowych (w tym 2285 do zbiorów BJ oraz 880 dla czytelników), 35 697 kserokopii zrobionych z oryginałów (36% więcej w porównaniu z rokiem 2015) – w tym dla czytelników: 6597 sztuk w formacie A4 i 16 kopii w formacie A3, do celów służbowych: 28 558 sztuk w formacie A4 i 526 sztuk w formacie A3, 2276 zdjęć cyfrowych (o 30% mniej w porównaniu z rokiem poprzednim) – w tym 15 dla czytelników i 2261 do celów służbowych oraz sporządzono wydruki z 2658 plików cyfrowych (w tym dla czytelników 70 w formacie A4 i 5 w formacie A3, zaś do celów służbowych BJ 2343 sztuki w formacie A4 i 240 w formacie A3). Skopiowano 81 płyt DVD i 2 płyty CD. W związku z decyzją dotyczącą rezygnacji z wykonywania mikrofisz w BJ, podjęta w 2015 roku, w roku sprawozdawczym nie wykonywano mikrofisz. Mikrofilmy wykonywano jedynie w wersji pozytywowej na zlecenie podmiotów zewnętrznych. W całym roku kalendarzowym Sekcja wykonywała skany i zdjęcia cyfrowe na potrzeby wystaw organizowanych w BJ oraz zabezpieczała tak zwaną oprawę fotograficzną wszelkich imprez odbywających się w Bibliotece.

W introligatorni Sekcji Opraw i Zabezpieczenia Zbiorów oprawiono 2500 druków zwartych, 2289 wol. czasopism, 566 broszur i 168 ksiąg administracyjnych, wykonano 4024 oprawy prowizoryczne na czasopisma, przeoprawiono 1802 wol. druków zwartych, naprawiono 103 wol. druków zwartych i 607 wol. czasopism, wykonano 3372 pudełka ochronne (726 zbiorczych i 2646 jednostkowych) oraz 2617 kopert i koszulek ochronnych (głównie na zbiory specjalne).

Klinika Papieru kontynuowała proces masowej konserwacji zbiorów w instalacji Bookkeeper III. Odkwaszaniu poddano 17 449 wol. zbiorów archiwalnych i bibliotecznych o łącznej wadze prawie 9116 kg. Około 90% odkwaszanych pozycji pochodziło ze zbiorów własnych, pozostałe zaś z Uniwersytetu im. Jana Kochanowskiego w Kielcach, Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Kielcach, Archiwum Nauki PAN i PAU w Krakowie, Muzeum Historii Żydów Polskich w Warszawie oraz zlecniodawców prywatnych. Niestety, udział zleceń odkwaszania dla podmiotów zewnętrznych w porównaniu z rokiem 2015 uległ zmniejszeniu o blisko 72% – za usługę odkwaszania zbiorów obcych z wyżej wymienionych instytucji Biblioteka Jagiellońska otrzymała około 35 000 złotych. Przed procesem odkwaszania wykonywano często dezynfekcję zbiorów w komorze fumigacyjnej, za którą to usługę uzyskano blisko 98 500 złotych.

Oddział Komputeryzacji, kierowany przez mgr Katarzynę Sokołowską, podobnie jak w latach poprzednich odpowiadał za sprawne funkcjonowanie wewnętrznej sieci komputerowej Biblioteki. Na sieć tę składa się 8 serwerów (na których zainstalowane są systemy do obsługi KKZBUJ-u, JBC, domeny BJ, monitoringu infrastruktury sieciowej i Repozytorium UJ) oraz 335 komputerów typu PC. Podstawowe działania koncentrowały się głównie na bieżącej obsłudze oprogramowania VTLS/Virtua oraz innych oprogramowań, aktualizacji systemów operacyjnych zainstalowanych na komputerach, usu-

waniu wszelkiego typu awarii oraz szeroko rozumianej obsłudze informatycznej. W sierpniu 2016 roku przeprowadzono migrację systemu z wersji 2014.3 do wersji 2015.1 w 4 bazach (KKZUJ, 2 bazy testowe, baza szkoleniowa Instytutu Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa UJ). Wykonano również migrację aplikacji Chamo dla bazy KKZBUJ do wersji 2.2, która to aplikacja służy do przeszukiwania katalogu komputerowego, składania zamówień, rezerwacji oraz dokonywania prolongat, a także migrację aplikacji Infostation (służącej do sporządzania raportów i statystyk z bazy). Po zakończeniu migracji wykonano prace porządkowe: reindeksację indeksu słów kluczowych w Chamo oraz indeksu autorskiego, tytułowego, przedmiotowego i sygnatur w systemie Virtua. Zostały również przetestowane i zweryfikowane działania z nową wersją VTLS/Virtua, przygotowano ponadto pliki i instrukcje do dystrybucji nowej wersji oprogramowania Virtua Client, służącego między innymi do obsługi czytelników. W grudniu wykonano migrację bazy Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II do wersji 15.1, a także migrację aplikacji Chamo do wersji 2.1 i Infostation. Do obowiązków Oddziału należało również administrowanie serwerami i bazami Jagiellońskiej Biblioteki Cyfrowej. W ramach tych zadań wykonywano backupy, monitorowano pracę systemu i stanu urządzeń infrastruktury JBC, zaktualizowano przeglądarkę DJVU-HTML5, wykonano 2 aktualizacje oprogramowania dLibra do wersji 5.7.2, a następnie do wersji 5.8.4.

Pracownicy Oddziału rozwijali także stworzony przez siebie system do obsługi Katalogu Podstawowego i rozwiązywali zgłaszane przez użytkowników problemy. Obsługiwano ponadto stronę BJ w portalu UJ (w polskiej i angielskiej wersji językowej) – na bieżąco aktualizowano umieszczane na niej wiadomości i komunikaty, przygotowywano i publikowano pliki graficzne poszczególnych gałęzi struktury strony BJ. W ramach prac prowadzonych w Oddziale administrowano też oprogramowaniem do obsługi Oddziału Gromadzenia Zbiorów w odniesieniu do egzemplarza obowiązkowego, darów, zakupów i wymiany, a także zarządzano oprogramowaniem do obsługi bazy opraw i bazy melioracji.

ZBIORY

W 2016 roku w rejestrze przybytków Biblioteki Jagiellońskiej odnotowano wpływ 147 317 wol. i jedn. dokumentów samoistnych (wzrost o 7,8% w porównaniu z rokiem 2015) oraz 1879 dokumentów towarzyszących (audiowizualnych i elektronicznych), w tym 100 144 wol. druków zwartych i ciągłych (wzrost o 3,9%) i 1649 dokumentów towarzyszących (spadek o 3%) oraz 47 173 jedn. zbiorów specjalnych (wzrost o 17,2% w porównaniu z rokiem poprzednim) i 230 dokumentów towarzyszących (spadek o 11,9%), a także 4197 jedn. zakupionych na potrzeby wymiany. W rejestrze ubytków odnotowano 353 wol. o łącznej wartości 9163,30 złotych. Równocześnie odnaleziono 128 wol. (o wartości 6665,10 zł), które wykreślono z rejestru ubytków i wpisano powtórnie do ksiąg inwentarzowych.

Ogółem w okresie sprawozdawczym na zakup literatury naukowej i baz danych wydano 1 194 120,03 zł (w tym z budżetu BJ 94 360,03 zł). Do inwentarza Biblioteki wpły-

nęło 132 316 wol. i jedn. (5% spadek w porównaniu z rokiem 2015) o łącznej wartości 6 343 147,66 złotych. W zależności od źródła pozyskania wpływ ten przedstawia się następująco: z egzemplarza obowiązkowego – 80 362 wol. i jedn. o wartości 3 763 715,34 zł; z kupna (budżet BJ oraz środki UJ) – 2839 wol. i jedn. o wartości 902 230,32 zł; z darów – 7312 wol. i jedn. o wartości 1 093 571,50 zł; z wymiany – 2576 wol. i jedn. o wartości 278 500,50 zł; ze starego zasobu – 933 wol. i jedn. o wartości 292 720,00 zł, z księgozbioru zabezpieczonego – 9 wol. o wartości 4105,00 złotych. Dokumenty życia społecznego – 38 263 jedn. – jako druki ulotne nie są wyceniane. Dodatkowo do inwentarza weszły mikrofilmy pochodzące z produkcji własnej – 22 sztuki, których wartość wyniosła 8305,00 złotych. Ponadto w 2016 roku zeskanowano i opublikowano w Jagiellońskiej Bibliotece Cyfrowej 38 308 publikacji o łącznej pojemności 24 492 GB, których wartość oszacowano na 3 673 800,00 zł (przy założeniu, że wartość wytworzenia, opracowania i opublikowania 1 GB wynosi 150,00 zł).

Sekcja Egzemplarza Obowiązkowego Oddziału Gromadzenia Zbiorów odnotowała wpływ 89 950 wol. druków zwartych i wydawnictw ciągłych (wraz z 1603 dokumentami towarzyszącymi) oraz 43 448 jedn. zbiorów specjalnych (wraz z 230 dokumentami towarzyszącymi). Wartość zbiorów, które wpłynęły do Biblioteki w ramach egzemplarza obowiązkowego wyniosła 3 863 734,00 złotych.

Rok 2016 charakteryzował się wzrostem wpływu zbiorów w porównaniu z rokiem poprzednim zarówno w odniesieniu do druków zwartych i ciągłych, jak i w odniesieniu do zbiorów specjalnych. Szczególnie duży wzrost wpływu odnotowano w odniesieniu do dokumentów życia społecznego (o 4952 jedn.) oraz zbiorów muzycznych (o 474 jedn.).

Pracownicy Sekcji wzorem lat ubiegłych z niezwykłą sumiennością egzekwowali przysyłanie obowiązkowych egzemplarzy bibliotecznych przez wydawców. W odpowiedzi na 6104 wysłane urgensy i 681 pism otrzymaliśmy 2237 wol. druków zwartych (to jest o 4% mniej w porównaniu z rokiem 2015) oraz 1860 numerów czasopism (to jest o około 33% mniej w porównaniu z rokiem poprzednim).

Ze środków przyznanych na działalność statutową wydano 1 099 760,00 zł na zakup czasopism i baz danych *online* dla BJ i UJ (to jest o 339 020,00 zł mniej w porównaniu z rokiem 2015). Pracownicy naukowci i studenci UJ i CMUJ mieli dostęp do 86 baz danych (84 prenumerowanych *online* oraz 2 udostępnianych stacjonarnie), 59 685 tytułów czasopism oraz 186 356 książek elektronicznych.

W 2016 roku Biblioteka Jagiellońska prenumerowała 160 tytułów czasopism zagranicznych. W wyniku przeprowadzonego postępowania przetargowego jako dostawcę czasopism wybrano firmę ABE-IPS. Przetarg na dostawę czasopism polskich na rok 2017 wygrała firma „Garmond”, która jako jedyna złożyła ofertę przetargową. Wytyczne niezbędne do przygotowania przetargu opracowano na podstawie danych zebranych z 57 jednostek UJ. Na sporządzonej liście przetargowej znalazło się 511 tytułów w 933 egzemplarzach. Firma „Garmond” podjęła się dostarczania 399 tytułów, pozostałe 112 tytułów poszczególne jednostki Uczelni muszą zamawiać we własnym zakresie, bezpośrednio u wydawców. W ramach tej prenumeraty Biblioteka Jagiellońska ma otrzymywać w 2017 roku 43 tytuły czasopism polskich w 45 egzemplarzach.

Ogółem w 2016 roku Biblioteka Jagiellońska gromadziła 9471 bieżących tytułów czasopism drukowanych, w tym 8725 polskich i 746 zagranicznych.

Za pośrednictwem Sekcji Pozyskiwania Zbiorów Oddział Gromadzenia zakupił w roku sprawozdawczym 1553 wol. druków zwartych i ciągłych (wzrost o około 50,8% w porównaniu z rokiem poprzedzającym) oraz 653 jedn. zbiorów specjalnych (spadek w stosunku do roku ubiegłego o około 16%). Kupowane były przede wszystkim książki polskie, wydawnictwa zagraniczne stanowiły jedynie 19% całości zakupów (głównie polonika oraz nieliczne pozycje naukowe).

Cennym źródłem pozyskiwania zbiorów była również wymiana, którą w okresie sprawozdawczym Biblioteka Jagiellońska prowadziła z 254 kontrahentami zagranicznymi oraz 51 partnerami krajowymi. Dla celów wymiany i reprezentacji zakupiono 4197 wol. za sumę 55 396,82 złotych. Liczba nabytych woluminów była o 749 (21,7%) większa w porównaniu z rokiem poprzednim, co wynika z poprawy współpracy z Wydawnictwem Uniwersyteckim. Do partnerów krajowych i zagranicznych wysłano ogółem 2970 wol., otrzymano z kolei 2396 wol. druków zwartych i wydawnictw ciągłych (wraz z 14 dokumentami towarzyszącymi), 25 jedn. zbiorów specjalnych oraz dublety i druki zbędne, wycenione szacunkowo na kwotę 228 215,00 złotych.

Analiza poniesionych kosztów wymiany pokazuje, że podobnie jak w latach ubiegłych bilans wymiany wypadł korzystnie, to znaczy wartość otrzymanych wydawnictw przewyższyła kwotę poniesionych wydatków (koszty zakupu wraz z kosztami ekspedycji) o 133 351,00 złotych. Zbiory Biblioteki Jagiellońskiej wzbogaciły się o wiele cennych pozycji otrzymanych między innymi z Biblioteki Kongresu w Waszyngtonie (210 wol. o wartości oszacowanej na 69 584,00 zł), z Niemieckiej Biblioteki Narodowej w Lipsku (wydawnictwa wycenione na kwotę ponad 13 000,00 zł), z Biblioteki Uniwersyteckiej w Seattle (cenne wydawnictwa o wartości bliskiej 5000,00 zł), z Biblioteki Narodowej w Paryżu (cenne czasopisma oraz wydawnictwa zwarte wycenione na kwotę ponad 5000,00 zł), z Biblioteki Uniwersyteckiej w Dijon (nowości, których wartość oszacowano na ponad 3785,00 zł), z Syddansk Universitet Biblioteket w Odense w Danii (publikacje naukowe o wartości przekraczającej 3200,00 zł), z Herder-Institut w Marburgu (wpływy o wartości ponad 3200,00 zł), z Herzog August Bibliothek w Wolfenbüttel (książki i czasopisma o wartości ponad 2936,00 zł), z Biblioteki Narodowej Republiki Czeskiej w Pradze (wydawnictwa o łącznej wartości około 2600,00 zł). Wśród innych istotnych dla Biblioteki Jagiellońskiej partnerów zagranicznych w zakresie wymiany wydawnictw znalazły się również: Biblioteka Uniwersytecka w Wilnie, Biblioteki Narodowe w Belgradzie, w Mińsku, w Sankt Petersburgu i w Wilnie, Biblioteka Serbskiej Akademii Nauk i Umiejętności w Belgradzie, Centralna Biblioteka Naukowa Akademii Nauk Białorusi w Mińsku, Biblioteka Rosyjskiego Państwowego Uniwersytetu Humanistycznego oraz Biblioteka Akademii Nauk w Moskwie, Biblioteka Litewskiej Akademii Nauk w Wilnie, Biblioteka Chorwackiej Akademii Nauk i Umiejętności w Zagrzebiu, a także biblioteki instytucji akademickich Ukrainy, Rumunii, Mołdawii i Macedonii. W 2016 roku zakończona została natomiast współpraca z British Library. W okresie sprawozdawczym otrzymaliśmy stamtąd jedynie końcowe numery roczników przesyłanych do tej pory tytułów czasopism.

Jak co roku BJ otrzymała również dary z kraju i z zagranicy. W okresie sprawozdawczym było to 6245 wol. druków zwartych i czasopism (wzrost o około 12% w porównaniu z rokiem 2015) wraz z 2 dokumentami towarzyszącymi oraz 3047 jedn. zbiorów specjalnych (o szacunkowej wartości 1 136 952,00 zł). Wśród podarowanych obiektów znalazło się wiele ciekawych i cennych pozycji (między innymi 1106 jedn. zbiorów graficznych, 252 starodruki, 308 rękopisów, 673 jedn. zbiorów muzycznych, 649 druków ulotnych i dokumentów życia społecznego), otrzymanych zarówno od instytucji, jak i od osób prywatnych. W gronie darczyńców znaleźli się między innymi: Chór Akademicki UJ (367 jedn. zbiorów muzycznych), Kazimierz Wiśniak (268 jedn. zbiorów graficznych), Biblioteka Instytutu Historii Sztuki UJ (231 starodruków), Redakcja „Tygodnika Powszechnego” (175 wol. druków zwartych i 20 wol. wydawnictw ciągłych), Ewa Borsuk (48 płyt gramofonowych z nagraniami muzyki klasycznej i rozrywkowej), Jan Oberbek (59 płyt CD z nagraniami muzyki klasycznej). Na szczególną uwagę zasługuje również spuścizna po dr. Marianie Malickim (72 wol. druków zwartych i ciągłych) oraz część spuścizny książkowej po profesorze Jeremim Wasiutyńskim, sprowadzona z Norwegii za pośrednictwem ambasady polskiej w Oslo (31 wol. druków zwartych i 25 wol. wydawnictw ciągłych).

W okresie sprawozdawczym kontynuowano selekcję daru prof. Szymona Deptuły, złożonego w piwnicach przy ulicy Grodzkiej – w wyniku przeprowadzonych prac do zbiorów włączono 1538 wol. druków zwartych, 225 wol. wydawnictw ciągłych, 15 starych druków i 7 jedn. zbiorów muzycznych (dużą liczbę książek zbędnych i dubletów przekazano do Oddziału ds. Projektów, który wykorzystał je w ramach akcji Bookcrossing).

Księgozbiór dubletów w Sekcji Pozyskiwania Zbiorów powiększył się o 7944 wol., przy czym 3979 wol. przekazano innym bibliotekom, zaś 21 659 wol. i numery zniszczonych lub niepotrzebnych książek i czasopism przekazano na makulaturę. Ostatecznie zatem z zasobu tego ubyło 17 694 wol.

Zbiory Sekcji Rękopisów Oddziału Zbiorów Specjalnych powiększyły się łącznie o 353 pozycje. Do *Księgi przybytków* zostało wpisanych 317 jedn. pochodzących z darów, 27 jedn. ze starego zasobu i 5 jedn. z kupna. Do ciekawszych nabytków należą: fragment spuścizny Teodora Parnickiego, podarowanej przez jego żonę Eleonorę (niezwykle cenne wielotomowe zapiski dzienne z lat 1973–1986, liczące 3 tomy *Notatki o własnej pracy literackiej* z lat 1980–1982 oraz część autografu powieści *Staliśmy jak dwa sny*), archiwum Sławomira Tabkowskiego (między innymi papiery związane z jego działalnością społeczną, polityczną i redaktorską), obszerna spuścizna Zofii Bobowicz (91 jedn. – głównie korespondencja i materiały związane z jej działalnością redaktorską i wydawniczą), zakupiony na aukcji Antykwariatu „Rara Avis” list Tadeusza Boya-Żeleńskiego do K[onstantego?] Kozakiewicza oraz listy Marii Kasprowiczowej do Danuty Kucharskiej-Zarzyckiej, zakupione na aukcji Antykwariatu Wójtowicz utwory Jerzego Harasymowicza *Gruby archaniol. Szopka artystyczna* oraz wiersz *Historia znajomego*, a także kupione od Krystyny Bielawskiej bruliony wierszy tego autora.

Sekcja Starych Druków Oddziału Zbiorów Specjalnych otrzymała z Oddziału Gromadzenia Zbiorów 240 dzieł w 294 wol., z czego 233 dzieła stanowiły dary. Do książek

inwentarzowych wpisano 487 dzieł w 654 wol. – wśród nich przeważały dzieła otrzymane z bibliotek instytucyjnych UJ oraz pozyskane ze starego zasobu Biblioteki. Do najcenniejszych starych druków, które wpłynęły do zbiorów Biblioteki, zaliczyć należy klocek, którego wartość oszacowano na 480 000,00 zł, zawierający dzieła *Alchabitius cum commento* (Wenezja 1502), *Introductorium Astronomie in Ephemerides* Jana z Głogowa (Kraków 1514), *Opusculum aurei tractatuli in astrologicis de pluviis, ventis ac aliis aerae dispositionibus* Jakuba z Ilży (Kraków 1519), *Almanach nova plurimis annis venturis inservientia* Johanna Stöfflera (Wenezja 1518). Pozostałe, bardzo cenne nabytki to: wart ponad 50 000,00 zł klocek z początku XVI wieku (zawierający między innymi dzieła: Gregorius I papa, *Cura pastoralis* (Wien 1517), Cesare Ripa, *Iconologia* (Siena 1613), *Respublica sive status Regni Poloniae, Lithuaniae, Prussiae* (Leiden 1627), *Persia seu Regni Persici status* (Leiden 1633), *Obeliscus Pamphilius* (Roma 1650), Giovanni Rusconi, *Dieci libri di architettura* (Wenezja 1660), Matthaeus Merian, *Topographia Bohemiae* (Frankfurt 1650), Trogillus Arnkiel, *Cimbrische Heiden-Religion* (Hamburg 1702). Należy także wspomnieć o zakupionym na aukcji antykwarycznej klocek zawierającym dzieła: *Officium SS. Sacramenti*. [b. m., post 10 I 1747], Stanisław Sokołowski, *Officia propria patronorum* (Kraków 1721) oraz Stefano Benedetto Pallavicini, *I Pellegrini al sepolcro di N.S. = Peregrinanci do Grobu Pańskiego. Oratorium Wielko-Piątkowe Na rozkaz Najjasniejszej Krolowej JeyMci Pani moiey Miłościwey [i. e. Marii Józefy] po Polsku przetłumaczone Od [...] J. A. Filipowskiego*. [b.m., ca 1745]. Łączna wartość obiektów wpisanych w 2016 roku do inwentarza starych druków BJ wyniosła blisko 1 050 000,00 złotych.

Do Sekcji Zbiorów Muzycznych Oddziału Zbiorów Specjalnych wpłynęło 3731 jedn. i wol. muzykaliów (wśród nich 19 rękopisów, 2469 druków oraz 1243 jedn. muzycznych dokumentów dźwiękowych: płyty analogowe, taśmy i dyski cyfrowe). W ramach egzemplarza obowiązkowego do Sekcji trafiło 1648 jedn. (z czego 582 jedn. to druki, a 1066 jedn. stanowią dokumenty dźwiękowe). Od darczyńców wpłynęło 19 rękopisów, 476 druków (nuty) i 174 dokumenty dźwiękowe, zakupiono zaś 12 jedn. (9 druków i 3 dokumenty dźwiękowe). Najlichnieszszą część nabytków Sekcji (1402 wol.) stanowiły materiały pochodzące ze starego zasobu Biblioteki. Do najciekawszych muzykaliów, które wzbogaciły zbiory Sekcji Zbiorów Muzycznych, zaliczyć należy utwory przekazane przez wydawców: *Sinfonie Nr. 38 KV 504 (Prager Sinfonie)* Wolfganga Amadeusza Mozarta, *Konzert Nr. 5 in Es für Klavier und Orchester.... op. 73*. Ludwika van Beethovena, *Studies and Sketches*. R. Sch. New Edition of the Complete Works. Series VII, Group 3, Vol. 2. Roberta Schumanna oraz *VII. symfonie d-moll... opus 70*. Antoniego Dworzaka.

Sekcja Zbiorów Graficznych i Kartograficznych wzbogaciła się o 1772 wol. i jedn., z czego 1126 jedn. stanowiły materiały ikonograficzne, a 596 to dzieła kartograficzne (w 679 wol./arkuszach). Jak co roku, największym źródłem pozyskania materiałów kartograficznych był egzemplarz obowiązkowy, dzięki któremu wpłynęły 62 atlasy (w 78 wol.) i 502 mapy (564 arkusze). W formie darów przekazano Bibliotece 1 atlas oraz 30 map, w ramach wymiany wpłynął 1 atlas. Zbiory ikonograficzne powiększyły się głównie dzięki hojności darczyńców – przekazali oni 275 rysunków, 53 ryciny, 108 reprodukcji rycin,

6 albumów, 82 fotografie, 465 ekslibrisów i 137 pocztówek. Wśród nabytków ikonograficznych na szczególną uwagę zasługują *Znaki miasta Wilno* (cykl 21 grafik Adomasa Matuliauskasa, które twórca подарował Bibliotece), dar krakowskiego artysty Kazimierza Wiśniaka (zawierający między innymi jego ilustracje do „Przekroju”, „Kuriera Lancorońskiego”, szkice portretowe, architektoniczne, karykatury, ekslibrisy, fotografie, zdjęcia i szkicowniki) oraz zbiór pocztówek (101 szt.) z drugiej połowy XX w. (dar Ewy Borsuk, pracownika BJ). Ze zbiorów kartograficznych, które wpłynęły do Sekcji w ramach egzemplarza obowiązkowego, należy wyróżnić kolejne tomy bardzo poczytnej pozycji *Galicja na józefińskiej mapie topograficznej*, kolejne tomy i zeszyty *Atlasu historycznego miast polskich. Mazury (Ostróda), Małopolska (Wieliczka), Śląsk (Gliwice, Olawa, Namysłów, Strzegom, Żąbkowice Śląskie)* oraz *Atlas Tatr – przyroda nieożywiona*.

Do Sekcji Wydawnictw Rzadkich i Dokumentów Życia Społecznego wpłynęło 37 214 pozycji (o 10,9% więcej niż w roku poprzednim), w tym 224 druki rzadkie oraz 36 990 pozycji dokumentów życia społecznego (z których po skatalogowaniu do zbiorów włączono 36 643 jedn.). Spośród nich 347 pozycji przekazano do Sekcji Zbiorów Muzycznych. Wśród pozyskanych dokumentów życia społecznego zdecydowanie przeważały materiały otrzymane w ramach egzemplarza obowiązkowego (36 643 jedn.), darczyńcy przekazali 765 jedn., drogą kupna pozyskano 626 jedn., 5 otrzymano w ramach wymiany. Jak zwykle, wśród nabytków Sekcji największą grupę stanowiły wydawnictwa informacyjno-kulturalne (18 100 jedn.) oraz wydawnictwa techniczno-handlowe (10 608 jedn.). Wśród wydawnictw rzadkich, które w roku sprawozdawczym trafiły do zbiorów Sekcji, należy wyróżnić niezwykle ciekawy zbiór wycinków prasowych *Wycinki z prasy polskiej i zagranicznej z lat 1932–1942* Tadeusza Stryjeńskiego (187 tek) oraz 447 tek z wycinkami prasowymi dotyczącymi władz i instytucji niemieckich w Generalnej Guberni. Spośród dokumentów życia społecznego na szczególną uwagę zasługują materiały pochodzące z Centrum Bibliografii Polskiej Estreicherów (105 druków teatralnych i 41 dotyczących opery, подарowanych przez Tomasza Nastulczyka) oraz 59 informatorów kulturalnych z okresu PRL, pochodzących ze spuścizny Sławomira Tabkowskiego, włączonej do Sekcji Rękopisów Oddziału Zbiorów Specjalnych. Warto podkreślić również ogromny wkład pracowników Biblioteki Jagiellońskiej we wzbogacenie kolekcji dokumentów życia społecznego – Danuta Bromowicz podarowała 493 jedn. katalogów i zaproszeń na wystawy, nekrologów, gazetek szkolnych i pocztówek, Romana Piech – 158 druków informacyjno-kulturalnych, Anna Biłyk-Mydlarz – 121 programów teatralnych, Piotr Hordyński – 42 druki dotyczące ekslibrisów, 65 szt. katalogów wystaw i zaproszeń na wystawy.

Dzięki dokumentom przekazanych przez Oddział Gromadzenia Zbiorów wzbogacił się również Oddział Zbiorów Cyfrowych, który otrzymał 323 dokumenty elektroniczne zwarte, 559 dokumentów elektronicznych ciągłych (wraz z 55 drukowanymi dokumentami towarzyszącymi), 444 dokumenty dźwiękowe niemuzyczne (wraz z 5 drukowanymi dokumentami towarzyszącymi), 359 dokumentów audiowizualnych (którym towarzyszyły 22 dokumenty drukowane) oraz 2362 dokumenty elektroniczne w postaci pliku (w tym 1477 dokumentów zwartych i 885 dokumentów ciągłych).

**Zestawienie stanu zbiorów tradycyjnych Biblioteki Jagiellońskiej
opracowanych i wpisanych do inwentarzy**

		Przyrost w roku 2016*	Stan na 31 XII 2016
A.	Zbiory ogólne	wol.	wol.
	druki zwarte nowe	58 910	2 679 444
	wydawnictwa ciągłe	26 480	1 041 214
	Razem	85 390	3 720 658
B.	Zbiory specjalne	jedn.	jedn.
	rękopisy	351	34 098
	stare druki	654	108 785
	zbiory graficzne	1 126	64 732
	zbiory kartograficzne	679	60 211
	zbiory muzyczne	1 653	47 709
	normy, opisy patentowe	5 225	293 094
	mikroformy (mikrofilmy, mikrofiszki, fotokopie, kserokopie)	28	181 553
	materiały audiowizualne	991	29 552
	inne zbiory	31 642	1 144 665
	Razem	42 349	1 964 399
	Ogólny stan zbiorów A+B	127 739	5 685 057

* – po odliczeniu ubytków

Stan zbiorów bibliotek UJ na dzień 31 grudnia 2016 r.

	Druki zwarte (wol.)	Wyd. ciągłe (wol.)	Zbiory specjalne (jedn.)	Razem (wol. i jedn.)
Biblioteka Jagiellońska	2 679 444	1 041 214	1 964 399	5 685 057
Biblioteki instytutowe UJ	1 678 060	270 018	148 905	2 096 983
Razem:	4 357 504	1 311 232	2 113 304	7 782 040
Udział procentowy Biblioteki Jagiellońskiej w zasobie bibliotecznym UJ	61,5%	79,4%	92,9%	73,1%

**Drukowane czasopisma bieżące w Bibliotece Jagiellońskiej
oraz w bibliotekach instytutowych UJ**

	Liczba tytułów czasopism krajowych	Liczba tytułów czasopism zagranicznych	Razem
Biblioteka Jagiellońska	8 725	746	9 471
Biblioteki instytutowe	973	624	1 597
Razem:	9 689	1 370	11 068
Udział procentowy Biblioteki Jagiellońskiej w zasobie bibliotecznym UJ	90%	54,4%	85,6%

Istotnym problemem, z którym zmagają się pracownicy Oddziału, jest stale pogarszająca się jakość przechowywanych mikrofilmów, zwłaszcza tych pochodzących z lat 60. i 70. ubiegłego wieku. Pękające nośniki wymagają klejenia, a w drastycznych przypadkach ponownego wykonania pozytywu (w roku sprawozdawczym wykonano 22 mikrofilmy). Kolejnym problemem jest pogarszanie się stanu zachowania dyskietek i płyt CD z lat 90. XX wieku i z początku XXI wieku, jak również stopniowego znikania z rynku oprogramowania umożliwiającego odczyt danych zawartych na tych nośnikach. W celu kompleksowego zabezpieczenia zasobów elektronicznych i ich archiwizacji pracownicy OZC kontynuowali rozpoczęte w poprzednich latach zgrywanie kaset video, płyt CD i DVD. W wyniku prac prowadzonych w ramach projektu „Działalność Upowszechniająca Naukę” skatalogowano i zabezpieczono 64 kasety video.

Zbiory elektroniczne Biblioteki Jagiellońskiej wg stanu na 31 grudnia 2016 roku

Zbiory elektroniczne zinwentaryzowane	24 192 jedn.
Licencjonowane zbiory elektroniczne, do których BJ opłaciła dostęp	246 122 jedn.
w tym:	
książki elektroniczne:	186 356 jedn.
czasopisma elektroniczne:	59 685 jedn.
bazy danych:	88
Materiały zdigitalizowane przez Bibliotekę	306 552 jedn.

W minionym roku pracownicy Sekcji Skontrum Oddziału Zabezpieczenia Zbiorów kontynuowali kontrolę stanu inwentarzowego wydawnictw zwartych w Oddziale Magazynów (w obrębie sygnatur od 250 001 do 280 000), zbiorów magazynu Sekcji Wydawnictw Rzadkich i Dokumentów Życia Społecznego Oddziału Zbiorów Specjalnych (afiszy według posiadanej przez Sekcję dokumentacji ewidencyjnej – katalogu kartkowe-

go), zbiorów magazynu Sekcji Starych Druków (księgozbioru *numerus currens* w obrębie sygnatur od 105 000 do 948 317 według posiadanej przez Sekcję dokumentacji ewidencyjnej), a także zbiorów magazynu Sekcji Zbiorów Graficznych i Kartograficznych tego Oddziału (atlasów, map oraz sygnatur akcesyjnych według posiadanych przez Sekcję zapisów ewidencyjnych).

Rezultaty przeprowadzonych prac przedstawiono w 6 protokołach. W wyniku kontroli skontrolowanych ujawniono 351 wol. braków względnych oraz 72 wol. braków bezwzględnych.

Na podstawie wydruków otrzymanych z Oddziału Komputeryzacji oraz fiszek nadsyłanych z Oddziału Magazynów pracownicy Sekcji rejestrowali i sprawdzali pozycje nieodnalezione. W roku sprawozdawczym zarejestrowano 128 jedn. odnalezionych (109 wol. druków zwartych i 19 wol. wydawnictw ciągłych), ubytkowano zaś (to znaczy uznano za braki bezwzględne) łącznie 353 jedn. (w tym 347 jedn. druków zwartych i 6 jedn. druków ciągłych). Wszystkie egzemplarze zdefektowane, które zostały przekazane do Sekcji (68 wol.), uzupełniono i oddano do oprawy.

CZYTELNICTWO I INFORMACJA NAUKOWA

W porównaniu z rokiem 2015 liczba czytelników zarejestrowanych w bazie BJ zmalała o 779 (to jest o 3%) – odnotowano 24 412 użytkowników aktywnie korzystających ze zbiorów tradycyjnych, w tym 17 206 studentów (11 463 z Uniwersytetu Jagiellońskiego i 5743 z innych uczelni). Pomimo tego znacząco (o 32,5%) wzrosła liczba pozycji wypożyczanych na zewnątrz – udostępniono 412 401 wol. Odnotowano też niewielki (4,4%) spadek liczby osób korzystających z czytelni – 59 296, zaś liczba zbiorów udostępnionych na miejscu zmalała o 13,2% i wyniosła 203 180 wol. i jedn. Korzystanie ze zbiorów na miejscu odbywało się w czytelniach oraz w gabinetach zbiorów specjalnych, zapewniających 362 miejsca (w tym 2 separátky dla osób niedowidzących). Udostępnianie zbiorów tradycyjnych czytelnikom indywidualnym w systemie bibliotecznym UJ oraz coraz bardziej popularne korzystanie ze zbiorów elektronicznych w roku sprawozdawczym przedstawiają poniższe tabele.

Udostępnianie zbiorów tradycyjnych czytelnikom indywidualnym w systemie bibliotecznym UJ 2016 w roku

	Liczba czytelników zapisanych	Udostępniono na miejscu	Udostępniono na zewnątrz
Biblioteka Jagiellońska	24 412	203 180	412 401
Biblioteki instytutowe UJ*	27 885	243 262	276 657
Razem	52 297	446 442	689 058

* wg sprawozdań bibliotek instytutowych

Korzystanie ze zbiorów elektronicznych, dostępnych zdalnie lub w sieci lokalnej*

Wyszczególnienie	Ogółem
Liczba sesji	2 751 818
Liczba pobranych dokumentów	1 216 707
Liczba wyświetleń publikacji z Jagiellońskiej Biblioteki Cyfrowej	3 135 576
Liczba wejść na stronę internetową	676 326

* wg tabeli zamieszczonej w formularzu sprawozdawczym Głównego Urzędu Statystycznego (K-03, dział 7, poz. 2)

Czytelnię Główną odwiedziło 31 612 osób (przeciętnie 113 osób dziennie). W porównaniu z rokiem 2015 liczba pozycji udostępnionych na miejscu zmalała o 4% – ogółem z magazynu ogólnego i z księgozbioru podręcznego wypożyczono 118 796 (w tym 96 158 wol. druków zwartych oraz 22 638 wol. czasopism). Wypożyczenia z księgozbioru podręcznego stanowiły 27% całości zamówień.

W porównaniu z rokiem 2015 odnotowano spadek (9,7%) w odniesieniu do liczby odwiedzin w Czytelni Pracowników Nauki, którą przeciętnie odwiedzały 32 osoby dziennie – w okresie sprawozdawczym skorzystało z niej 8726 osób, którym udostępniono 46 593 wol. (spadek o 10,7%). Do czytelnicy tej należy też 8 separetek, które po rozpatrzeniu podań złożonych przez zainteresowane osoby są przydzielane przez Dyрекcję BJ do korzystania na czas semestru lub całego roku.

W Czytelni Europeistycznej, w porównaniu z rokiem poprzednim, odnotowano z kolei 33,9% wzrost liczby użytkowników (łącznie 3938 odwiedzin, przeciętnie 14 osób dziennie), natomiast liczba wypożyczonych pozycji wzrosła o 22% (8678 wol.). Z części ogólnoeuropejskiej księgozbioru podręcznego wypożyczono 2106 wol., z części austriackiej – 263 wol. Z magazynu ogólnego dostarczono do Czytelni 1900 wol. druków zwartych i 641 ciągłych, a z magazynu czasopism bieżących 494 tytuły w 3274 numerach. W Bibliotece Austriackiej, działającej w ramach Czytelni Europeistycznej, zarejestrowano 116 aktywnych kont czytelniczych.

Od grudnia 2015 roku w Czytelni Europeistycznej udostępniane są również czasopisma bieżące oraz gazety dużego formatu (IV i V), zamawiane z magazynu Sekcji Przechowywania i Udostępniania Czasopism Oddziału Gromadzenia Zbiorów. W okresie sprawozdawczym czytelnicy skorzystali z 494 tytułów, wypożyczając 3274 numery czasopism.

W roku sprawozdawczym Wypożyczalnię odwiedziło 166 276 osób (średnio 594 osoby dziennie), to jest około 0,8% mniej w porównaniu z rokiem poprzednim. Z magazynu ogólnego sprowadzono dla czytelników 224 160 wol. (w tym 8261 wol. dla pracowników BJ i 215 899 wol. dla użytkowników zewnętrznych), z rezerwacji przyjęto 186 606 wol., zaś z księgozbioru podręcznego „W” wydano 1590 pozycji. Ogółem na zewnątrz wypożyczono 412 401 wol. (łącznie z 45 wol. wypożyczonymi z Czytelni Eu-

ropeistycznej), co stanowi o 32% więcej niż w roku 2015. W dalszym ciągu pracownicy Wypożyczalni obsługiwali także użytkowników 3 bibliotek instytutowych Wydziału Filologicznego UJ (Biblioteki Instytutu Filologii Romańskiej, Biblioteki Instytutu Filologii Słowiańskiej oraz Biblioteki Instytutu Filologii Orientalnej), przeniesionych tymczasowo do gmachu BJ w związku z remontem i przebudową Collegium Paderevianum.

Zapisy do Biblioteki na rok akademicki 2016/2017 rozpoczęto 3 października 2016 roku. Typy legitymacji, jak i ich ceny nie uległy zmianie w stosunku do roku poprzedniego. Wszystkie legitymacje, z wyjątkiem kart „els”, opatrzone zostały hologramem w kolorze intensywnego różu. Z opłat pobieranych za wydanie legitymacji biblioteczných w 2016 roku uzyskano 129 330 złotych.

W dalszym ciągu z powodzeniem stosowano tryb urgowania w stosunku do czytelników zalegających z terminowym oddawaniem wypożyczonych dzieł. W wyniku podjętych działań odzyskano 344 wol., do budżetu Biblioteki wpłynęło 1410,00 zł za pożyczki zagubione oraz 166 369,30 zł z tytułu opłat za przetrzymanie książek. Ogółem w wyniku wszelkiego rodzaju opłat pobieranych przez Wypożyczalnię w okresie sprawozdawczym do budżetu Biblioteki wpłynęło 295 699,30 złotych.

Nadal dużą popularnością wśród czytelników cieszyła się usługa pozwalająca na samodzielne dokonywanie prolongat wypożyczonych dzieł. Liczba prolongat tradycyjnych dokonanych w 2016 roku wyniosła 25 446, podczas gdy liczba prolongat *online* aż 173 896.

O 25% procent wzrosło zainteresowanie czytelników korzystaniem z Wypożyczalni Międzybibliotecznej, za pośrednictwem której można wypożyczać dzieła z innych bibliotek i instytucji krajowych, a także zagranicznych. W okresie sprawozdawczym wpłynęło ogółem 1515 zamówień, co oznacza 12% wzrost w porównaniu z rokiem 2015. W 2016 roku do 119 instytucji krajowych BJ wysłała 1146 wol. książek oraz 122 kopie materiałów oryginalnych (mikrofisz, kserokopie, mikrofilmy zbiorów specjalnych). Do 22 bibliotek zagranicznych wysłano 19 wol. książek oraz 19 kopii materiałów oryginalnych. Łącznie do instytucji krajowych i zagranicznych Wypożyczalnia Międzybiblioteczna wysłała 1165 wol. druków zwartych oraz 152 kopie materiałów oryginalnych. Z kolei z Biblioteki Jagiellońskiej wysłano 248 zamówień (rewersów), z czego 202 skierowane były do instytucji krajowych, zaś 46 do bibliotek zagranicznych. W wyniku ich realizacji z 36 bibliotek polskich otrzymano 110 wol., 21 kopii materiałów oryginalnych w postaci mikrofisz i kserokopii oraz 64 mikrofilmy ze zbiorów specjalnych, zaś z 15 bibliotek zagranicznych dostaliśmy 34 wol. książek oraz 13 kopii materiałów oryginalnych w postaci mikrofisz i kserokopii. Łącznie z instytucji krajowych i zagranicznych otrzymaliśmy 144 wol. druków zwartych i 98 kopii materiałów oryginalnych.

Wypożyczalnię Międzybiblioteczną odwiedziło w roku sprawozdawczym 301 osób (to jest o 1% więcej niż w roku 2015). Za pomocą Internetu sprawdzono w katalogach bibliotek polskich i zagranicznych 315 pozycji, wysłano 6 kwerend (dotyczących 10 pozycji), odpowiedziano zaś na 13 kwerend (dotyczących 26 pozycji).

W zakresie korzystania z Czytelni Informacji Naukowej odnotowano 4% spadek czytelnictwa – w ciągu 271 dni jej otwarcia zarejestrowano 9180 odwiedzin (w tym czy-

telnicy korzystający z księgozbioru podręcznego oraz użytkownicy Internetu). W Czytelni tej udostępniono około 6264 wol. (ze względu na wolny dostęp do półek dane te są szacunkowe). Do księgozbioru podręcznego włączono 562 wol., wycofano zaś 183 wol. – obecnie liczy on 13 989 wol.

Oddział Zbiorów Specjalnych udostępniał swoje zbiory w 2 czytelniach i w 2 gabinetach, które łącznie odwiedziły 4193 osoby (spadek o 16,3% w porównaniu z rokiem 2015). Czytelnicy ci skorzystali z 22 413 wol. materiałów pochodzących ze zbiorów specjalnych, z druków sprowadzonych z magazynu ogólnego Biblioteki oraz ze zbiorów podręcznych sekcji. W odniesieniu do poszczególnych sekcji udostępnianie zbiorów specjalnych przedstawiało się następująco.

Liczba czytelników, którzy skorzystali w roku sprawozdawczym ze zbiorów rękopiśmiennych, zmalała o 17,4%. Czytelnię Sekcji Rękopisów odwiedziły 1954 osoby, którym udostępniono łącznie 5634 jedn. (w tym 3905 rękopisów, 1664 wol. z księgozbioru podręcznego, 64 wol. druków zwartych i ciągłych z magazynu ogólnego oraz 1 mikrofilm).

Czytelnię Starych Druków odwiedziło 1049 osób, które skorzystały łącznie z 4503 wol. (27,6% spadek w porównaniu z rokiem poprzednim), z czego 3371 stanowiły wol. z magazynu starych druków, 870 – książki z księgozbioru podręcznego oraz 262 – druki z magazynu ogólnego.

Niewielki spadek (6,6%) odnotowano również w zakresie udostępniania muzykaliów – zarejestrowano 211 wizyt, podczas których czytelnikom udostępniono 407 wol. druków muzycznych, 111 rękopisów muzycznych, 25 muzycznych dokumentów życia społecznego, 155 dokumentów fonograficznych i mikrofilmów, 20 druków zamówionych z magazynu ogólnego oraz 103 wol. z księgozbioru podręcznego. Łącznie w 2016 roku w Gabinetecie Zbiorów Muzycznych udostępniono 801 pozycji (o 55% mniej niż w roku 2015!).

Z obiektów przechowywanych przez Sekcję Zbiorów Graficznych i Kartograficznych Oddziału Zbiorów Specjalnych skorzystało 529 czytelników, to jest o 21% mniej niż w roku 2015 (373 z nich korzystało ze zbiorów graficznych, 156 ze zbiorów kartograficznych). Pomimo znacznego spadku liczby czytelników o 10,5% wzrosła liczba udostępnionych pozycji – łącznie 8074 jedn. zbiorów specjalnych (w tym 6979 jedn. zbiorów graficznych, 1078 jedn. zbiorów kartograficznych i 17 dokumentów cyfrowych) oraz 913 pozycji z księgozbioru podręcznego (843 dotyczących grafiki i 70 kartografii).

W odniesieniu do obiektów Sekcji Wydawnictw Rzadkich i Dokumentów Życia Społecznego spadła zarówno liczba czytelników zainteresowanych zbiorami rzadkimi, jak i dokumentami życia społecznego. W 2016 roku z wydawnictw rzadkich skorzystały 373 osoby (około 17% mniej w porównaniu z rokiem 2015), którym udostępniono 1053 jedn. (spadek o 9,8% w stosunku do roku poprzedniego), w tym 1004 jedn. ze zbiorów „Rara” i 49 jedn. ze zbiorów II obiegu). Jedynie 77 osób zainteresowanych było dokumentami życia społecznego – udostępniono im 1366 jedn. tego typu zbiorów (o 9,4% mniej niż w roku 2015). Czytelnicy skorzystali ponadto z 49 wol. należących do księgozbioru podręcznego Sekcji.

Zbiory Oddziału Dokumentów Cyfrowych udostępniane były w Czytelni Dokumentów Audiowizualnych, z której w 2016 roku skorzystało 1647 osób (spadek o około 6% w porównaniu z rokiem 2015). Czytelnikom udostępniono około 930 wol. (dokładna liczba udostępnionych pozycji jest trudna do oszacowania ze względu na wolny dostęp do półek). Większość czytelników korzystała z mikroform i dokumentów elektronicznych lub audiowizualnych, wzrosła jednak o 60% liczba użytkowników (690 osób) korzystających ze zbiorów JBC. Tak duży wzrost spowodowany jest najprawdopodobniej faktem publikowania w bibliotece cyfrowej coraz większej liczby dokumentów, do których dostęp ze względu na prawa autorskie możliwy jest jedynie przy pomocy komputerów znajdujących się w czytelni.

W 2016 roku do dyspozycji czytelników w całej Bibliotece przeznaczonych było 47 komputerów, z czego 34 podłączone były do Internetu, zaś pozostałe umożliwiały wyłącznie dostęp do katalogu *online*.

Ze wszystkich komputerów sieci Uniwersytetu oraz z komputerów domowych czytelnicy mieli dostęp do 84 baz danych prenumerowanych *online* oraz 2 baz udostępnianych stacjonarnie (na miejscu w Bibliotece). Łącznie udostępniano 86 baz, w tym: 54 pełnotekstowe (*Academic Search Complete, ACM Digital Library, ACS Journals, AIP Journals, APS Journals, Archive of Celtic-Latin Database, Aristoteles Latinus Database, Beck Online, Business Source Complete, Cambridge Journals Online, Database of Latin Dictionaries, eBook Academic Collection, Emerald Management Xtra, Emerging Sources Citation Index (ESCI) – 2015-present, EMIS Polska, Film & Television Literature Index with Full Text, Health Source – Consumer Edition, Health Source – Nursing/Academic Edition, Historical Abstracts with Full Text, In Principio, Index Chemicus, IOP Science, JSTOR – The Arts and Sciences, Collections I-X, KCI-Korean Journal Database, Legal Source, Legalis. System Informacji Prawnej* (udostępniana tylko stacjonarnie), *Lex Polonica* (udostępniana tylko stacjonarnie), *Lex Omega, Library of Latin Texts, MasterFile Premier, Monumenta Germaniae Historica, Newspaper Source, Oxford Journals, Oxford Scholarship Online – Biology, Oxford Scholarship Online – Classical Studies, Oxford Scholarship Online – History, Oxford Scholarship Online – Law, Oxford Scholarship Online – Philosophy, Papal Letters (Ut per litteras apostolicos .../ Lettres pontificales), Patrologia Latina, ProQuest Central, ProQuest Dissertations and Theses, Reaxys, Regional Business News, RSC Journals, SAGE Premier, SciELO Citation Index, Science Direct, Scopus, Social Sciences Citation Index with Abstracts 1956–* , *Springer Link, Taylor & Francis, Westlaw International, Wiley Online Library*), 25 baz bibliograficzno-abstraktowych (*Agricola, Arts & Humanities Citation Index 1975–* , *Bibliographie de Civilisation Médiévale, BIOSIS Citation Index, Book Citation Index, Book Citation Index, Chemical Abstracts Plus, Conference Proceedings Citation Index – Science 1990–* , *Conference Proceedings Citation Index – Social Science & Humanities 1990–* , *Current Contents Connect, Data Citation Index, Derwent Innovations Index, ERIC – Educational Resource Information Center, European Views of Americas (1493–1750), GreenFILE, International Medieval Bibliography, Library Information Science & Technology Abstracts, Medline, MLA Directory of Periodicals, MLA International Bibliogra-*

phy, Polska Bibliografia Lekarska, RILM Abstracts of Music Literature, Science Citation Index – Expanded 1945–, Teacher Reference Center, Zoological Record, 5 baz fakto-
 graficznych: Abbreviations Online, Current Chemical Reactions, Europa Sacra, In-
 ternational Directory of Medievalists i Oxford Music Online oraz 2 bazy bibliometryczne:
 Essential Science Indicators i Journal Citation Reports. Informacja na ten temat jest na
 bieżąco aktualizowana na stronie domowej BJ. W ramach baz pełnotekstowych zape-
 wniono dostęp do 58 036 czasopism elektronicznych.

Ponadto w 2016 roku udostępniono 11 testowych zasobów online, dotyczących nie-
 mał wszystkich dziedzin wiedzy (Art Source, Biomedical & Life Sciences Collection,
 Cambridge Companions Online, International Security & Counter Terrorism Reference
 Center, Oral History, Political Science Complete, Royal Society Journals, Sage Research
 Methods, Sage Research Methods Cases, Sage Research Methods Datasets i Sage Re-
 search Methods Video). O nowo zakupionych i testowanych bazach informuje się na bie-
 żąco kilkuset pracowników Uniwersytetu.

W roku sprawozdawczym pracownicy BJ opracowali łącznie 1295 kwerend (w tym
 1176 krajowych i 119 zagranicznych) oraz udzielili 6017 informacji (w tym 3954 biblio-
 graficznych i 2063 rzeczowe).

Bibliotekę zwiedziło 2265 osób, w tym 373 z zagranicy (między innymi z Armenii,
 Austrii, Belgii, Białorusi, Chin, Chorwacji, Czarnogóry, Czech, Danii, Finlandii, Fran-
 cji, Grecji, Hiszpanii, Holandii, Irlandii, Japonii, Kanady, Kazachstanu, Kirgistanu, Li-
 twy, Macedonii, Meksyku, Niemiec, Norwegii, Portugalii, Rosji, Słowacji, Słowenii,
 Szwajcarii, Szwecji, Turcji, Ukrainy, USA, Węgier, Wielkiej Brytanii i Włoch). Wśród
 nich było 249 bibliotekarzy (w tym 162 z zagranicy). Dla wielu z nich zorganizowano
 pokazy zbiorów specjalnych.

JAGIELLOŃSKA BIBLIOTEKA CYFROWA (JBC)

W roku sprawozdawczym w Jagiellońskiej Bibliotece Cyfrowej opublikowano
 38 308 dokumentów, były to kopie cyfrowe dokumentów zwartych, dokumentów cią-
 głych, starych druków, rękopisów, muzykaliów, druków ulotnych, grafik i map. Ponadto
 wykonano i opublikowano wystawę wirtualną: *Święty Brat Albert (1845–1916) – setna
 rocznica śmierci* (<http://jbc.bj.uj.edu.pl/dlibra/doccontent?id=368582>) oraz stronę inter-
 netową związaną z projektem „Sylabusy”, pozwalającą na lepsze zarządzanie kolekcją
 (<http://zbiory.bj.uj.edu.pl/sylabusy/>).

Wśród wielu zadań wykonywanych przez pracowników Sekcji JBC znalazła się
 między innymi realizacja projektu „Proweniencje poloników z Pruskiej Biblioteki Pań-
 stwowej tzw. »Berlinki« przechowywanej w Bibliotece Jagiellońskiej – analiza zasobu
 w oparciu o cyfrowe repozytorium”. W ramach prac zdigitalizowano 825 starych dru-
 ków, 141 starych druków muzycznych, 58 rękopisów (w tym rękopisy muzyczne), gra-
 fiki i mapy. Zakończono także projekt realizowany we współpracy ze Staatsbibliothek
 zu Berlin, polegający na zeskanowaniu i opublikowaniu rękopisów Alexandra von Hum-

boldta. W kolekcji „Alexander von Humboldt” opublikowano 2243 pozycje, dla których utworzono linki do katalogu komputerowego Kalliope.

Część pracowników Sekcji JBC była na stałe zaangażowana w przegrywanie kopii cyfrowych z płyt CD wykonanych w latach 2003–2008 i ich publikowanie w Jagiellońskiej Bibliotece Cyfrowej, a także archiwizowanie w bibliotece taśmowej.

Statystykę dotyczącą liczby i wagi plików, a także ilości publikacji wytworzonych w Jagiellońskiej Bibliotece Cyfrowej w roku sprawozdawczym, przedstawia poniższa tabela:

Liczba plików	644 277
Rozmiar plików w formacie TIFF w GB	24 492
Rozmiar plików wynikowych w formacie PDF w GB	317
Liczba opublikowanych dokumentów	38 308
Liczba wykonanych miniatur do publikacji grupowych	683

Głównym powodem spadku liczby publikowanych dokumentów w JBC w stosunku do lat poprzednich jest przesunięcie części pracowników do Sekcji Repozytorium Uniwersytetu Jagiellońskiego i przydzielenie im nowych obowiązków związanych z tworzeniem Bibliografii Publikacji Pracowników UJ i Repozytorium UJ.

W okresie sprawozdawczym pracownicy Sekcji na bieżąco realizowali wszelkie prośby, zamówienia, kwerendy czytelników polskich i zagranicznych w odniesieniu do pozycji umieszczonych w JBC – zrealizowano 61 zamówień na kopie cyfrowe oraz przeprowadzono 255 kwerend. Jak wynika ze statystyk, zdecydowana większość osób korzystających z zasobów JBC (około 93%) zainteresowana jest czasopismami.

Z zasobów JBC skorzystało w 2016 roku 305 197 użytkowników, którzy odwiedzili witrynę 460 314 razy i zaliczyli 3 135 576 odsłon. Liczba czytelników utrzymywała się średnio na poziomie 27 612 miesięcznie (około 24% spadek odnotowano w miesiącach wakacyjnych – średnio na poziomie 21 073 użytkowników). Nieznaczny spadek w porównaniu z rokiem poprzednim spowodowany był brakiem aktualizacji i wsparcia producenta dla używanego do końca 2014 roku formatu DjVu, wskutek czego wystąpiły problemy z otwieraniem plików przez użytkowników. Od roku 2015 do publikacji w Jagiellońskiej Bibliotece Cyfrowej używany jest format PDF, prowadzone są również prace nad poprawą dostępności publikacji w formacie DjVu. Użytkownikom udostępniona została specjalna przeglądarka, która w czasie rzeczywistym przetwarza pliki w formacie DjVu na format JPG. Ze względu na bardzo ograniczoną funkcjonalność przeglądarki prowadzone były prace pozwalające na masowe przetworzenie plików DjVu na format PDF w przyszłości. Obecnie na prośbę czytelników przetwarzane są wybrane pliki.

Szczegółową statystykę dotyczącą liczby aktualnie udostępnianych pozycji, liczby czytelników korzystających z JBC w danym momencie, łączną liczbę czytelników od początku uruchomienia bazy, zestawienie udostępnianych publikacji, zestawienie wyświetlanych pozycji, publikacje najczęściej czytane i najlepiej oceniane przez użytkow-

ników, a także łączną liczbę wygenerowanych stron www, łączną liczbę wyszukiwań i łączną liczbę odwiedzających w rozbiciu na poszczególne miesiące można śledzić na bieżąco na stronie domowej biblioteki cyfrowej pod adresem <http://jbc.bj.uj.edu.pl>.

REPOZYTORIUM UNIWERSYTETU JAGIELLOŃSKIEGO (RUJ)

Pracownicy Sekcji Repozytorium UJ prowadzili na bieżąco prace nad rozbudową systemu DSpace o nowe funkcjonalności związane z wprowadzaniem danych bibliograficznych na podstawie *Ustawy o zasadach finansowania nauki* oraz *Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie Systemu Informacji o Nauce* z dnia 29 czerwca 2015 roku. System był na bieżąco testowany w celu poprawy błędów. W ramach prowadzonej sprawozdawczości jednostek Uczelni do Repozytorium wprowadzono opisy bibliograficzne publikacji pracowników UJ za lata 2013–2016. Każdy opis został sprawdzony pod względem kompletności i autentyczności w bazach danych, a także w katalogach bibliotecznych.

W roku sprawozdawczym wykonano 2 eksporty danych do Polskiej Bibliografii Naukowej i jeden eksport z poprawkami. W sumie do bazy PBN przesłano 20 552 rekordy bibliograficzne. Zestawienie wysłanych metadanych w odniesieniu do poszczególnych wydziałów UJ przedstawia poniższa tabela.

Wydział UJ	Liczba opisów wysłanych do PBN*	Liczba opisów wysłanych do PBN**
Wydział Biochemii, Biofizyki i Biotechnologii	80	160
Wydział Biologii i Nauk o Ziemi	704	373
Wydział Chemii	259	143
Wydział Filologiczny	233	589
Wydział Filozoficzny	289	506
Wydział Fizyki, Astronomii i Informatyki Stosowanej	424	305
Wydział Historyczny	389	553
Wydział Matematyki i Informatyki	123	168
Wydział Polonistyki	427	594
Wydział Prawa i Administracji	322	730
Wydział Studiów Międzynarodowych i Politycznych	126	817
Wydział Zarządzania i Komunikacji Społecznej	355	721

* Dane wysłane w styczniu 2016 roku, obejmujące rekordy wprowadzone do RUJ w okresie wrzesień–październik 2015 roku

** Dane wprowadzone do RUJ w okresie styczeń–czerwiec 2016 roku i wysłane do PBN w lipcu 2016 roku

Przyrost danych bibliograficznych w Repozytorium Uniwersytetu Jagiellońskiego w poszczególnych miesiącach okresu sprawozdawczego przedstawia poniższe zestawienie.

Miesiąc	Liczba opisów bibliograficznych w RUJ	Przyrost
styczeń	19 350	1 421
luty	20 603	1 253
marzec	22 068	1 465
kwiecień	23 624	1 556
maj	25 794	2 170
czerwiec	26 971	1 177
lipiec	27 682	711
sierpień	28 283	601
wrzesień	29 279	996
październik	30 056	777
listopad	31 204	1 148
grudzień	32 658	1 454
Łączny przyrost roczny		14 729

W 2016 roku w RUJ-u zatwierdzono 14 189 opisów bibliograficznych, a 19 191 opisów zostało poprawionych. Na dzień 31 grudnia 2016 roku w Bibliografii Publikacji Pracowników UJ zarejestrowanych było 32 658 opisów bibliograficznych książek, czasopism, artykułów z czasopism i rozdziałów książek (o 82% więcej w porównaniu z poprzednim rokiem!). Szczegółową statystykę ilości zatwierdzonych i zmodyfikowanych rekordów bibliograficznych, a także ilości publikacji pełnotekstowych dodanych do Repozytorium UJ w 2016 roku przedstawia poniższe zestawienie tabelaryczne:

Opisy bibliograficzne utworzone	1 054
Opisy bibliograficzne zatwierdzone	14 189
Opisy bibliograficzne zmodyfikowane	19 191
Konsultacje telefoniczne	1 717
Konsultacje mailowe	5 233
Ilość publikacji pełnotekstowych	1 033

Liczba użytkowników Repozytorium Uniwersytetu Jagiellońskiego sukcesywnie wzrastała – w okresie sprawozdawczym utrzymywała się średnio na poziomie 4180 miesięcznie (nieznaczny spadek odnotowano w sierpniu). W sumie w 2016 roku z zasobów RUJ skorzystało 50 169 (58% więcej w porównaniu z rokiem 2015) osób, które odwiedziły witrynę 84 997 razy, zaliczając 1 839 782 odsłony.

PROJEKTY

W 2016 roku Biblioteka Jagiellońska realizowała kilka projektów z „Działalności Upowszechniającej Naukę” (DUN), finansowanych przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Pierwszy z nich obejmował dwa zadania: „Czasopisma XIX i początku XX wieku – rozbudowa KKZBUJ o rekordy bibliograficzne dotyczące czasopism wydanych do 1939 roku – kontynuacja” (koszt realizacji zadania w 2016 roku to 19 738,84 zł, w tym dofinansowanie 17 926,47 zł) oraz „Katalog proveniencji i opraw inkunabułów ze zbiorów Biblioteki Jagiellońskiej – kontynuacja” (koszt realizacji zadania w 2016 roku to 26 977,86 zł, w tym dofinansowanie 24 497,89 zł). Drugi z realizowanych projektów dotyczył zadania „Katalog proveniencji i opraw druków XVII-wiecznych ze zbiorów Biblioteki Jagiellońskiej – kontynuacja” (koszt realizacji zadania w 2016 roku to 21 614,56 zł, w tym dofinansowanie: 19 434,65 zł). Zgodnie z obowiązującą umową obydwie projekty zostały zakończone w roku sprawozdawczym. Kolejny projekt realizowany w ramach DUN obejmował 3 zadania: „Prace naukowe uczelni polskich wydane w latach 1950–1989” (koszt realizacji zadania w 2016 roku to 47 851,00 zł, w tym dofinansowanie: 43 461,00 zł), „Rozbudowa bazy Komputerowego Katalogu Zbiorów Bibliotek UJ – książki z lat 1950–1989 – kontynuacja” (koszt realizacji zadania w 2016 roku to 59 814,00 zł, w tym dofinansowanie: 54 325,00 zł) oraz „Katalog dokumentów oryginalnych elektronicznie (*born digital*) oraz analogowych dokumentów audiowizualnych i udostępniania ich w postaci cyfrowej na platformie JBC” (koszt realizacji zadania w 2016 roku to 6 736,00 zł, w tym dofinansowanie: 6 118,00 zł).

W pierwszym kwartale 2016 roku zakończono ponadto realizację 3 projektów, realizowanych w okresie 3 ostatnich lat: „Proveniencje poloników z Pruskiej Biblioteki Państwowej tzw. „Berlinki” przechowywanej w Bibliotece Jagiellońskiej – analiza zasobu w oparciu o repozytorium cyfrowe” (łącznie wartość projektu wyniosła: 1 082 910,44 zł), „Katalog łacińskich rękopisów średniowiecznych Biblioteki Jagiellońskiej”, t. 11 (łącznie wartość projektu wyniosła: 250 062,10 zł) oraz „Inwentarz rękopisów Biblioteki Jagiellońskiej nr 11863–12360. Archiwum Domowe Pawlikowskich”, Cz. 3 (łącznie wartość projektu wyniosła: 216 052,56 zł).

Oddział ds. Projektów prowadził też częściową obsługę administracyjną innych projektów, wśród których wymienić należy:

– „Biblioteka Jagiellońska – opracowanie dziejów od 1775 do 1918 roku” – projekt w 100% finansowany przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego w ramach Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki. Okres realizacji: lata 2012–2016. Kierow-

nik projektu – dr Piotr Lechowski. W grudniu 2016 roku wystosowano prośbę do MNiSW o przedłużenie realizacji projektu o 5 miesięcy, to jest do 25 czerwca 2017 roku. W okresie sprawozdawczym nastąpiła finalizacja prac zmierzających do wydania kolejnego tomu historii Biblioteki Jagiellońskiej.

– „Orientalia Polonica. Polskie tradycje badań nad Orientem” – projekt finansowany przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego w ramach Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki. Okres realizacji: lata 2013–2017. Projekt realizowany pod auspicjami Biblioteki Jagiellońskiej i przy współpracy Wydziału Filologicznego UJ, a także Wydziału Nauk Międzynarodowych i Politycznych UJ. Kierownik projektu – prof. dr hab. Ewa Siemieniec-Gołaś.

W roku sprawozdawczym pracownicy Oddziału pomagali również w przygotowaniu i składaniu wniosków o dofinansowanie kolejnych projektów:

– „Komitety Obywatelskie i ich rola w budowie społeczeństwa obywatelskiego i transformacji ustrojowej w Polsce w świetle dokumentów i relacji (1989–2016). Zebranie, zabezpieczenie i kompleksowe opracowanie naukowe oraz udostępnienie materiałów komitetów obywatelskich”. Wartość projektu: 1 839 762,00 złotych.

– „Polska myśl teologiczna i filozoficzna – Katalog średniowiecznych rękopisów łacińskich Biblioteki Jagiellońskiej”, tomy 12–13. Wartość projektu: 1 418 042,00 złotych. Planowany okres realizacji: 2017–2021.

– „Katalog łacińskich rękopisów średniowiecznych Biblioteki Jagiellońskiej”, t. 12: sygnatury 1576–1662, Opus 11. Wniosek nie został złożony w konkursie ze względu na trudność w utrzymaniu limitów kosztów narzuconych przez Narodowe Centrum Nauki. Ostatecznie zdecydowano o zgłoszeniu wniosku do konkursu w ramach Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki (NPRH).

– „Edytorstwo muzyczne w Krakowie w latach 1850–1918” (w ramach konkursu Preludium 12). Kierownik projektu: mgr Michał Lewicki. Wartość projektu 99 554,00 złotych. Planowany okres realizacji: czerwiec 2017 – czerwiec 2019.

– „Inwentarz rękopisów Biblioteki Jagiellońskiej nr 12386–12805. Archiwum Domowe Pawlikowskich”, Cz. 4. (w ramach konkursu ogłoszonego przez NCN – Opus 12). Kierownik projektu: dr Monika Jaglarz. Wartość projektu 191 774,00 złotych. Planowany okres realizacji: 2017– 2020.

– „Działalność Upowszechniająca Naukę” (DUN) – wniosek złożony do Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, obejmujący 5 zadań: „Rozbudowa bazy Komputerowego Katalogu Zbiorów Bibliotek UJ – książki z lat 1950–1989 – kontynuacja”, „Cracoviana – rysunki od XIX wieku po czasy współczesne”, „Katalog spuścizn rękopiśmiennych wybitnych naukowców i artystów”, „Czasopisma polskie i polonica w Komputerowym Katalogu Zbiorów Bibliotek UJ – rozbudowa Katalogu o rekordy bibliograficzne i zasoby czasopism z okresu 1945–1989”, „Zabezpieczenie dokumentów elektronicznych i ich publikacja w Jagiellońskiej Bibliotece Cyfrowej”. Ogólna wartość projektu: 499 384,00 złotych.

– „Wystawa „Bibliotheca Magna”: dzieje Biblioteki Jagiellońskiej w stulecie Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich ukazane” (w ramach programu Ministra Kultury

i Dziedzictwa Narodowego „Wspieranie działań muzealnych”). Wartość projektu: 94 900,00 złotych.

– „Repozytorium otwartego dostępu do dorobku naukowego i dydaktycznego Uniwersytetu Jagiellońskiego” (w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa. Poddziałanie 2.3.1 „Cyfrowe udostępnienie informacji sektora publicznego (ISP) ze źródeł administracji oraz zasobów nauki”). Wartość projektu: 7 383 688,00 złotych.

– „Patrimonium – cyfrowe udostępnienie zasobów Biblioteki Narodowej i Biblioteki Jagiellońskiej” (w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa, działanie 2.3.2 „Cyfrowe udostępnianie zasobów kultury”). W listopadzie wydano decyzję o przyznaniu dofinansowania. Podpisanie umowy o dofinansowanie projektu zaplanowano na styczeń 2017 roku. Budżet wydatków kwalifikowalnych: 98 633 924,00 zł; całkowita wartość projektu po stronie Biblioteki Jagiellońskiej: 17 160 160,00 złotych.

Oddział ds. Projektów prowadził również nadzór nad realizacją zadania „Biblioteka Jagiellońska wsparciem procesów dydaktycznych realizowanych w Uniwersytecie Jagiellońskim” (tzw. „Sylabusy”). Zakończono przygotowywanie listy publikacji otrzymanej z Instytutu Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa UJ oraz z Instytutu Ekonomii, Finansów i Zarządzania UJ. Prowadzono prace nad skompletowaniem listy publikacji z sylabusów Instytutu Dziennikarstwa, Mediów i Komunikacji Społecznej UJ. Do końca roku w Jagiellońskiej Bibliotece Cyfrowej opublikowano 326 pozycji.

IMPREZY NAUKOWO-KULTURALNE ORGANIZOWANE PRZEZ BIBLIOTEKĘ

Rok 2016 obfitował w szereg wydarzeń kulturalno-naukowych, zorganizowanych przez Bibliotekę Jagiellońską.

W kwietniu z okazji Światowych Dni Książki i Praw Autorskich pracownicy Oddziału ds. Projektów przygotowali zwiedzanie pracowni Jagiellońskiej Biblioteki Cyfrowej, zwiedzanie Kliniki Papieru BJ, warsztaty kaligrafii „Świat kaligrafii w kodeksie Baltazara Behema – kursywa gotycka”, wymianę książek w ramach cyklu *All in books*.

W dniu 4 czerwca 2016 roku w Bibliotece Jagiellońskiej odbyła się pierwsza Noc Bibliotek. Gościem specjalnym był aktor filmowy i teatralny, były rektor Państwowej Wyższej Szkoły Teatralnej w Krakowie – prof. Jerzy Trela. Spotkaniu temu towarzyszyła promocja książki *Trela* oraz inne, dodatkowe atrakcje: warsztaty kaligraficzne „Pismo gotyckie w dobie renesansu – fraktura”, prowadzone przez pracownika BJ, mgr. Bogdana Tarnowskiego, oraz 3 wystawy: „Wolno czytać”, „Książkowe osobliwości” i „Wolno czytać w JBC i RUJ”. W wydarzeniach tych uczestniczyło łącznie około 210 osób.

W dniach 12 i 13 maja 2016 roku obchodzono Dni Otwarte Funduszy Europejskich (DOFE). W związku z tym wydarzeniem w Bibliotece Jagiellońskiej gościła ekipa filmowa portalu „Interia.pl”, ekipa filmowa TVP 3 (Kraków) oraz dziennikarze z Radia RMF MAX. Pracownicy BJ prezentowali efekty realizacji projektów dofinansowanych z funduszy unijnych, to jest „Jagiellońskiej Biblioteki Cyfrowej” oraz „Bezpiecznego i kompleksowego udostępniania zasobów UJ w sieci Internet. Etap. 1”, oprowadzając gości po „zaułkach” Biblioteki. Łącznie w wydarzeniu wzięły udział 82 osoby.

W dniach 24–30 października 2016 roku trwały obchody Tygodnia Otwartej Nauki pod hasłem „Open in Action” („Otwartość w Działaniu”). W ramach zorganizowanych z tego tytułu wydarzeń osoby zainteresowane mogły zapoznać się z zasadami funkcjonowania Repozytorium Uniwersytetu Jagiellońskiego, uczestniczyć w wykładach poświęconych tematowi publikowania w wolnym dostępie, w Repozytorium UJ, oraz oglądać wystawę przestrzenną, prezentującą wkład wydziałów Uczelni w rozwój zasobów Repozytorium.

Dnia 26 października 2016 roku odbyła się konferencja Małopolskiego Forum Bibliotek zatytułowana „Kierunek – Integracja”. Głównym celem tego wydarzenia, przebiegającego pod hasłem „Integracja środowiska – integracja działań – integracja metadanych” była konsolidacja szeroko pojętego środowiska związanego z polskim bibliotekarstwem – zarówno pracowników bibliotek akademickich i publicznych, jak i przedstawicieli firm oferujących usługi dla bibliotek. Oprócz Biblioteki Jagiellońskiej we współorganizacji przedsięwzięcia uczestniczyła Wojewódzka Biblioteka Publiczna, Instytut Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa UJ, Instytut Nauk o Informacji Uniwersytetu Pedagogicznego oraz Zarząd Okręgu Małopolskiego Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich. W konferencji wzięło udział 150 osób.

Wyjątkowym wydarzeniem był również Jagielloński Wieczór Filmowy, mający miejsce 28 października w Czytelni Głównej BJ. W niepowtarzalnym klimacie Lectorium można było oglądać film *Lot nad kukulczym gniazdem* w reżyserii Miloša Formana z 1975 roku. Pokaz poprzedzony był prelekcją wygłoszoną przez dr. hab. Andrzeja Juszczyka. W wydarzeniu wzięło udział 176 osób.

W dniach 17–19 listopada 2016 roku Biblioteka Jagiellońska we współpracy z Wydziałem Polonistyki UJ, Muzeum Narodowym w Krakowie oraz Stowarzyszeniem Pisarzy Polskich – Oddział w Krakowie zorganizowała konferencję „Artyści medycy – krąg Pawlikowskich”. Konferencja poświęcona była środowisku artystycznemu związanemu z rodziną Pawlikowskich, skupionemu wokół ośrodka lwowskiego, medycznego i krakowskiego. W wydarzeniu tym uczestniczyli literaturoznawcy, historycy sztuki, teatrologi, archiwiści oraz badacze dziejów książki artystycznej, reprezentujący kilka ośrodków akademickich i muzealnych w Polsce. Konferencji towarzyszyła wystawa zbiorów graficznych i dokumentów literackich, pochodzących ze zbiorów *Archiwum Domowego Pawlikowskich* w Bibliotece Jagiellońskiej.

W ramach spotkań autorskich, kontynuowanych w cyklu „Salon Literacki Jagielonki”, w 2016 roku odbyło się 12 imprez:

– promocja książki *Od Ramajany do Slumdogo. Filmowe adaptacje literatury indyjskiej* pod redakcją Grażyny Stachówny i Tatiany Szurlej. W rozmowie na temat kultury i obyczajowości indyjskiej, szczególnie kinowej, wzięli udział filmoznawcy i indolodzy: Alicja Helman, Marzenna Czerniak-Drożdżowicz, Cezary Galewicz, Andrzej Pitrus oraz redaktorki tomu;

– spotkanie z eseistą, znawcą i tłumaczem literatury czeskiej, Aleksandrem Kaczorowskim, połączone z promocją jego książki *Hrabal. Słodka apokalipsa*. Spotkanie prowadził Szymon Kloska;

– spotkanie autorskie z prof. dr hab. Ewą Skorupą, połączone z promocją jej książki *Zaułki literatury. Interpretacje tekstów kultury XIX i XX wieku*. Oprócz autorki, w rozmowie o książce udział wzięli między innymi dr Anna Pekaniec oraz dr Mateusz Skucha;

– promocja książki dr. Jerzego Grygla *Zygmunt Korybutowicz. Litewski ksiązę w hussyckich Czechach (ok. 1395–wrzesień 1435)*, prowadzenie: prof. dr hab. Janusz Smołucha i dr Paweł Nowakowski (Akademia Ignatianum w Krakowie);

– spotkanie autorskie z dr Dorotą Wojdą, połączone z promocją jej książki *Polska Szeherazada. Swoje i obce z perspektywy postkolonialnej*. W rozmowie uczestniczyli między innymi: prof. dr hab. Wojciech Ligęza, prof. dr hab. Jerzy Jarzębski, dr Tomasz Kunz. Spotkanie prowadziła dr Monika Świerkosz;

– spotkanie z Cezarym Łazarewiczem, autorem książki *Żeby nie było śladów. Sprawa Grzegorza Przemyska*. Rozmowę prowadził Szymon Kloska;

– promocja książki: *Antyodżywcze i antyzdrowotne aspekty żywienia człowieka*, pod redakcją Emilii Kolarzyk. W panelu dyskusyjnym udział wzięli między innymi: dr Krzysztof Ciszowski i dr Piotr Hydzik (z Kliniki Toksykologii i Chorób Środowiskowych CM UJ), dr hab. Dorota Myszkowska (z Zakładu Alergologii Klinicznej i Środowiskowej CM UJ), Piotr Pokrzywa (z Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Krakowie) oraz Artur Potocki i Joanna Zając (z Zakładu Higieny i Dietetyki CM UJ). Dyskusję prowadziła prof. dr hab. Emilia Kolarzyk z Zakładu Higieny i Dietetyki CM UJ;

– spotkanie „Hipotermia od A do Z”, połączone z promocją książki *Hipotermia. Kliniczne aspekty wychłodzenia organizmu. Mechanizmy zagrożeń i kierunki nowoczesnego leczenia*, pod redakcją Sylwiusza Kosińskiego, Tomasza Darochy, Jerzego Sadowskiego i Rafała Drwiły. Wykład wygłosił Tomasz Sanak – asystent w Zakładzie Medycyny Katastrof i Pomocy Doraźnej Katedry Anestezjologii i Intensywnej Terapii na Wydziale Lekarskim. Dyskusję prowadziła prof. dr hab. Emilia Kolarzyk z Zakładu Higieny i Dietetyki CM UJ;

– promocja książki Anny Matei *Serce pasowało. Opowieść o polskiej transplantologii*. Rozmowę prowadził Tomasz Fiałkowski;

– promocja książki prof. Jana Skoczyńskiego *Teksty nienaukowe*. Spotkaniu towarzyszyła ekspozycja obrazu Zdzisława Beksińskiego, należącego do zbiorów BJ;

– spotkanie dotyczące twórczości Ihary Saikaku *Tajniki humoru i strategie narracji w literaturze rozrywkowej okresu Edo*, połączone z promocją książki Ihary Saikaku *Przy-padki miłosne pięciu kobiet. Kōshoku gonin onna 好色五人女*. Spotkanie prowadziła Katarzyna Sonnenberg;

– spotkanie „Między tradycją a nowoczesnością. Irlandia na przełomie XX i XXI wieku”, połączone z dyskusją wokół książek *Powieść Irlandzka w XXI wieku. Szkice* oraz *History, Memory, Trauma in Contemporary British and English Fiction*. W dyskusji udział wzięli: Jego Ekscelencja Gerard Keown – Ambasador Irlandii w Polsce oraz dr hab. Beata Piątek. Spotkanie poprowadziła dr Izabela Curyłło-Klag;

Średnia liczba uczestników „Salonów Literackich Jagiellonki” wynosiła 40 osób. Łącznie w spotkaniach tych udział wzięło około 480 osób.

We współpracy ze stowarzyszeniem „All in UJ” zapoczątkowano także cykl spotkań prowadzonych w formie panelu dyskusyjnego pod hasłem „Szczерze o wierze – poznać i zrozumieć wyznania świata”. Celem tych spotkań ma być przybliżenie osobom zainteresowanym innych religii, obrzędów i wierzeń. Tematem pierwszego spotkania zorganizowanego w kwietniu był judaizm, o którym rozmawiali specjaliści z Uniwersytetu Jagiellońskiego: dr Marek Tuszewicki z Instytutu Judaistyki UJ, mgr Ewa Gordon z Instytutu Religioznawstwa UJ oraz dr Magdalena Kozłowska z Instytutu Bliskiego i Dalekiego Wschodu UJ. Spotkanie prowadził Tomasz Pytko, prezes „All In UJ”, student Instytutu Europeistyki UJ. Drugie spotkanie, na którym poruszano tematykę związaną z islamem, odbyło się w listopadzie.

W minionym roku w Bibliotece odbyło się 18 wystaw tematycznych:

– 14 stycznia–20 lutego 2016 roku – *Jan Hus – 600 lat później* – organizatorzy: Biblioteka Jagiellońska, Czeskie Centrum w Warszawie; scenariusz i realizacja: dr Tomasz Graff (Czeskie Centrum w Warszawie); oprawa plastyczna: Czeskie Centrum w Warszawie.

Wystawa przygotowana przez Muzeum Husytów w Taborze i Czeskie Centrum w Warszawie prezentowała sylwetkę Jana Husa na tle społecznym, politycznym i religijnym. Działalność tego czeskiego księdza i reformatora została przedstawiona przez pryzmat wiary, ale także jego pracy akademickiej, aktywności kaznodziejskiej i twórczości literackiej. Wystawie towarzyszył polsko-czeski panel dyskusyjny *Jan Hus – 600 lat* oraz materiały informacyjno-promocyjne zamieszczone na stronie internetowej BJ.

– 4–26 lutego 2016 roku – *W kręgu Józefa Kremera. Wkład rodziny Kremerów w kulturę i naukę Krakowa* – organizatorzy: Biblioteka Jagiellońska, Instytut Historii Sztuki UJ; scenariusz: i realizacja: dr Urszula Bęczkowska, Jacek Maj, Małgorzata Kusak, Mariusz Paluch; oprawa plastyczna: Mariusz Paluch; prace konserwatorskie: Sekcja Konserwacji OZZ BJ. Patronat honorowy nad wystawą objęli: Rektor Uniwersytetu Jagiellońskiego, Rektor Akademii Sztuk Pięknych i Prezes Polskiej Akademii Umiejętności.

Wystawa, będąca częścią projektu o Józefie Kremerze, realizowanego w Instytucie Historii Sztuki UJ w ramach Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki, poświęcona była dziejom rodziny Kremerów, a także jej znaczeniu dla życia kulturalnego, naukowego i towarzyskiego Krakowa w XIX i XX stuleciu. Uzupełnieniem jej był pokaz prac studentów krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych, biorących udział w konkursie na plakat wystawy o rodzinie Kremerów i okładkę książki podsumowującej najnowsze wyniki badań nad dorobkiem Józefa Kremera. Wystawie towarzyszył katalog oraz materiały informacyjno-promocyjne zamieszczone na stronie BJ.

– 8–25 marca 2016 roku – *Beethoven i nowe drogi* – organizatorzy: Stowarzyszenie im. Ludwiga van Beethovena, Biblioteka Jagiellońska; kurator i scenariusz wystawy: Michał Lewicki; oprawa plastyczna: Mariusz Paluch; opisy rycin: Beata Górecka; prace reprograficzne: pracownicy Sekcji Reprografii OZZ BJ; prace konserwatorskie: pracownicy Sekcji Konserwacji OZZ BJ; prace pomocnicze: Grzegorz Grzyb, Jan Madej, Andrzej Moskal.

Wystawę zorganizowano z okazji 20. Wielkanocnego Festiwalu Ludwiga van Beethovena. Wśród eksponatów można było zobaczyć rękopisy Beethovena i innych kompozytorów, którzy na różne sposoby kontynuowali wyznaczone przez niego drogi, takich jak Robert Schumann, Felix Mendelssohn Bartholdy, Johannes Brahms, Giacomo Meyerbeer, Fryderyk Chopin bądź Ferruccio Busoni. Zaprezentowane zostały również rękopisy XX-wiecznych kompozytorów i kompozytorek polskich (między innymi Karola Szymanowskiego, Grażyny Bacewicz, Romana Palestra i Krzysztofa Pendereckiego), a także dzieła plastyczne polskich artystów i artystek (między innymi Stanisława Ignacego Witkiewicza, Tadeusza Jackowskiego i Krystyny Hierowskiej). Wystawie towarzyszyły materiały informacyjno-promocyjne w postaci banera, folderu, plakatu oraz zaproszeń.

– 10–25 marca 2016 roku – *Manes Sperber. Więcej niż Iza w oceanie* – organizatorzy: Biblioteka Jagiellońska, Biblioteka Austriacka; scenariusz i realizacja: Katarzyna Starzycka.

Wystawa poświęcona Manesowi Sperberowi, urodzonemu w Galicji austriackiemu pisarzowi, psychologowi i myślicielowi zwanemu „filozofem pomyłki”, zorganizowana została w holu Biblioteki Jagiellońskiej, w oparciu o materiały Biblioteki Austriackiej. Towarzyszył jej występ aktorów austriackich: Gerharda M. Dienesa, Gerharda Ballucha oraz Rolanda Knie z muzyką Petera Kunselta oraz pokazem multimedialnym Lindy Mussenbichler.

– 11–22 kwietnia 2016 roku – *Unübersetzbar – Paul Celan* – organizatorzy: Biblioteka Jagiellońska, Biblioteka Austriacka; scenariusz i realizacja: Katarzyna Starzycka.

Wystawa poświęcona Paulowi Celanowi, reprezentatowi niemieckojęzycznej powojennej literatury, zorganizowana została w holu Biblioteki Jagiellońskiej w oparciu o zbiory Biblioteki Austriackiej. Towarzyszyła jej sesja naukowa „Mapy i geografie Paula Celana”.

– 11 maja–3 czerwca 2016 roku – *Male. Ukryty świat Afryki* – organizatorzy: Biblioteka Jagiellońska, Instytut Studiów Międzykulturowych UJ; scenariusz: Edyta M. Łubińska; realizacja: Małgorzata Kusak, Mariusz Paluch; oprawa plastyczna: Instytut Studiów Międzykulturowych UJ; prace konserwatorskie: Sekcja Konserwacji OZZ BJ.

Wystawa prezentowała bogaty świat małych przedmiotów Afryki Subsaharyjskiej (głównie drewnianych statuetek oraz figurek z brązu), nierozzerwalnie związanych ze światem wierzeń społeczności afrykańskich. Otwarcie wystawy towarzyszyła konferencja pod tym samym tytułem oraz materiały informacyjno-promocyjne zamieszczone na stronie internetowej BJ.

– 12 maja–12 czerwca 2016 roku – *Obraz teatru. Konkurs fotografii teatralnej 2015*.

Organizatorzy: Biblioteka Jagiellońska, Instytut Teatralny im. Zbigniewa Raszewskiego; scenariusz, realizacja i oprawa plastyczna: Kraków Photo Fringe 2016.

Wystawa o charakterze planszowym, będąca częścią Kraków Photo Fringe, zamontowana była na ogrodzeniu Biblioteki od strony ul. Ingardena. Ekspozycja prezentowała prace finalistów i uczestników I edycji Konkursu Fotografii Teatralnej 2015, organizo-

wanego przez Instytut Teatralny im. Zbigniewa Raszewskiego w związku z obchodami „250-lecia teatru publicznego w Polsce”. Prezentowanych było kilkadziesiąt zdjęć ze spektakli teatrów dramatycznych, lalkowych i tańca, teatrów instytucjonalnych i grup amatorskich, a także fotografie aktorów (wykonane podczas prób teatralnych) i wielu wybitnych twórców kilku pokoleń. Wystawie towarzyszyły materiały informacyjno-promocyjne zamieszczone na stronie domowej BJ.

– 13 maja–13 czerwca 2016 roku – *Wydane poza cenzurą*. Organizatorzy: Fundacja Centrum Dokumentacji Czynu Niepodległościowego, Biblioteka Jagiellońska; scenariusz: Małgorzata Kusak, Adam Roliński; realizacja: Małgorzata Kusak, Mariusz Paluch, Adam Roliński; oprawa plastyczna: Mariusz Paluch.

Na wystawie, zorganizowanej w holu Biblioteki, prezentowane były publikacje drugiego obiegu wydawniczego, wydawane w latach 70. i 80. XX wieku w PRL poza zasięgiem cenzury prewencyjnej, które prof. Jan Skoczyński (kierownik Zakładu Filozofii Polskiej Instytutu Filozofii UJ) przekazał do zbiorów Biblioteki Jagiellońskiej. Wystawie towarzyszył plakat oraz materiały promocyjne zamieszczone na stronie internetowej BJ.

– 9–29 czerwca 2016 roku – *Perspektywa dziwaczna w Polsce. Wystawa starych druków, rękopisów i dzieł anamorficzych*. Organizatorzy: Wydział Matematyki i Informatyki UJ, Biblioteka Jagiellońska; scenariusz i realizacja: Ada Pałka; opracowanie graficzne: Krzysztof Tomaszewski; prace pomocnicze: Grzegorz Grzyb, Jan Madej, Andrzej Moskal.

Na wystawie zaprezentowano około 50 starodruków pochodzących głównie ze zbiorów Biblioteki Jagiellońskiej, w których znajdują się ryciny anamorficzne oraz opisy konstrukcji różnego rodzaju anamorfozy, to jest celowej deformacji obrazu, znikającej dopiero gdy spojrzy się na dzieło z odpowiedniego miejsca. Ponadto można było zobaczyć obrazy współczesnych artystów zajmujących się tworzeniem anamorfoz. Wernisazowi towarzyszył wykład oraz warsztaty rysowania zdeformowanych dzieł. Materiały informacyjno-promocyjne dotyczące wystawy zamieszczono na stronie internetowej BJ.

– 16 czerwca–15 lipca 2016 roku – *Ex Libris. Emblemat właściciela* – organizatorzy: Biblioteka Jagiellońska, Związek Polskich Artystów Plastyków Okręgu Krakowskiego; kurator i scenariusz: dr hab. Teresa Frodyma; realizacja: dr hab. Teresa Frodyma, Mariusz Paluch; oprawa plastyczna: dr hab. Teresa Frodyma; prace pomocnicze: Mariusz Paluch.

Wystawa ta, stanowiąca swego rodzaju wprowadzenie do dalszych prezentacji cyklu *Wokół książki* organizowanych przez Zarząd Związku Polskich Artystów Plastyków Okręgu Krakowskiego we współpracy z Biblioteką Jagiellońską, eksponowana była w holu BJ. Towarzyszyły jej materiały informacyjno-promocyjne zamieszczone na stronie domowej Biblioteki.

– 22 czerwca–15 lipca 2016 roku – *Konkurs graficzny o nagrodę im. Krystyny i Czesława Bednarczyków*. Organizatorzy: Biblioteka Jagiellońska, Wydział Polonistyki UJ, Związek Polskich Artystów Plastyków Okręgu Krakowskiego; kurator i scenariusz: dr hab. Teresa Frodyma; realizacja: dr hab. Teresa Frodyma, Mariusz Paluch; oprawa

plastyczna: dr hab. Teresa Frodyma; materiały promocyjne: Grzegorz Fijas; prace pomocnicze: Mariusz Paluch.

Wystawa, zorganizowana w holu Biblioteki, prezentowała prace nadesłane na konkurs, w którym nagrodę ufundowała Krystyna Bednarczykowa, zmarła w 2011 roku współzałożycielka londyńskiej Oficyny Poetów i Malarzy. Wystawie towarzyszyły materiały informacyjno-promocyjne, zamieszczone na stronie domowej BJ.

– 5–30 września 2016 roku – *Geometria koloru. Alviani, Berdyszak, Hebler*. Organizatorzy: Biblioteka Jagiellońska, Stowarzyszenie Międzynarodowego Triennale Grafiki w Krakowie; kurator i scenariusz: dr hab. Teresa Frodyma; realizacja: dr hab. Teresa Frodyma, Mariusz Paluch; materiały promocyjne: Szymon Bronkowski; prace pomocnicze: Mariusz Paluch.

Wystawa, zorganizowana w ramach jubileuszu 50-lecia Międzynarodowego Triennale Grafiki w Krakowie, prezentowała prace wybitnych artystów abstrakcjonistów, reprezentujących awangardę XX wieku: Getulia Alvianiego, Jana Berdyszaka i Hermana Heblera, którzy koncentrowali swoją twórczość wokół formy architektonicznej, kompozycji i koloru. Wystawie towarzyszyły materiały informacyjno-promocyjne, zamieszczone na stronie domowej BJ.

– 7–28 października 2016 roku – *Piękne książki, piękne opowieści. Książka dla dzieci*. Organizatorzy: Biblioteka Jagiellońska, Wydział Polonistyki UJ; kurator i scenariusz: dr Elżbieta Zarych; realizacja: dr Elżbieta Zarych, Mariusz Paluch; oprawa plastyczna: Mariusz Paluch; prace pomocnicze: Mariusz Paluch.

Na wystawie prezentowano piękne pod względem literackim i wydawniczym książki dla dzieci, pochodzące z zasobów BJ oraz ze zbiorów własnych kuratorki wystawy, dr Elżbiety Zarych z Katedry Edytorstwa i Nauk Pomocniczych UJ. Wśród eksponatów znalazły się różne wydania baśni z całego świata, przegląd edycji, przekładów i ilustracji do wybranych tytułów, utwory ukazujące krainy wyobraźni i istoty w nich żyjące. Wystawie towarzyszył plakat, zaproszenie i zakładka do książki, a także materiały promocyjne zamieszczone na stronie internetowej BJ.

– 4–25 listopada 2016 roku – *Ignacy Paderewski (1860–1941) dla sztuki i kraju....* Organizatorzy: Biblioteka Jagiellońska, Towarzystwo Muzyczne im. I. J. Paderewskiego w Bydgoszczy, Ośrodek Dokumentacji Muzyki Polskiej XIX i XX wieku im. I. J. Paderewskiego przy Instytucie Muzykologii UJ; kurator i scenariusz: Justyna Szombara; realizacja: Justyna Szombara, Iwona Wawrzynek, Mariusz Paluch, Michał Lewicki; oprawa plastyczna: Mariusz Paluch; prace konserwatorskie: Sekcja Konserwacji OZZ BJ; prace pomocnicze: Piotr Małek, Jan Madej, Andrzej Moskal.

Na wystawie zaprezentowano wielostronną działalność Ignacego Paderewskiego zarówno w dziedzinie muzyki, jak i w aspekcie politycznym. Wystawie towarzyszyły materiały informacyjno-promocyjne w postaci zaproszenia i plakatu oraz materiały promocyjne zamieszczone na stronie internetowej BJ.

– 8–26 listopada 2016 roku – *120 lat radiologii polskiej*. Organizatorzy: Biblioteka Jagiellońska, Katedra Radiologii Collegium Medicum UJ; kurator i scenariusz: prof. Andrzej Urbanik; realizacja: prof. Andrzej Urbanik, Mariusz Paluch; oprawa plastyczna: Mariusz Paluch; prace pomocnicze: Mariusz Paluch.

Wystawie o charakterze planszowym, zorganizowanej w holu Biblioteki, towarzyszył plakat oraz materiały promocyjne zamieszczone na stronie domowej BJ.

– 12–30 grudnia 2016 roku – *Życie jest piękne... i chwałę to sobie. 85. Urodziny Kazimierza Wiśniaka*. Organizatorzy: Biblioteka Jagiellońska; kurator i scenariusz: Iwona Wawrzynek, dr Jerzy Duda, Kazimierz Wiśniak, Maciej Rudy; realizacja: Iwona Wawrzynek, Mariusz Paluch, Kazimierz Wiśniak, dr Jerzy Duda, Maciej Rudy; oprawa plastyczna: Mariusz Paluch; prace konserwatorskie: Sekcja Konserwacji OZZ BJ; prace pomocnicze: Jan Madej, Andrzej Moskal.

Na wystawie zaprezentowano twórczość artystyczną Kazimierza Wiśniaka (scenografa, malarza, ilustratora książek, współzałożyciela Piwnicy pod Baranami, byłego dyrektora Teatru Bagatela w Krakowie), poczynając od pierwszych jego dzieł, kończąc na ostatniej jak dotąd pracy namalowanej w 2016 roku. Wystawie towarzyszył plakat, zaproszenie, folder oraz materiały promocyjne zamieszczone na stronie internetowej BJ.

– 6–30 grudnia 2016 roku – *Utracony świat. Podróże Leona Barszczewskiego po XIX-wiecznej Azji Środkowej*. Organizator: Biblioteka Jagiellońska; kurator i scenariusz: Igor Strojcecki (biograf Leona Barszczewskiego); realizacja: Iwona Wawrzynek, Mariusz Paluch; oprawa plastyczna: Mariusz Paluch; prace pomocnicze: Mariusz Paluch.

Wystawie planszowej, zorganizowanej w holu Biblioteki, towarzyszył plakat oraz materiały promocyjne zamieszczone na stronie internetowej BJ.

Pod koniec grudnia roku sprawozdawczego w Jagiellońskiej Bibliotece Cyfrowej umieszczono wystawę wirtualną *Święty Brat Albert (1845–1916)*. Wystawę, na którą składały się zdigitalizowane materiały pochodzące ze zbiorów Biblioteki Jagiellońskiej, opublikowane przed 1939 rokiem, zorganizowano z okazji 100. rocznicy śmierci Adama Chmielowskiego, późniejszego brata Alberta. Celem ekspozycji było ukazanie sylwetki zakonnika i jego działalności w okresie międzywojennym. Jedną z ważniejszych pozycji prezentowanych na wystawie było czasopismo „Nasza Myśl. Pisemko wychowanków Męskiego Zakładu Wychowawczego Braci Albertynów w Krakowie na Zwierzyńcu” (od 1937 roku wydawane pod zmienionym tytułem „Głos Brata Alberta. Pismo przyjaciół dzieła brata Alberta”). Czasopismo to stanowi bogate źródło informacji o św. bracie Albercie oraz o rozwijającym się kulcie świętego.

Poza wymienionymi wyżej wystawami w Bibliotece zorganizowano też 17 „Wystaw nowości”, na których eksponowano 1013 wol. nowych nabytków BJ (w tym 955 polskich i 58 zagranicznych). Po raz pierwszy eksponowano także wybrane zagraniczne czasopisma naukowe prenumerowane przez BJ (37 tytułów).

PRACE NAUKOWE I WYDAWNICZE

Ważniejsze prace indywidualne pracowników Biblioteki, wydane w 2016 roku:

- Babraj B., *Galicyski rozdział w życiu i twórczości Henryka Sienkiewicza*, Wrocław 2016.

- Baś M., Brzeziak A., Grzęda A., *Święty Brat Albert (1845–1916) – setna rocznica śmierci*, wydawnictwo elektroniczne „Jagiellońska Biblioteka Cyfrowa”, <http://jbc.bj.uj.edu.pl/dlibra/docmetadata?id=368582&from=publication&showContent=true>.
- Bułat B., *Bąkowska Ewa Teresa z domu Smorawińska* [biogram], [w:] *Słownik pracowników książki polskiej. Suplement 4*, red. M. Rzadkowolska, Warszawa 2016, s. 20.
- Bułat B., *Czerni Irena z domu Godlewska* [biogram], [w:] *Słownik pracowników książki polskiej. Suplement 4*, red. M. Rzadkowolska, Warszawa 2016, s. 44–45.
- B. Bułat, *Irena Czerni (1922–2015)*, „Biuletyn Biblioteki Jagiellońskiej” LXV, 2015 [wyd. 2016], s. 265–275.
- Cieślak A., *Działalność Biblioteki Jagiellońskiej w roku 2014. Sprawozdanie*, „Biuletyn Biblioteki Jagiellońskiej” LXV, 2015 [wyd. 2016], s. 201–264.
- Dąbrowska E., *Od „maszyny do czytania” do „miejsca zdarzeń”. Budynek Biblioteki Jagiellońskiej w koncepcjach jej architektów*, „Biuletyn Biblioteki Jagiellońskiej” LXV, 2015 [wyd. 2016], s. 143–155.
- Grudzień S., *Historycy Republiki Czeskiej a Polska Akademia Umiejętności (1989–2014)*, [w:] *Czeskie badania nad Polską w kontekście Europy Środkowej i Wschodniej*, Praga 2016, s. 112–125.
- Grudzień S., *Jaroslav Valenta a historycy polscy w zbiorach Archiwum Nauki Polskiej Akademii Nauk i Polskiej Akademii Umiejętności w Krakowie*, „Historia Slavorum Occidentis” 2015 [wyd. 2016], nr 1, s. 236–248.
- Grudzień S., *Koncepcje współpracy słowiańskiej w II Rzeczypospolitej. Piśmiennictwo za lata 1945–2011*, [w:] *Panslawizm: wczoraj, dziś, jutro*, red. Z. Chyra-Rolicz, T. Rokosz, Siedlce 2016, s. 213–229.
- Grygiel J., *Jan Hus – pomiędzy świętością a herezją*, [w:] *Życie i dzieło mistrza Jana Husa (1370–1415). W 600 rocznicę śmierci*, Gdańsk 2016, s. 153–162.
- Grygiel J., *Polska i Czechy wobec zagrożenia tureckiego w XIV i pierwszej połowie XV wieku*, [w:] *Czechy i Polska między Wschodem a Zachodem. Średniowiecze i wczesna epoka nowożytna*, red. T. Ciesielski, W. Iwańczak, Warszawa 2016, s. 125–142.
- Grygiel J., *Władcy czescy i ich stosunek do Polski w opinii Jana Długosza*, [w:] *Elity i masy w społeczeństwach Czech i Polski w średniowieczu i wczesnych czasach nowożytnych*, red. H. Gmiterek, W. Iwańczak, A. Januszek-Sieradzka, P. Kras, Lublin 2016, s. 13–25.
- Grygiel J., *Zygmunt Korybutowicz. Litewski książę w husyckich Czechach (około 1395–1435)*, Kraków 2016.
- Jaglarz M. (oprac.), *Diariusz Sejmu Wolnego Miasta Krakowa albo Rzeczypospolitej Krakowskiej za rok 1837/1838. Z rękopisu Biblioteki Polskiej w Paryżu*, Kraków 2016.
- Jaglarz M., Klatka U., *Artyści medycy. Krąg Pawlikowskich. Katalog wystawy*, Kraków 2016.
- Kurek B., *Kalisz na widokówkach. Kolekcja ze zbiorów Biblioteki Jagiellońskiej*, „Zeszyty Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk” („Miscellanea archiwalne, biblioteczne i muzealne”) 2016, nr 16, s. 95–114.

- Kurek B., *Wspomnienie o Brunonie Bielawskim. Z notatek Karola Estreichera Seniora*, „Biuletyn Biblioteki Jagiellońskiej” LXV, 2015 [wyd. 2016], s. 113–124.
- Partyka J., *Calisiana w zasobie starodruków Biblioteki Jagiellońskiej*, „Zeszyty Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk” („Miscellanea archiwalne, biblioteczne i muzealne”) 2016, nr 16, s. 78–94.
- Pietrzyk Z., *Beethoven i nowe drogi. Dwudziesta wystawa autografów towarzyszących Wielkanocnemu Festiwalowi Ludwiga van Beethovena*, [w:] 20. *Wielkanocny Festiwal Ludwiga van Beethovena. Wystawa manuskryptów muzycznych: Biblioteka Jagiellońska*, Kraków 2016, s. 6–7.
- Pietrzyk Z., *Jak powstawały średniowieczne księgi*, „Tygodnik Powszechny” 2016, nr 49 (3517), s. 66–67.
- Pietrzyk Z., *Odczytując przeszłość*, [w:] *Z naukowcami o nauce*, red. P. Żabicki, Kraków 2016, s. 83–86.
- Pietrzyk Z., *Relacja z podróży jezuita Bartłomieja Nataniela Wąsowskiego*, [w:] *Staropolskie podróżowanie*, Kraków 2016, s. 263–270.
- Pietrzyk Z., Niemirski Z., Pulnar J., Pulnar-Ferdjani I., *Służąc Bogu, służyli Polsce*, t. 1 (*Od Chrztu Polski do św. Jana Pawła II*), Sandomierz 2016.
- Pietrzyk Z., Biedrzycka A., *Śmieszkowic (Gelasinus) Mikołaj*, [w:] *Polski słownik biograficzny*, Warszawa–Kraków 2016, 51/1 z. 208, (Śliwniak Józef – Śnigurski Jan), s. 83–85.
- Pietrzyk Z., *W sprawie nowych wydań staropolskich relacji podróżniczych*, [w:] *Staropolskie podróżowanie*, red. B. Rok, F. Wolański, Kraków 2016, s. 379–387.
- Pietrzyk Z., *Źródła rękopiśmienne do dziejów rodziny Włodków w zbiorach Biblioteki Jagiellońskiej*, [w:] *Rola rodziny Goetzów-Okocimskich w budowie i rozwoju gospodarki, kultury i rozwoju cywilizacyjnego regionu Polski południowej w XIX i XX wieku: Zarys monograficzny*, Brzesko 2016, s. 179–184.
- Pyplacz J., *Cyntia żywa i Cyntia umarła. Literacka gra z odbiorcą w elegii 4.7 Properejusza*, „Symbolae Philologorum Posnaniensium Graecae et Latinae” 2016, t. 26, nr 1, s. 93–107.
- Pyplacz J., *Serce domu. Oświeceniowe biblioteki prywatne i ich użytkownicy w powieści Ann Radcliffe „The Mysteries of Udolpho”*, „Biuletyn Biblioteki Jagiellońskiej” LXV, 2015 [wyd. 2016], s. 165–171.
- Pyplacz J., *Est locus... The „Grotteschi” of Giovanni Battista Piranesi and the Ancient Topos of „Locus Horridus”*, „Biuletyn Biblioteki Jagiellońskiej” LXV, 2015 [wyd. 2016], s. 181–197.
- Pyplacz J., *Sulpicja, Elegie – przekład literacki*, „Nowy Filomata” 2016, wol. 20, 1, s. 135–136.
- Świeboda W., *Na tropie średniowiecznych rękopisów Wydziału Prawa Uniwersytetu Krakowskiego*, [w:] *Felix indiget amicis. Studia z dziejów kultury duchowej i intelektualnej średniowiecza ofiarowane Profesorowi Krzysztofowi Ożogowi*, red. W. Świeboda, M. Zdanek, Kraków 2016, s. 277–317.

- Świeboda W., *Uniwersytet Krakowski wobec własnej przeszłości w XV i na początku XVI wieku. Stan i perspektywy badań*, [w:] *Felix indiget amicis. Studia z dziejów kultury duchowej i intelektualnej średniowiecza ofiarowane Profesorowi Krzysztofowi Ożogowi*, red. W. Świeboda, M. Zdanek, Kraków 2016, s. 319–359.
- Tytko M.M., *Historia parafii na Woli Duchackiej (cz. III)*, „Kurier: Dzielnica XI. m. Krakowa – Podgórze Duchackie: Kurdwanów – Piaski Wielkie – Wola Duchacka” 2016, t. 10, nr 5 (76), s. 19.
- Tytko M.M., *Historia parafii na Woli Duchackiej (cz. IV)*, „Kurier: Dzielnica XI. m. Krakowa – Podgórze Duchackie: Kurdwanów – Piaski Wielkie – Wola Duchacka” 2016, t. 10, nr 9 (80), s. 18–19.
- Tytko M.M., *O kształceniu studentów niepełnosprawnych w uniwersytecie*, „Polska Myśl Pedagogiczna” 2016, t. 2, nr 2, s. 359–378.
- Tytko M.M., *O twórczości poetyckiej, malarskiej i fotograficznej Huberta Krawczaka w tomie pt. „Wiersze i obrazy duchowe”*, [w:] *Wiersze i obrazy duchowe*, red. E. Przebieracz, Lubliniec 2016, s. 3–8.
- Tytko M.M., *Plastykoterapia*, [w:] *Słownik metod, technik i form pracy socjalnej, opiekuńczej i terapeutycznej*, t. 4, red. I. Dąbrowska-Jabłońska, A. Wiessbrot-Koziarska, Opole 2016, s. 93–98.
- Tytko M.M., *Uniosceptyczny patriotyzm S. Papieża – P. Döerrego (cywilizacja śmierci, aborcja, eutanazja)*, „Pedagogika Katolicka” 2016, nr 18 (1), s. 19–30.
- Tytko M.M., *Wychowanie moralne. Kształcenie charakteru dziecka (ujęcie realistyczne)*, „Polska Myśl Pedagogiczna” 2016, t. 2, nr 2, s. 295–310.
- Wielek-Konopka M., *Od lokalnego katalogu do globalnej bazy danych. 20 lat komputeryzacji Biblioteki Jagiellońskiej*, „Biuletyn Biblioteki Jagiellońskiej” LXV, 2015 [wyd. 2016], s. 157–163.

KONTAKTY NAUKOWE Z BIBLIOTEKAMI I NSTYTUCJAMI KRAJOWYMI

Jak co roku Biblioteka Jagiellońska utrzymywała ściśle kontakty naukowe z wieloma bibliotekami i instytucjami krajowymi.

W okresie sprawozdawczym pracownicy Oddziału Opracowania Zbiorów (dr Wioleta Jakubas i mgr Żaneta Kubic) byli członkami komitetu organizacyjnego Małopolskiego Forum Bibliotek 2016 „Kierunek – integracja”, które odbyło się w dniach 26–27 października 2016 roku.

Kontynuowano również współpracę w ramach zespołu konsultacyjnego języka haśle przedmiotowych KABA przy Centrum NUKAT, opiniowano bieżące problemy. W merytorycznych dyskusjach aktywny udział brała mgr Anna Pawica – pracownik Sekcji Opracowania Przedmiotowego Oddziału Opracowania Zbiorów. Mgr Agata Pazdur-Bąk uczestniczyła w pracach Zespołu ds. Rozwoju Deskryptorów Biblioteki Narodowej.

Bibliotekarze UJ współkatalogujący w Komputerowym Katalogu Zbiorów Bibliotek UJ uczestniczyli jednocześnie we współkatalogowaniu w narodowym katalogu cen-

tralnym NUKAT, we współtworzeniu którego bierze udział 117 bibliotek krajowych. Udział bibliotekarzy UJ przedstawia się następująco:

Typ rekordu	NUKAT (ogólna liczba rekordów)	UJ (liczba rekordów utworzonych przez bibliotekarzy UJ)
Rekordy bibliograficzne dla druków zwartych	3 400 974	523 857
Rekordy bibliograficzne dla wydawnictw ciągłych	99 570	20 862
Rekordy bibliograficzne – analityczne	20 523	325
Rekordy kartoteki haseł wzorcowych – hasła opisu bibliograficznego	2 352 714	425 782
Rekordy kartoteki haseł wzorcowych – hasła przedmiotowe jhp KABA + hasła przedmiotowe rozwinięte jhp KABA	2 509 519	150 595

Wielu pracowników Biblioteki czynnie uczestniczyło w pracach różnorodnych komisji i instytucji o charakterze ogólnopolskim.

Dyrektor BJ, prof. Zdzisław Pietrzyk, nadal pełnił funkcję wiceprzewodniczącego Rady ds. Narodowego Zasobu Bibliotecznego oraz przewodniczącego kilku rad naukowych: Rady Naukowej Biblioteki Narodowej w Warszawie, Rady Naukowej Biblioteki Naukowej PAU-PAN w Krakowie, Rady Programowej Książnicy Cieszyńskiej oraz Rady Naukowej Biblioteki Międzynarodowego Centrum Kultury w Krakowie. Kolejny już rok był też członkiem Krajowej Rady Bibliotecznej.

Mgr Krystyna Sanetra brała czynny udział w pracach grupy roboczej zajmującej się bibliotekami cyfrowymi, koordynowanej przez Departament Mecenatu Państwa Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Dr Jerzy Grygiel był członkiem Zespołu Dziejów Czech i Stosunków Polsko-Czeskich Komitetu Nauk Historycznych Polskiej Akademii Nauk oraz Komisji Środkowo-europejskiej Polskiej Akademii Umiejętności. Mgr Izabela Korczyńska była członkiem Stowarzyszenia Historyków Sztuki – Oddział Kraków. Zgodnie z wieloletnią tradycją kierownik Oddziału Opracowania Zbiorów, mgr Żaneta Kubic, nadal aktywnie uczestniczyła w pracach Komitetu Technicznego nr 242 ds. Informacji i Dokumentacji Polskiego Komitetu Normalizacyjnego. Mgr Leszek Szafranski kolejny już rok uczestniczył w comiesięcznych posiedzeniach Senackiej Komisji ds. Finansowania Badań Naukowych i Współpracy Międzynarodowej, której przewodniczy Prorektor UJ ds. Badań Naukowych i Funduszy Strukturalnych, prof. dr hab. Stanisław Kistryn. Na spotkaniach

tych mgr L. Szafrąński przedstawiał na bieżąco sprawy związane z rozbudową Repozytorium UJ i eksportem danych do Polskiej Bibliografii Naukowej. Mgr Małgorzata Wielek-Konopka aktywnie uczestniczyła w pracach Grupy ds. Standardów Bibliograficznych przy Centrum NUKAT.

Pracownicy Biblioteki brali również aktywny udział w konferencjach i sesjach naukowych:

- mgr Ekaterina Baumann – Ogólnopolska Interdyscyplinarna Konferencja Naukowa „Technologiczno-społeczne oblicza XXI wieku” – referat *Russia 2045' Initiative. Ruch społeczny transhumanizmu w Rosji* (Kraków, marzec 2016); III Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Od skrytoriów po nowe media” – referat *Oznaczenie pochodzenia książki. Kształtowanie kontekstu historycznego przy ocenie stanu zachowania starych druków (na przykładzie zbioru starych druków oo. Kamedułów z Bieniszewa)* (Warszawa, maj 2016);

- mgr Ewa Borsuk – konferencja międzynarodowa „Problemy organizacji nowoczesnej biblioteki naukowej: w 40. rocznicę śmierci dr. hab. Romualda Gustawa OFM” (Lublin, luty 2016); konferencja GigaCon „Kongres Bezpieczeństwa Sieci” (Kraków, grudzień 2016);

- mgr Ewa Borsuk, mgr Agnieszka Brzeziak, mgr Aleksandra Ciešlar, mgr Ewa Dąbrowska, mgr Małgorzata Galos, dr Sebastian Grudzień, mgr Elżbieta Kopyś, Barbara Korfel, mgr Żaneta Kubic, mgr Małgorzata Mrożek-Buksa, mgr Marta Myszkal-Ziółek, mgr Aleksandra Prokop-Kacprzak, mgr Krystyna Sanetra, mgr Marta Sozańska, mgr Marta Szafrąńska, mgr Edyta Śliwińska, mgr Krystyna Tracz, mgr Ewa Valde-Nowak, mgr Małgorzata Wielek-Konopka, mgr Monika Zębała – konferencja w ramach Małopolskiego Forum Bibliotek 2016 „Kierunek – integracja” (Kraków, październik 2016);

- mgr Ewa Borsuk, mgr Ewa Dąbrowska, mgr Krystyna Tracz – konferencja „Cyfrowe wyzwania 2016: kompetencje cyfrowe a uczestnictwo w kulturze” (Warszawa, czerwiec 2016),

- mgr Ewa Borsuk, mgr Ewa Dąbrowska, mgr Krystyna Tracz – konferencja „Bezpieczeństwo w Bibliotece III” w ramach XXXIII Forum Bibliotekarzy (Chorzów, styczeń 2016),

- mgr Ewa Borsuk, mgr Ewa Dąbrowska, Barbara Korfel, mgr Żaneta Kubic, mgr Marta Sozańska, mgr Edyta Śliwińska, mgr Krystyna Tracz, mgr Renata Turkiewicz, mgr Małgorzata Wielek-Konopka – konferencja „Alma Day 2016” (Kraków, wrzesień 2016);

- mgr Ewa Borsuk, mgr Krystyna Tracz – VIII Konferencja Korporacji Bibliotekarzy Wrocławskich „Nowe projekty, cenne inicjatywy i ciekawe przedsięwzięcia bibliotek naukowych” (Wrocław, grudzień 2016);

- mgr Ewa Dąbrowska – konferencja międzynarodowa „Problemy organizacji nowoczesnej biblioteki naukowej: w 40. rocznicę śmierci dr. hab. Romualda Gustawa OFM” – referat *Nowoczesna organizacja biblioteki akademickiej na przykładzie Biblioteki Uniwersytetu Wileńskiego* (Lublin, luty 2016), konferencja „Książka i Technologie w Prze-

szłości i Dziś” – referat *Amerykańska oprawa płócienna z przełomu XIX i XX wieku. Z księgozbioru Szymona Deptuły w Bibliotece Jagiellońskiej* (Warszawa, marzec 2016); VIII Konferencja Korporacji Bibliotekarzy Wrocławskich „Nowe projekty, cenne inicjatywy i ciekawe przedsięwzięcia bibliotek naukowych” – referat *Swoje chwalimy, cudze znamy. Działalność Biblioteki Jagiellońskiej w ocenie jej dyirekcji* (Wrocław, grudzień 2016);

- Edyta Gałuszka – Ogólnopolska Studencko-Doktorancka Konferencja Kół Naukowych Bibliotekoznawców – referat *Repozytorium instytucjonalne jako narzędzie komunikacji naukowej i promocji nauki* (Katowice, grudzień 2016);

- mgr Beata Górecka – konferencja „O miejsce książki w historii sztuki. Państwo i Kościół. W rocznicę chrztu Polski” (Kraków, marzec 2016); konferencja „Jako serce pośrodku ciała... Dzieje artystyczne Kościoła Mariackiego w Krakowie” (Kraków, kwiecień 2016);

- mgr Bogna Górniak, mgr Anna Rychter, mgr Aleksandra Szalla-Kleemann – konferencja międzynarodowa „Czarno-biały obraz świata. Problemy ochrony i konserwacji dawnych fotografii” (Toruń, październik 2016);

- dr Sebastian Grudzień – konferencja międzynarodowa „Związki polsko-chorwackie na przestrzeni wieków: historia, kultura, literatura” – referat *W kręgu chorwackich i kroatystycznych znajomości Henryka Batowskiego* (Kraków, czerwiec 2016);

- dr Sebastian Grudzień, mgr Leszek Szafranski, mgr Gabriela Tłomak – konferencja międzynarodowa „Otwieranie nauki – praktyka i perspektywy” (Kraków, wrzesień 2016);

- dr Monika Jaglarz – konferencja „Artyści medycy – krąg Pawlikowskich” – referat *Archiwum Domowe Pawlikowskich w Bibliotece Jagiellońskiej. Medyka–Kraków* (Kraków, listopad 2016);

- dr Wioleta Jakubas, mgr Joanna Jutrznia – konferencja w ramach Małopolskiego Forum Bibliotek 2016 „Kierunek – integracja” – referat *Założenia projektu badawczego „Opracowanie katalogów XIX-wiecznych druków wydawanych na emigracji i ziemiach polskich ze zbiorów Biblioteki Polskiej w Paryżu i Towarzystwa Historyczno-Literackiego” oraz związana z nim integracja środowiska bibliotek* (Kraków, październik 2016);

- dr Urszula Klatka – konferencja „Przed-tekstowy świat. Archiwa, bruliony, rękopisy” – referat *„Bajki” Marii z Kossaków Pawlikowskiej. Studium przypadku edytorskiego* (Kraków, marzec 2016); konferencja „Artyści medycy – krąg Pawlikowskich” – referat *„Wspomnienia i rękopisy”. Pamiętnik Michała Pawlikowskiego pt. „Medyka”* (Kraków, listopad 2016);

- mgr Żaneta Kubic, mgr Małgorzata Wielek-Konopka – IX Spotkanie Polskiej Grupy Użytkowników systemu VTLIS Virtua (Lublin, czerwiec 2016);

- mgr Jagoda Nowak, mgr Gabriela Tłomak – międzynarodowe seminarium naukowo-dydaktyczne „Otwieranie Nauki – praktyka i perspektywy” (Kraków, wrzesień 2016);

- dr Lucyna Nowak – Posiedzenie Oddziału Częstochowskiego Polskiego Towarzystwa Filozoficznego i Instytutu Filozofii, Socjologii i Psychologii AJD w Częstoch

wie – referat *System boloński w średniowiecznym Krakowie. Rzecz o nauczaniu uniwersyteckim* (Częstochowa, maj 2016); Ogólnopolskie Spotkanie Edytorów – referat *Sprawozdanie z prac nad t. II „Catalogus codicum manuscriptorum medii aevi Latinorum, qui in Bibliotheca Jagellonica Cracoviae asservantur”* (Lublin, wrzesień 2016); II Colloquia Mediaevalia Catoviensia – referat *Rodzaje aparatów w komentarzu Alberta z Saksonii do Philosophia pauperum Alberta z Orlamünde* (Katowice, listopad 2016);

- dr Jacek Partyka – konferencja międzynarodowa „Książka dawna i jej właściwości – stan badań, opracowanie, perspektywy” – referat *Starodruki Biblioteki Jagiellońskiej – stan opracowania, proweniencje, perspektywy badawcze* (Wrocław, wrzesień/październik 2016);

- prof. dr hab. Zdzisław Pietrzyk – seminarium w 1. Rocznicę śmierci prof. Wiesława Kozuba-Ciembroniewicza – referat *Uczni żydowskiego pochodzenia we współczesnych dziejach Uniwersytetu Jagiellońskiego* (Kraków, luty 2016); referat *Libri picturati w Bibliotece Jagiellońskiej* w ramach Copernicus Festival (Kraków, maj 2016); konferencja „Zbiory specjalne w bibliotekach polskich. W służbie nauki i edukacji” – referaty: *Starodruki – problem periodyzacji* oraz *Zbiory specjalne Biblioteki Jagiellońskiej – dzieje, zasób, stan opracowania* (Szczecin, grudzień 2016);

- mgr Anna Rychter – seminarium międzynarodowe „Opracowanie, zabezpieczenie konserwatorskie i digitalizacja spuścizny Alexandra von Humboldta w Bibliotece Jagiellońskiej” – referat *Zabezpieczenie konserwatorskie przed digitalizacją spuścizny Aleksandra von Humboldta, przechowywanej w Bibliotece Jagiellońskiej* (Kraków, październik 2016);

- mgr Krystyna Sanetra – konferencja „Standard RDA – korzyści i problemy związane z jego wdrożeniem” (Warszawa, październik 2016);

- mgr Leszek Szafrąński – konferencja „Digitalizacja w polskich instytucjach nauki i kultury – praktyka tworzenia, udostępniania, długotrwałej ochrony i ewaluacji wiarogodnych kolekcji cyfrowych zasobów” – referat *Implementacja otwartego dostępu. Standardy europejskie* (Warszawa, czerwiec 2016); konferencja międzynarodowa „Opracowanie, zabezpieczenie konserwatorskie i digitalizacja spuścizny Alexandra von Humboldta w Bibliotece Jagiellońskiej” – referat *Publishing manuscripts of Alexander von Humboldt in the Jagiellonian Digital Library* (Kraków, październik 2016); XXVII Konferencja Bibliotekarzy Powiatu Nowotarskiego – referat *Cyfrowe źródła informacji. Biblioteki cyfrowe i repozytoria* (Nowy Targ, październik 2016); prezentacja *Repozytorium UJ OPEN IN ACTION* w ramach „Open Access Week” (Kraków, październik 2016); konferencja „Jak udostępniać zbiory instytucji kultury on-line?” (Poznań, październik 2016); konferencja „Projekt digitalizacyjny w praktyce. Wybrane aspekty tworzenia, obróbki i udostępniania obiektów cyfrowych w Internecie” – referat *Proces digitalizacji dokumentów audiowizualnych* (Warszawa, listopad 2016); Krajowe Warsztaty Otwartego Dostępu – OpenAIRE 2020 (Warszawa, listopad 2016); konferencja „Zarządzanie informacją w nauce” – referat *Rola uczelnianego repozytorium instytucjonalnego jako narzędzia wspierającego parametryzację jednostek naukowych* (Katowice, grudzień 2016);

- mgr Aleksandra Szalla-Kleemann – sesja poświęcona konserwacji rękopisów historycznych i literackich ze zbiorów Ossolineum we Wrocławiu (Wrocław, listopad 2016);
- dr Marek M. Tytko – II Seminarium Polskiej Myśli Pedagogicznej „Realizm filozoficzny jako podstawa koncepcji i kierunków rozwoju polskiej myśli pedagogicznej” – referat *Wychowanie moralne. Kształcenie charakteru dziecka (ujęcie realistyczne)* (Kraków, kwiecień 2016);
- mgr Małgorzata Wielek-Konopka – konferencja „Czasopisma naukowe w bibliotekach – zmierzch czy świt” (Gdańsk, wrzesień 2016); konferencja „Standard RDA – korzyści i problemy związane z jego wdrożeniem” (Warszawa, październik 2016); spotkanie na temat transliteracji i nielacińskich systemów pisma (Warszawa, listopad 2016).

WSPÓŁPRACA Z ZAGRANICĄ

W 2016 roku Biblioteka Jagiellońska kontynuowała również swoją współpracę z bibliotekami zagranicznymi.

W kwietniu mgr Beata Kurek (kierownik Sekcji Wydawnictw Rzadkich i Dokumentów Życia Społecznego w Oddziale Zbiorów Specjalnych) przebywała w Bibliotece Muzeum Polskiego w Rapperswilu, kolejny już rok pomagając przy selekcjonowaniu oraz katalogowaniu książek pochodzących ze spuścizn Polaków przebywających na emigracji oraz zajmując się pracami pomocniczymi w Muzeum.

W dniach 4–9 kwietnia w ramach wymiany bezpośredniej mgr Anna Krzak (kierownik Sekcji Jagiellońskiej Biblioteki Cyfrowej w Oddziale Zbiorów Cyfrowych) wraz z mgr Izabelą Korczyńską (pracownikiem Sekcji Zbiorów Graficznych i Kartograficznych w Oddziale Zbiorów Specjalnych) odbyły staż zagraniczny w Bibliotece Uniwersyteckiej w Jenie. Pani A. Krzak ze względu na osobiste zainteresowanie architekturą biblioteczną miała możliwość poznać kompleksowo wszystkie działy Biblioteki. Bardzo cennym doświadczeniem było dla niej zapoznanie się z pracownią digitalizacji zbiorów, tamtejszym systemem pracy, typami skanerów, a także systemem zarządzania kopiami cyfrowymi. Pani I. Korczyńska miała z kolei możliwość zapoznania się z codziennymi obowiązkami i procedurami pracowni konserwacji oraz uczestnictwa w pokazie niezwykle rzadkich i cennych obiektów, będących w posiadaniu Biblioteki. Ponadto zapoznała się z platformą UrMEL, łączącą bibliotekę cyfrową z bazą danych i oferującą dostęp do wielu kolekcji, w tym dotyczących na przykład teatru. W dziale zbiorów specjalnych, w którym zbiory przechowywane są w odpowiednio dostosowanych magazynach zlokalizowanych w przyziemiu, obie panie mogły przejrzeć wybrane starodruki oraz wykonać kopie cyfrowe (w postaci zdjęć) tak zwanych *Ksiąg turniejowych*. Wizyta w Bibliotece Uniwersyteckiej w Jenie pozwoliła na bogatą, dwustronną wymianę doświadczeń zawodowych.

Mgr Leszek Szafrąński w dniach 18–22 kwietnia odbył staż zagraniczny w Bibliotece Narodowej Słowacji w Martinie (Slovenská národná knižnica). Podczas pięciodnio-

wego pobytu L. Szafrąński poświęcił szczególną uwagę oddziałom zajmującym się gromadzeniem, opracowaniem, udostępnianiem zbiorów elektronicznych oraz procesem digitalizacji i jego zarządzaniem. W pierwszym dniu stażu zwiedził wszystkie czytelnie biblioteki oraz zapoznał się z pracą Oddziału Informacji Naukowej, a także oddziału zajmującego się gromadzeniem dokumentów elektronicznych. W kolejnych dniach pobytu zapoznał się z pracą oddziału zajmującego się digitalizacją i archiwizacją dokumentów Biblioteki Narodowej (Conservation and Digitization Centre – CDC). Oddział ten oddalony jest o około 10 kilometrów od głównego budynku Biblioteki w miejscowości Vrútky. Ciekawostką jest fakt, że budynek oraz przylegający do niego teren, w którym znajduje się CDC, został zakupiony przez Bibliotekę Narodową za 1 euro. Po krótkim wprowadzeniu teoretycznym L. Szafrąński miał okazję praktycznie uczestniczyć w procesie digitalizacji zbiorów od momentu przygotowania dokumentu, poprzez skanowanie, obróbkę graficzną kopii cyfrowych, dodanie metadanych i publikację na stronach biblioteki cyfrowej. Pod koniec pobytu zwiedził Słowackie Narodowe Muzeum Literatury przy Słowackiej Bibliotece Narodowej, gdzie miał okazję obejrzeć stałą ekspozycję prezentującą najwybitniejsze zabytki piśmiennictwa, blisko związane z historią narodu słowackiego. W trakcie stażu L. Szafrąński nawiązał wiele kontaktów zawodowych, które w przyszłości mogą zaowocować rozwojem wzajemnej współpracy bibliotek.

Również w ramach wymiany bezpośredniej w okresie 9–13 maja mgr Halina Stachowska (asystent dyrektora BJ) przebywała w Bibliotece Uniwersyteckiej i Miejskiej (BUM) w Kolonii. W trakcie pobytu zapoznała się z pracą większości oddziałów Biblioteki. Interesowała ją głównie organizacja pracy w instytucji porównywalnej z Biblioteką Jagiellońską pod względem ilości zbiorów, zatrudniającej jednak o połowę mniej pracowników. Pani H. Stachowska odbyła także bardzo ciekawe spotkanie z kierownikiem Oddziału Zbiorów Historycznych (stanowiącym odpowiednik Oddziału Zbiorów Specjalnych w BJ), spędzając kilka godzin w magazynach przy omawianiu i podziwianiu różnych kolekcji, które złożyły się na dzisiejszy księgozbiór tamtejszej biblioteki. Przy BUM mieści się również Centrum Dokumentacji Europejskiej, które gromadzi i nieodpłatnie udostępnia publikacje otrzymywane od instytucji i agend europejskich, a także rejestruje zasoby europejskie dostępne *online*. Centrum ma odrębną czytelnię, prowadzi własne szkolenia, konferencje i inne tego typu programy, powiązane z działalnością Unii Europejskiej. Pobyt w Bibliotece Uniwersyteckiej i Miejskiej (BUM) w Kolonii p. H. Stachowska oceniła jako bardzo kształcący i pożyteczny w zakresie wzajemnej wymiany doświadczeń.

W dniach 16–21 maja dr Wojciech Świeboda i mgr Jarosław Zoppa (pracownicy Sekcji Rękopisów Oddziału Zbiorów Specjalnych) w ramach wymiany bezpośredniej odbywali staż w Bibliotece Narodowej Republiki Czeskiej w Pradze. Podczas pięciodniowego pobytu panowie zapoznali się ze strukturą organizacyjną Biblioteki, działalnością oddziału udostępniania zbiorów oraz z codzienną pracą Oddziału Rękopisów i Starodruków, gdzie poznali między innymi założenia realizowanego przez Bibliotekę projektu „Manuscriptorium” (mającego na celu digitalizację i prezentację internetową rękopisów i książek pochodzących ze zbiorów własnych, a także innych bibliotek środkowo-

woeuropejskich). Obaj panowie mieli również okazję pracować nad tamtejszymi rękopisami. Dr W. Świeboda przeprowadził kwerendę dotyczącą poloników znajdujących się w zbiorach Biblioteki Narodowej w Pradze. Kwerenda ta wykazała istnienie pojedynczych dzieł polskich autorów, jak Marcin Polak z Opawy, Mateusz z Krakowa bądź Peregryn z Opola, nie udało się natomiast odnaleźć dzieł polskich profesorów Uniwersytetu w Krakowie. Dzięki pobytowi w Pradze dr. W. Świebodzi udało się również odnaleźć dwie informacje, które pozwalają uzupełnić stan dotychczasowej wiedzy na temat jednego tekstu z rękopisu BJ 2534 (pozew przeciwko królowej Zofii Bawarskiej z 1419 roku) oraz dokumentu Dypl. 164 (list Jana Čapka z Sán). Pan J. Zoppa z kolei kolacjonował kazania i żywoty świętych z opracowywanych przez niego rękopisów BJ 1646 i 1707 z rękopisami czeskimi o sygn. III C 19, IV B 2, XIV A 7. Część czasu wykorzystał również na lekturę *A companion to Jan Hus* – najnowszego opracowania poświęconego Janowi Husowi. W trakcie stażu panowie zwiedzili Kaplicę Betlejemską, Salę Barokową, Wieżę Astronomiczną, Kaplicę Lustrzaną i odnowione korytarze Klementinum (z hagiograficznymi malowidłami na ścianach). Uczestniczyli też w przygotowanym specjalnie dla nich pokazie siedmiu cennych, iluminowanych rękopisów średniowiecznych, wśród których znalazł się między innymi pasjonat opatki Kunhuty i kronika soboru w Konstancji Ulricha von Richental. Zwiedzili ponadto Vyszehrad i klasztor benedyktynów „Emaus” wraz z prezentowaną tam wystawą *Slovanský klášter Karla IV*”. *Zbožnost. Umění. Vzdělanost*”. Mieli też okazję zobaczyć wielką jubileuszową wystawę *Císař Karel IV (1316–2016)*, na której, oprócz licznych dzieł sztuki i przedmiotów kultury użytkowej, obejrzel wiele bezcennych rękopisów z najbardziej renomowanych bibliotek europejskich. Panowie zwiedzili także żydowską dzielnicę Pragi – Josefov, a także klasztor benedyktynów w Břevnovie. Tygodniowy pobyt w Bibliotece Narodowej w Pradze obaj uznali za niezwykle owocny i kształcący, a równocześnie poszerzający ich dotychczasowe obszary badawcze.

Z Pragi przyjęliśmy z kolei pana Zdenka Uhlířa, który przebywał w Bibliotece Jagiellońskiej w dniach 25–29 kwietnia, oraz panią Renatę Modrákovą, goszczącą w BJ w terminie późniejszym (21–24 listopada). Pan Z. Uhlíř przebywał głównie w Sekcji Rękopisów Oddziału Zbiorów Specjalnych i był zainteresowany wzajemną współpracą obu naszych bibliotek na płaszczyźnie zagadnień cyfrowych. Pani R. Modrákova złożyła wizytę w Sekcji Starych Druków oraz w Sekcji Rękopisów Oddziału Zbiorów Specjalnych.

W 2. połowie maja w ramach programu Erasmus dr Sebastian Grudzień (pracownik Oddziału Udostępniania Zbiorów i Informacji Naukowej) gościł z wizytą w Panton University Library and Information Service w Atenach. Podczas szkolenia trwającego pięć dni roboczych dr S. Grudzień zapoznał się z ogólnymi zasadami funkcjonowania i zadaniami realizowanymi przez Bibliotekę Uniwersytecką, z tamtejszą polityką zarządzania zbiorami, ich opracowaniem oraz usługami świadczonymi w zakresie baz danych i repozytorium. Poznał także działanie wypożyczalni i wypożyczalni międzybibliotecznej, a także czytelń, ze szczególnym uwzględnieniem pomieszczenia przeznaczonego dla czytelników niepełnosprawnych. Zaznajomił się ponadto z procesem wdrażania no-

wego sytemu bibliotecznego Sierra, jako potencjalnym następcą systemu Virtua używanego w Bibliotece Jagiellońskiej.

W dniach 23–27 maja mgr Katarzyna Furdyna (kierownik Oddziału Magazynów) i Wojciech Kutyba (pracownik Oddziału Magazynów) w ramach wymiany bezpośredniej uczestniczyli w wyjeździe służbowym do Biblioteki Uniwersyteckiej w Wilnie. W pierwszych dniach pobytu pracownicy zapoznali się ogólnie z historią tamtejszego Uniwersytetu oraz z działalnością poszczególnych agend Biblioteki (Oddziału Rękopisów, Oddziału Kartografii, Oddziału Wydawnictw Rzadkich, Oddziału Magazynów i Oddziału Konserwacji). Szczególnie interesowały ich kwestie magazynowania zbiorów i ich zabezpieczenia. W trakcie wizyty pani K. Furdyna i pan W. Kutyba mieli także możliwość zwiedzenia biblioteki znajdującej się w nowo wybudowanym kampusie oraz odwiedzili Muzeum Adama Mickiewicza.

Współpracę pomiędzy Biblioteką Jagiellońską i Biblioteką Uniwersytecką w Wilnie kontynuowano również pod kątem oceny skuteczności i przydatności nowej metody dezynfekcji zbiorów przy pomocy olejków eterycznych. Jako konsekwencję współpracy w kwietniu 2016 roku na międzynarodowej konferencji „Care and conservation of manuscripts 16”, zorganizowanej przez Uniwersytet w Kopenhadze, zaprezentowano wyniki przeprowadzonych badań we wspólnej prezentacji dr. Arkadiusza Knapika, mgr. Tomasza Zacharskiego, Tatiany Timčenko i Greta Keraitė *Chemical evaluation of disinfection with essential oils based on Vilnius University Library experience*. Prezentacja została wygłoszona przez Gretę Keraitė z Biblioteki Uniwersyteckiej w Wilnie.

Z Biblioteki Uniwersyteckiej w Wilnie gościliśmy panią Linę Balčiūnaitė, która przebywała w Krakowie w dniach od 11 do 15 lipca 2016 roku. W ramach pobytu pani L. Balčiūnaitė odwiedziła Oddział Opracowania Zbiorów, Oddział Udostępniania Zbiorów i Informacji Naukowej, Oddział Zbiorów Specjalnych, Oddział Magazynów oraz Klinikę Papieru. Zwiedziła również Bibliotekę Wydziału Zarządzania i Komunikacji Społecznej UJ, Wydziałową Bibliotekę Prawniczą UJ oraz Muzeum Uniwersytetu Jagiellońskiego – Collegium Maius.

W dniach 12–18 czerwca mgr Barbara Babraj (pracownik Oddziału Zbiorów Cyfrowych) odbyła staż zagraniczny w Bibliotece Naukowej Uniwersytetu imienia Iwana Franki we Lwowie. Podczas pobytu w zasobach Biblioteki pani B. Babraj odnalazła poemat wierszem *Hanna. Opowieść z przeszłości* Hieronima Zaleskiego (vel Henryka Sienkiewicza) w jedynej egzemplifikacji książkowej i dzięki uprzejmości dyrektora tamtejszej instytucji, dr. Wasyla Kmeta, otrzymała ten dokument w postaci plików, które zabezpieczono w Jagiellońskiej Bibliotece Cyfrowej (<http://jbc.bj.uj.edu.pl/publication/374649>). Jednocześnie pani B. Babraj obejrzała kilka unikatowych roczników lwowskiego Dodatku Literackiego „Dziennika Polskiego” i sporządziła ich dokumentację w postaci zdjęć cyfrowych, które mają być umieszczone w przygotowywanej przez nią publikacji *Galicyski rozdział w życiu i twórczości Henryka Sienkiewicza*. W oparciu o dobrze zachowany zbiór wydania głównego gazety sporządziła też uzupełnienia do uszkodzonych odcinków 7, 16 (z 4. komplementarnych, a brakujących w BJ, uzupełniających numerów w posiadaniu Biblioteki Stefanyka) powieści X. Y. Z-a *Baronowa Krudenstern*,

drukowanej w odcinkach w lwowskim „Dzienniku Polskim” w latach 1895–1896. W zasobach periodyków Biblioteki pani B. Babraj odnalazła także pierwodruk *Pieśni litewskich borów* H. Sienkiewicza, zamieszczonej anonimowo w „Gazecie Polskiej” (wydawanej w Czerniowcach) pod tytułem *Upór litewski*.

W dniach 2–8 października 2016 roku w Bibliotece Naukowej Lwowskiego Narodowego Uniwersytetu imienia Iwana Franki gościła także mgr Joanna Jutrznia (pracownik Oddziału Opracowania Zbiorów). W ramach szkolenia zapoznała się z organizacją pracy w Oddziale Czasopism, Oddziale Magazynów, Oddziale Konserwacji i Zbiorów Specjalnych. Zaznajomiła się również z zasadami katalogowania zbiorów i funkcjonowaniem systemu katalogowania Gals, z systemem inwentarzy, a także z systemem gromadzenia oraz dystrybucji książek z Biblioteki Naukowej do Bibliotek Instytutowych. W trakcie pobytu pani J. Jutrznia miała okazję zwiedzić dwie biblioteki instytutowe tamtejszego Uniwersytetu, Muzeum Zoologiczne imienia Benedykta Dybowskiego oraz Lwowską Narodową Naukową Bibliotekę Ukrainy imienia Wasyla Stefanyka (dawne Ossolineum). Podczas stażu zademonstrowano jej ponadto repozytoria i projekty elektroniczne Biblioteki Uniwersyteckiej we Lwowie.

W terminie od 20 do 26 czerwca dr Jerzy Grygiel (pracownik Oddziału Udostępniania Zbiorów i Informacji Naukowej) przebywał w Wiedniu w ramach stypendium przyznanego przez Austriackie Towarzystwo Literackie (Österreichische Gesellschaft für Literatur). Głównym celem jego pobytu było zapoznanie się na miejscu z najnowszą literaturą austriacką i niemieckojęzyczną, a przede wszystkim z literaturą historyczną, dotyczącą średniowiecza. Dr J. Grygiel poszukiwał zwłaszcza książek i materiałów źródłowych do przygotowywanej przez siebie książki *Bellum iustum – wojna sprawiedliwa w obronie krzyża* oraz materiałów do artykułu i referatu na temat pozycji i roli kobiety w średniowieczu (na przykładzie Europy Środkowej). W tym celu odwiedził ważniejsze biblioteki oraz szereg księgarń z najnowszą literaturą historyczną. Przeglądał także kilka czasopism historycznych, które informowały o nowo wydanych książkach (między innymi *Historische Zeitschrift*, *Archiv für Diplomatik*, *Archiv für Geschichte*). Podczas wizyt w wiedeńskich bibliotekach dr J. Grygiel miał również okazję zapoznania się z ich strukturą organizacyjną, funkcjonowaniem (korzystaniem z czytelni, sposobem zamawiania książek bądź korzystania z baz danych), zasadami funkcjonowania katalogów. W trakcie pobytu w Wiedniu dr J. Grygiel wziął również udział w 3 spotkaniach i prezentacjach w ramach zorganizowanego przez Austriackie Towarzystwo Literackie seminarium, poświęconego roli kobiet w literaturze i nauce austriackiej. Jednej z prezentacji towarzyszyło zwiedzanie Biblioteki Uniwersytetu Wiedeńskiego, z magazynami włącznie.

W dniach od 1 kwietnia do 29 czerwca dr Julia Krajcarz (pracownik Oddziału Opracowania Zbiorów) przebywała na 3-miesięcznym urlopie szkoleniowym w Azerbejdżanie, goszcząc w Baku na zaproszenie tamtejszego Uniwersytetu Chazarskiego. Ponieważ głównym celem jej pobytu była nauka języka azerbejdżańskiego, dr J. Krajcarz uczestniczyła, wraz ze studentami miejscowymi oraz zagranicznymi, w zajęciach dotyczących gramatyki tegoż języka oraz historii Azerbejdżanu. Jednocześnie brała udział w zaję-

ciach indywidualnych, dotyczących praktycznej nauki języka. Podczas pobytu na Uniwersytecie uczestniczyła również w organizowanych w tym czasie przedsięwzięciach oraz sama była proszona o przygotowanie prezentacji i wystąpień. W trakcie wizyty dr J. Krajcarz starała się także zwiedzić muzea, budowle i miejsca historyczne, głównie w Baku i jego okolicach, a także w innych częściach kraju. Szczególną uwagę poświęciła miejscom muzułmańskiego kultu religijnego, ponieważ temat ten wiąże się z jej dotychczasowymi zainteresowaniami naukowymi. W trakcie pobytu w Azerbejdżanie zbierała również materiały i źródła dotyczące planowanej dalszej pracy naukowej.

W dniach 5–9 września 2016 roku w ramach wymiany bezpośredniej dr Wioleta Jakubas (pracownik Oddziału Opracowania Zbiorów) przebywała w Petersburgu na szkoleniu w Bibliotece Naukowej. Program szkolenia obejmował ogólne zapoznanie się ze strukturą i organizacją biblioteki, wizytę w oddziale gromadzenia i udostępniania zbiorów, zapoznanie się z pracą oddziału zbiorów elektronicznych, wizytę w prawniczej bibliotece wydziałowej, wizytę w bibliotece prezydenckiej oraz zapoznanie się z pracą oddziału opracowania zbiorów i oddziału zbiorów specjalnych. Dr W. Jakubas wysoko oceniła poziom merytoryczny przeprowadzonych z nią zajęć – w jej opinii wyjazd był niezwykle cennym doświadczeniem i okazją do zaobserwowania szeregu rozwiązań organizacyjnych stosowanych w innej, ważnej bibliotece europejskiej.

Dr Monika Jaglarz, dr Urszula Klatka i mgr Monika Mydel (z Sekcji Rękopisów Oddziału Zbiorów Specjalnych) oraz mgr Małgorzata Galos i dr Wioleta Jakubas (z Oddziału Opracowania Zbiorów) kontynuowały realizację projektu Polskiej Akademii Umiejętności „Inwentaryzacja materiałów historycznych dotyczących emigracji polskiej w XIX wieku ze zbiorów Biblioteki Polskiej w Paryżu i Towarzystwa Historyczno-Literackiego wraz z edycją źródłową wybranych materiałów”. Każda z osób delegowanych przebywała w Paryżu przez miesiąc (wrzesień 2016 roku).

W ostatnim tygodniu czerwca BJ odwiedził uczestniczący w programie Erasmus pan Maurizio Florio z Biblioteki Uniwersyteckiej w Trieście. W trakcie pięciodniowej wizyty zapoznał się on z organizacją i funkcjonowaniem Oddziału Zbiorów Cyfrowych i Oddziału Zbiorów Specjalnych. Zwiedził też Muzeum Uniwersytetu Jagiellońskiego w Collegium Maius.

W tym samym czasie w Bibliotece Jagiellońskiej gościliśmy również pana Martina Kuniaka z Uniwersytetu Katolickiego w Rużomberku, który podczas trzydniowego pobytu zapoznał się z działalnością Oddziału Zbiorów Cyfrowych, Oddziału ds. Projektów, Oddziału Zbiorów Specjalnych, Oddziału Gromadzenia Zbiorów, Oddziału Magazynów i Oddziału Udostępniania Zbiorów i Informacji Naukowej. Zainteresowany był ponadto pracą Sekcji Konserwacji oraz Kliniki Papieru Oddziału Zabezpieczania Zbiorów. Miał również okazję zwiedzić Collegium Maius.

We wrześniu z kolei (również w ramach programu Erasmus) przyjęliśmy w BJ panią Sophię Koutoukaki z Biblioteki Uniwersytetu Kreteńskiego. Podczas trzydniowego pobytu w Bibliotece odwiedziła ona Oddział Udostępniania Zbiorów i Informacji Naukowej, Oddział ds. Projektów, Oddział Zbiorów Cyfrowych oraz Oddział Magazynów. Zapoznała się również z pracą Kliniki Papieru Oddziału Zabezpieczenia Zbiorów. Pod

koniec pobytu zwiedziła Muzeum UJ, kopalnię soli w Wieliczce oraz niemiecki obóz zagłady w Oświęcimiu-Brzezince.

Pracownicy BJ brali również udział w międzynarodowych konferencjach, seminariach i warsztatach:

- dr Monika Jaglarz – konferencja „Paris–Cracovie – Objectif Commun” („Paryż–Kraków – wspólna sprawa”) – referat *Edycja diariusza sejmu WM Krakowa z rękopisu Biblioteki Polskiej w Paryżu* (Paryż, wrzesień 2016);
- dr Urszula Klatka – konferencja „Paris–Cracovie – Objectif Commun” („Paryż–Kraków – wspólna sprawa”) – referat *Katalog rękopisów przygotowany w ramach projektu „Inwentaryzacja materiałów historycznych dotyczących emigracji polskiej w XIX wieku ze zbiorów Biblioteki Polskiej w Paryżu i Towarzystwa Historyczno-Literackiego wraz z edycją źródłową wybranych materiałów* (Paryż, wrzesień 2016);
- prof. dr hab. Zdzisław Pietrzyk – XXXVIII sesja Stałej Konferencji Muzeów, Bibliotek i Archiwów na Zachodzie (Londyn, wrzesień 2016); konferencja „Paryż–Kraków: wspólny cel” (Paryż, wrzesień 2016);
- mgr Aleksandra Szalla-Kleemann – „Workshops on the Conservation of Japanese Artwork on Paper and Silk” (Berlin, lipiec 2016).

DZIAŁALNOŚĆ DYDAKTYCZNA

Od stycznia do maja oraz od października do grudnia kontynuowano cykl otwartych wykładów szkoleniowych *Ars Quaerendi*, obejmujących 6 różnych sesji tematycznych. W ramach cyklu odbyło się 40 wykładów, w których udział wzięło 264 zarejestrowanych osób (spadek zainteresowania o 5% w porównaniu z rokiem poprzednim). Dużym powodzeniem (przejawiającym się zarówno pod względem liczby zainteresowanych jednostek UJ, jak i liczby osób) cieszyły się również wykłady *Ars Quaerendi Plus*. Skorzystało z nich 27 grup (łącznie 358 osób).

Prof. dr hab. Zdzisław Pietrzyk prowadził wykłady dla studentów bibliotekoznawstwa i informacji naukowej na Wydziale Zarządzania i Komunikacji Społecznej UJ: *Kolekcje zasobów informacyjnych i kultura książki w dziejach* oraz *Wielkie biblioteki i ich historia*, konwersatorium *Zarządzanie w bibliotekarstwie i praktyce informacyjnej*, a także seminarium magisterskie i doktoranckie.

Mgr Barbara Bułat prowadziła wykłady dla studentów I roku studiów doktoranckich Wydziału Historycznego UJ *Konwersatorium z technik przeszukiwania humanistycznych baz danych* (18 godzin). Mgr Żaneta Kubic prowadziła warsztaty *Badania nad księgozbiorami historycznymi* (10 godzin) dla studentów studiów podyplomowych „Dawna książka, zbiory specjalne i archiwalia” na Wydziale Zarządzania i Komunikacji Społecznej UJ. Na tym samym kierunku dr Andrzej Obrębski prowadził wykłady *Wybrane kolekcje dawnej książki zbiorów specjalnych w bibliotekach, archiwach i muzeach* (10 godzin). Ćwiczenia na tym kierunku prowadzili też: mgr Anna Korczyńska – *Dawna książka. Zbiory specjalne i archiwalia – zbiory graficzne BJ* (10 godzin), mgr Aleksandra

Szalla-Kleemann – *Ochrona i konserwacja zbiorów: warsztat konserwatora* (6 godzin), dr Wojciech Świeboda – *Zbiory specjalne – rękopisy* (10 godzin) oraz mgr Bogdan Tarnowski – *Sztuka i typografia książki* (10 godzin), a także *Zbiory specjalne – stare druki* (10 godzin). Mgr Leszek Szafrąński prowadził ćwiczenia *Zarządzanie informacją wizualną i dźwiękową* (20 godzin) dla studentów I roku studiów II stopnia na kierunku Informacja Naukowa i Bibliotekoznawstwo UJ. Mgr Ewa Valde-Nowak prowadziła ćwiczenia *Podstawy bibliotekarstwa. Laboratorium* (15 godzin) dla studentów II roku studiów I stopnia „Zarządzanie Informacją” na Wydziale Zarządzania i Komunikacji Społecznej UJ.

Pracownicy wielu oddziałów prowadzili ponadto szkolenia dla osób odbywających w Bibliotece Jagiellońskiej staże zawodowe. Szkolenie zawodowe odbyło 6 pracowników z innych bibliotek naukowych (mgr Anna Gruca, mgr Gabriela Nowaczyk-Wąsowicz i mgr Katarzyna Sikorska-Kościółek z Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie, mgr Michał Górski i mgr Grzegorz Wajda z Biblioteki Głównej Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie oraz mgr Katarzyna Żyrek z Wydziałowej Biblioteki Fizyki, Astronomii i Informatyki Stosowanej UJ).

Biblioteka prowadziła również praktyki studenckie dla 7 osób – studentów bibliotekoznawstwa i informacji naukowej UJ.

UTRZYMANIE BUDYNKU

Kolejny już rok wszelkie zadania związane z bieżącym utrzymaniem infrastruktury technicznej budynków BJ (w tym urządzeń oraz systemów związanych z transportem wewnętrznym, wentylacją i klimatyzacją pomieszczeń oraz systemem sygnalizacji pożaru), a także z utrzymaniem należytego stanu oświetlenia, instalacji wodnych, kanalizacyjnych i centralnego ogrzewania realizował Oddział Techniczny, kierowany przez mgr. inż. Janusza Mikę.

W 2016 roku w systemie wentylacyjno-klimatyzacyjnym wykonano modernizację sterowania klimakonwektorami w pomieszczeniu magazynu ogólnego na 1. piętrze budynku nr 2, tak aby sterowanie ogrzewaniem i chłodzeniem było ściśle skorelowane z nawiewem pracujących tam central klimatyzacyjnych. Wzdłuż ciągów klimakonwektorów zainstalowano system alarmowy, ostrzegający przed zalaniem wodą technologiczną grzewczą lub ziębniczą w wypadku wystąpienia awarii instalacji zasilających. W pomieszczeniu monitoringu ochrony zainstalowano panel sygnalizacyjny, obrazujący alarmy o zalaniu pomieszczeń magazynowych na 1., 2. i 5. piętrze budynku nr 2.

Zaktualizowano oprogramowanie wizualizacji stanu pracy central klimatyzacyjnych i klimakonwektorów w stacji roboczej BMS. Wymieniono 247 filtrów powietrza w 47 centralach klimatyzacyjnych. Sprawdzono naciągi pasków wentylatorów, wykonywano niezbędne okresowe korekty w harmonogramach czasu pracy central klimatyzacyjnych poprzez nadpisywanie punktów czasowych w 19 sterownikach CPU. Wymieniono filtry powietrza w 220 klimakonwektorach, 4 uszkodzone strefowe regulatory

temperatury, a także 4 filtry w szafach klimatyzacji precyzyjnej w skarbcu oraz 2 filtry i cylinder nawilżacza parowego w klimatyzatorze serwerowni. Ponadto wymieniono uszkodzone pompy obiegu wody w komorach zraszania central klimatyzacyjnych N1 i N2, pompę obiegu glikolu w centrali S15 oraz pompę Pc4M1 w węźle zmieszania wody grzewczej dla central N2 i N3.

Na bieżąco monitorowano stan pracy wentylacji, ciśnienia wody w instalacjach grzewczych i chłodzących, pracę węzła cieplnego centralnego ogrzewania, przeprowadzono wymagane przeglądy i kontrole szczelności układów freonowych w agregatach wody lodowej AG1, AG2, AG3 oraz w klimatyzatorach w skarbcu.

W odniesieniu do systemu transportu książek prowadzono codzienny, bieżący nadzór nad jego pracą, dokonywano regularnych przeglądów stanu torowisk, zwrotnic, drzwi ogniowych oraz systemów sterujących. Wykonano bieżące naprawy układów napędowych wózków (wymiana kółek jezdnych i bocznych, regulacje sprzęgieł), zwrotnic (wymiana uszkodzonego okablowania) oraz zasilaczy torowisk (wymiana kondensatorów filtrujących). Przeprowadzono także naprawy modułów sterujących, wymianę przekazników, regulację krańcowych wyłączników w zderzakach. Wymieniono uszkodzone zębaki pionowych odcinków torowisk oraz elementy gumowe zakrętów i zwrotnic.

W głównej stacji transformatorowej prowadzono bieżące prace konserwacyjne i kontrolne stanu aparatury łączeniowej oraz okablowania. Przeprowadzono okresowe kontrole stanu zabezpieczeń przeciwzwarciowych i przeciwporażeniowych w tablicach rozdzielnic piętrowych. Wykonane zostały pomiary sieci elektrycznej w budynkach, w tym: pomiary stanu izolacji, pomiary pętli zwarcia obwodów elektrycznych oraz badanie wyłączników różnicowoprądowych. Przeprowadzono również badanie i pomiar instalacji odgromowej.

Stosownie do zaleceń i uwag zamieszczonych w protokole przeglądu technicznego budynków wykonano prace związane z konserwacją pokrycia dachu, naprawiono czapy kominowe, oczyszczono rynny, poprawiono obróbki blacharskie. Założono siatki ochronne zabezpieczające przed ptakami między budynkiem nr 2 i salą konferencyjną oraz przy agregacie wody lodowej na dachu budynku nr 1.

Prowadzono również wszelkie prace związane z utrzymaniem właściwego stanu oświetlenia budynku, z bieżącą naprawą sieci zasilania elektrycznego, a także z naprawami ślusarskimi i hydraulicznymi. Wymieniony został uszkodzony odcinek rurociągu ciepłej wody użytkowej, przebiegający w ziemi między wymiennikiem centralnego ogrzewania w budynku nr 1 i budynkiem technicznym nr 4.

W komorze fumigacyjnej wymieniony został komputer wraz z oprzyrządowaniem do wizualizacji stanu pracy komory. W oprogramowaniu wykonano aktualizację systemu operacyjnego do wersji Windows 7 i oprogramowania sterującego do wersji kompatybilnej z systemem operacyjnym.

Kolejna dotacja Społecznego Komitetu Odnowy Zabytków Krakowa umożliwiła kontynuowanie wymiany stolarki okiennej w części wysokiej starego budynku. Na 1., 2., 6., 7. i 8. piętrze magazynowym wymieniono w sumie 96 okien i 4 drzwi balkonowych.

We współpracy z firmą INSAP dokonywano regularnej kwartalnej konserwacji i kontroli systemu sygnalizacji pożaru. Sprawdzeniu podlegały wszystkie czujki pożarowe, przyciski, sygnalizatory oraz stałe urządzenia gaśnicze i urządzenia sterowania drzwiami pożarowymi, dźwigami, wentylacją, oddymianiem, a także barierkami ewakuacyjnymi. Wymieniony został uszkodzony zasilacz awaryjny UPS dla instalacji sygnalizacji pożaru. Kwartalnemu przeglądowi i konserwacji podlegał także agregat hydroforowy, zasilający hydranty w budynku nr 2. Realizowane w tym zakresie prace wykonywano pod nadzorem pracowników wewnętrznej służby ochrony.

Straż Biblioteki Jagiellońskiej pod kierownictwem mgr. inż. Dariusza Bylicy nadzorowała także prace bieżące związane z utrzymaniem sprawności działania zainstalowanych urządzeń systemu sygnalizacji włamania, napadu i kontroli dostępu. W związku z zakończeniem produkcji komponentów analogowych zainstalowanego w BJ systemu zabezpieczenia elektronicznego, opartego na sterownikach firmy Monitor Dynamics, na początku roku 2016 zakupiono podstawowe części zapasowe, co pozwala na sprawne funkcjonowanie wyżej wymienionych zabezpieczeń do czasu ewentualnej wymiany na nowy system. W ramach testowania sposobu wymiany elektronicznych systemów zabezpieczeń Biblioteki wykonano kompleksowe zabezpieczenie elektroniczne pomieszczenia Wypożyczalni.

W okresie sprawozdawczym rozbudowano także system telewizji dozorowej CCTV, instalując w miejscach najbardziej newralgicznych 7 dodatkowych kamer, pracujących w oparciu o sieć wykonaną na potrzeby monitoringu i adresowalne swicze POE, skonfigurowane na potrzeby tej instalacji.

Ponadto w 2016 roku zakupiono pierwszy rejestrator w klasie Network Video Recorder 216 Synology z podstawowym oprogramowaniem do analizy obrazu, automatycznie sygnalizującym określone zdarzenie. Zakończono także przebudowę systemu monitoringu, dzięki czemu każdy z operatorów (dowódców zmian wewnętrznej służby ochrony) może obserwować zdarzenia z zainstalowanych kamer na 9 monitorach 19-calowych i 2 monitorach 40- i 50-calowych.

Kontynuowano również rozpoczętą w 2014 roku realizację projektu systemu jednego klucza. W 2016 roku zamontowano 21 wkładek Master Key, w tym 17 wkładek o podwyższonej odporności na włamanie w klasie C i 4 wkładki w klasie B. Realizacja tej inwestycji oprócz prawidłowego zabezpieczenia pomieszczeń umożliwia usprawnienie ewentualnej ewakuacji.

Ogromnym wyzwaniem dla pracowników wewnętrznej służby ochrony były organizowane w lipcu w Krakowie Światowe Dni Młodzieży. W miesiącach poprzedzających wydarzenie wszyscy pracownicy ochrony odbyli szereg szkoleń z zakresu zapobiegania współczesnym zagrożeniom terrorystycznym, pirotechnicznego rozpoznania obiektu, udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej, przeprowadzania sprawnej ewakuacji z zagrożonego budynku. W trakcie trwania tej największej w Polsce imprezy sporządzona została wymagana dokumentacja, zrealizowano szereg przedsięwzięć kontrolnych i zabezpieczających w odniesieniu do funkcjonowania obiektu, jak i zainstalowanych na jego terenie systemów. Przez cały czas trwania Światowych Dni Młodzieży

pracownicy Straży BJ z największym profesjonalizmem chronili budynek i otoczenie Biblioteki Jagiellońskiej.

BIBLIOTEKI INSTYTUTOWE UNIwersYTETU JAGIELLOŃSKIEGO

W 2016 roku system biblioteczno-informacyjny Uniwersytetu Jagiellońskiego obejmował Bibliotekę Jagiellońską wraz z 7 bibliotekami wydziałowymi UJ, 1 biblioteką międzywydziałową oraz 25 bibliotekami instytutowymi, a także Bibliotekę Medyczną z podległymi jej bibliotekami zakładowymi Collegium Medicum. Głównym zadaniem bibliotek instytutowych UJ, jako jednostek specjalistycznych, jest gromadzenie księgozbioru dla prowadzonych badań oraz dydaktyki na danym kierunku studiów.

W roku 2016 biblioteki instytutowe Uniwersytetu Jagiellońskiego wzbogaciły swój księgozbiór o 20 312 wol. druków zwartych, 5049 wol. czasopism i 623 jedn. zbiorów specjalnych.

Równocześnie z księgozbiorów niektórych placówek usunięto 689 wol. druków zwartych, 887 wol. wydawnictw ciągłych oraz 375 sztuk materiałów audiowizualnych.

Ostatecznie na dzień 31 grudnia 2016 roku biblioteki instytutowe UJ posiadały łącznie 2 096 983 wol. i jedn., w tym 1 678 060 wol. druków zwartych, 270 018 wol. czasopism i 148 905 jedn. zbiorów specjalnych. Liczba wszystkich tytułów czasopism bieżących wynosiła 1597, z czego 973 stanowiły tytuły polskie.

W roku sprawozdawczym nieznacznie wzrosła liczba posiadanych komputerów. Biblioteki wyposażone były w 427 urządzeń, z czego do dyspozycji czytelników przeznaczonych było 249 sztuk. Do Internetu podłączone były 404 komputery – czytelnicy mieli dostęp do 243 spośród nich. Do prac biblioteczno-bibliograficznych wykorzystano łącznie 335 komputerów.

Dostęp do własnych katalogów w Internecie oraz korzystanie z zewnętrznych baz danych umożliwiało 31 bibliotek.

W odniesieniu do liczby użytkowników odnotowano znaczący spadek o 9730 osób (to jest 25,9%) w stosunku do roku poprzedniego – w 2016 roku liczba zarejestrowanych czytelników indywidualnych wyniosła 27 885. Istotnie zmalało także udostępnianie zbiorów w okresie sprawozdawczym – z 330 996 wol. wypożyczonych na zewnątrz w 2015 roku do 276 657 wol. wypożyczonych w 2016 roku (spadek o 16,5%) oraz z 248 779 woluminów udostępnionych na miejscu w 2015 roku do 243 262 wol. udostępnionych w 2016 roku (spadek o 2,2%). Przyczyną takiego spadku jest najprawdopodobniej coraz szersze korzystanie czytelników ze źródeł dostępnych *online*.

Liczba zatrudnionych bibliotekarzy utrzymuje się na względnie stałym poziomie – w bibliotekach instytutowych i wydziałowych Uczelni pracowało łącznie 140 osób, w tym 130 na pełnym etacie (82 zatrudnionych posiadało wyższe wykształcenie bibliotekarskie).

W 2016 roku zmalała liczba opracowanych zbiorów oraz rekordów wprowadzonych do katalogu komputerowego UJ. Wkład bibliotek instytutowych i wydziałowych

w tym zakresie przedstawia się następująco: utworzono 10 379 rekordów bibliograficznych (to jest o 13,8% mniej niż w roku 2015), 59 846 rekordów egzemplarza (o 4,4% mniej niż w roku poprzednim) oraz 589 rekordów zasobu (tomów) – spadek o 13,1%. O 9,8% zmalała liczba utworzonych rekordów haseł wzorcowych (6604).

Rok 2016 obfitował w dużą liczbę szkoleń merytorycznych dla pracowników bibliotek instytutowych w zakresie komputerowego opracowania dokumentów zwartych oraz wydawnictw ciągłych w systemie Virtua. W zajęciach trwających łącznie 190 godzin uczestniczyło 8 osób, z czego 4 po ukończeniu szkolenia uzyskały uprawnienia katalogerów. W ramach instruktażu i nadzoru nad bibliotekami sieci bibliotecznej Uniwersytetu przeprowadzono 35 konsultacji na miejscu oraz udzielono 61 informacji telefonicznych.